

Bryssel den **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Riktlinjer för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi 2022

---

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Riktlinjer för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi 2022

1.	INLEDNING	6
2.	TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER.....	7
2.1	Tillämpningsområde	7
2.2	Stödåtgärder som omfattas av dessa riktlinjer	9
2.3	Riktlinjernas uppbyggnad	9
2.4	Definitioner	10
3.	FÖRENLIGHETSBEDÖMNING ENLIGT ARTIKEL 107.3 C I FÖRDRAGET ..	24
3.1	Positivt villkor: Stödet måste underlätta utvecklingen av en näringsverksamhet	25
3.1.1	Identifiering av den näringsverksamhet som underlättas genom åtgärden, dess positiva effekter för samhället i stort och, i tillämpliga fall, dess relevans för unionens specifika politikområden.....	25
3.1.2	Stimulanseffekt.....	25
3.1.3	Ingen överträdelse av någon relevant bestämmelse i unionsrätten	27
3.2	Negativt villkor: Stödåtgärden får inte påverka handeln på ett otillbörligt sätt i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.....	27
3.2.1	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel.....	27
3.2.1.1	Stödets nödvändighet	27
3.2.1.2	Lämplighet	29
3.2.1.2.1	Lämplighet jämfört med alternativa policyinstrument...	29
3.2.1.2.2	Lämplighet jämfört med andra stödinstrument	30
3.2.1.3	Proportionalitet.....	30
3.2.1.3.1	Kumulering.....	32
3.2.1.4	Öppenhet	32
3.2.2	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens.....	33
3.3	Vägning av de positiva effekterna av stödet mot de negativa effekterna på konkurrens och handel	35
4.	KATEGORIER AV STÖD	36
4.1	Stöd för minskning och upptag av växthusgasutsläpp, däribland stöd till förnybar energi.....	36
4.1.1	Logisk grund	36
4.1.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	36
4.1.3	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel.....	37
4.1.3.1	Stödets nödvändighet	37
4.1.3.2	Lämplighet	38
4.1.3.3	Stödberättigande.....	38
4.1.3.4	Offentligt samråd.....	39

4.1.3.5	Proportionalitet.....	40
4.1.4	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering.....	42
4.2	Stöd för förbättring av byggnaders energi- och miljöprestanda	45
4.2.1	Bakgrund till stödet	45
4.2.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	46
4.2.3	Stimulanseffekt.....	47
4.2.4	Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel.....	47
4.2.4.1	Lämplighet	47
4.2.4.2	Proportionalitet.....	47
4.2.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering.....	48
4.3	Stöd för ren mobilitet	49
4.3.1	Stöd för förvärv och leasing av rena transportfordon och ren driftutrustning samt för eftermontering av utrustning i fordon	49
4.3.1.1	Bakgrund till stödet	49
4.3.1.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	50
4.3.1.3	Stimulanseffekt.....	50
4.3.1.4	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel.....	51
4.3.1.4.1	Lämplighet	51
4.3.1.4.2	Proportionalitet.....	51
4.3.1.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering.....	52
4.3.2	Stöd för utbyggnad av laddnings- eller tankningsinfrastruktur.....	54
4.3.2.1	Bakgrund till stödet	54
4.3.2.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	54
4.3.2.3	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel.....	54
4.3.2.3.1	Stödets nödvändighet	54
4.3.2.3.2	Lämplighet	55
4.3.2.3.3	Proportionalitet.....	55
4.3.2.4	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering.....	57
4.4	Stöd för resurseffektivitet och övergången till en cirkulär ekonomi	58
4.4.1	Bakgrund till stödet	58
4.4.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	58
4.4.3	Stimulanseffekt.....	60
4.4.4	Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel.....	60
4.4.4.1	Stödets nödvändighet	60
4.4.4.2	Lämplighet	61
4.4.4.3	Proportionalitet.....	61
4.4.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens.....	63
4.5	Stöd för förebyggande och minskning av andra föroreningar än växthusgaser... 64	

4.5.1	Bakgrund till stödet	64
4.5.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	64
4.5.3	Stimulanseffekt.....	65
4.5.4	Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel	65
4.5.4.1	Stödets nödvändighet	65
4.5.4.2	Proportionalitet.....	66
4.5.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens.....	67
4.6	Stöd för sanering av förorenade områden, för återställande av livsmiljöer och ekosystem samt för biologisk mångfald och naturbaserade lösningar.....	67
4.6.1	Bakgrund till stödet	67
4.6.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	68
4.6.3	Stimulanseffekt.....	68
4.6.4	Proportionalitet.....	69
4.7	Stöd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter	70
4.7.1	Stöd i form av sänkta miljöskatter och skattelikhande miljöavgifter	70
4.7.1.1	Bakgrund till stödet	70
4.7.1.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	70
4.7.1.3	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel	71
4.7.1.3.1	Nödvändighet	71
4.7.1.3.2	Lämplighet	71
4.7.1.3.3	Proportionalitet.....	71
4.7.2	Stöd för miljöskydd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter...	72
4.7.2.1	Bakgrund till stödet	72
4.7.2.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	72
4.7.2.3	Stimulanseffekt.....	73
4.7.2.4	Proportionalitet.....	73
4.7.2.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens	73
4.8	Stöd för att trygga elförsörjningen	74
4.8.1	Bakgrund till stödet	74
4.8.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	74
4.8.3	Stödet ska underlätta utvecklingen av näringsverksamhet.....	74
4.8.3.1	Underlättande av utvecklingen av vissa näringsverksamheter.....	74
4.8.3.2	Stimulanseffekt.....	75
4.8.4	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel	75
4.8.4.1	Nödvändighet	75
4.8.4.2	Lämplighet	76
4.8.4.3	Stödberättigande.....	76
4.8.4.4	Offentligt samråd.....	77
4.8.4.5	Proportionalitet.....	78

4.8.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering.....	79
4.9	Stöd till energiinfrastruktur.....	81
4.9.1	Bakgrund till stödet.....	81
4.9.2	Tillämpningsområde.....	82
4.9.3	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel.....	83
4.9.3.1	Nödvändighet och lämplighet.....	83
4.9.3.2	Stödets proportionalitet.....	83
4.9.4	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering.....	84
4.10	Stöd till fjärrvärme eller fjärrkyla.....	84
4.10.1	Bakgrund till stödet.....	84
4.10.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	85
4.10.3	Nödvändighet och lämplighet.....	85
4.10.4	Stödåtgärdens proportionalitet.....	85
4.10.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering.....	85
4.11	Stöd i form av sänkta elavgifter för energiintensiva användare.....	86
4.11.1	Bakgrund till stödet.....	86
4.11.2	Tillämpningsområde: avgifter av vilka nedsättningar kan beviljas	87
4.11.3	Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel.....	87
4.11.3.1	Stödberättigande.....	87
4.11.3.2	Stödåtgärdens proportionalitet.....	88
4.11.3.3	Form av statligt stöd.....	88
4.11.3.4	Energibesiktningar och ledningssystem.....	89
4.11.3.5	Övergångsregler.....	89
4.12	Stöd för nedläggning av kol, torv och oljeskiffer.....	90
4.12.1	Stöd för förtida stängning.....	90
4.12.1.1	Bakgrund till stödet.....	90
4.12.1.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	90
4.12.1.3	Stimulanseffekt.....	90
4.12.1.4	Nödvändighet och lämplighet.....	91
4.12.1.5	Proportionalitet.....	91
4.12.1.6	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens.....	92
4.12.2	Stöd för extraordinära kostnader.....	92
4.12.2.1	Bakgrund till stödet.....	92
4.12.2.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter.....	92
4.12.2.3	Nödvändighet och lämplighet.....	92
4.12.2.4	Stimulanseffekt och proportionalitet.....	93

4.12.2.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens	94
4.13 Stöd för studier och konsulttjänster i miljöskydds- och energifrågor	94
4.13.1 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	94
4.13.2 Stimulanseffekt	94
4.13.3 Proportionalitet	94
5. UTVÄRDERING	94
6. RAPPORTERING OCH ÖVERVAKNING	96
7. TILLÄMPLIGHET	96
8. ÖVERSYN	97

1. INLEDNING

1. Kommissionen har gett den europeiska gröna given högsta politiska prioritet i syfte att utveckla unionen till ett rättvist och blomstrande samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi, utan att någon halkar efter. Kommissionens klimatambitioner förstärktes 2019 med meddelandet om den gröna given¹, där ett av målen är att EU inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser senast 2050. För att styra unionen i en balanserad, realistisk och klok riktning mot att bli klimatneutral senast 2050 har kommissionen även föreslagit att minska utsläppen av växthusgaser med minst 55 % fram till 2030 jämfört med 1990 års nivåer². Dessa ambitiösa mål har fastställts i den europeiska klimatlagstiftningen³.
2. Efter Europeiska rådets godkännande av minskningsmålet på 55 % fram till 2030, vilket offentliggjordes i december 2020⁴, antog kommissionen i [juli] 2021 dessutom ett ”55 %-paket” med lagstiftningsförslag för att bidra till förverkligandet av denna målsättning⁵ och leda EU mot klimatneutralitet senast 2050.
3. Det kommer att krävas stora ansträngningar och lämpligt stöd för att uppnå målen för klimatneutralitet, klimatanpassning, resurs- och framför allt energieffektivitet, cirkularitet, nollförorening och den biologiska mångfaldens återhämtning och för att fullfölja denna gröna omställning. Betydande investeringar, bland annat i förnybara energikällor, kommer att behövas för att lyckas med ambitionerna i meddelandet om den gröna given. Kommissionen har uppskattat att det kommer att krävas ytterligare investeringar på 350 miljarder euro per år, jämfört med 2011–2020 års nivåer, för att uppnå de nyligen skärpta klimat-, energi- och transportmålen fram till 2030, och ytterligare 130 miljarder euro per år för de miljömål som beräknats tidigare⁶. Storleken på denna investeringsutmaning gör att medel måste avsättas på ett kostnadseffektivt sätt både inom den privata och den offentliga sektorn. Detta kommer att påverka alla sektorer och därmed unionsekonomin i sin helhet.
4. Konkurrenspolitiken, och i synnerhet reglerna för statligt stöd, spelar en viktig roll för att unionen ska kunna uppnå de politiska målen i den gröna given. I meddelandet om den gröna given anges särskilt att reglerna för statligt stöd kommer att ses över för att spegla dessa politiska mål, för att stödja en kostnadseffektiv och rättvis omställning till klimatneutralitet och för att underlätta utfasningen av fossila bränslen, framför allt de som är mest förorenande, och samtidigt skapa villkor på den inre marknaden. Dessa riktlinjer är resultatet av denna översyn.
5. För att förhindra att statligt stöd snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen på den inre marknaden och påverkar handeln mellan medlemsstaterna fastställs i artikel

---

¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Den europeiska gröna given*, COM(2019) 640 final.

² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Höjning av Europas klimatambition för 2030 – Investering i en klimatneutral framtid till förmån för våra medborgare*, COM(2020) 562 final.

³ [En hänvisning till lagstiftningen ska införas när den antagits av medlagstiftarna.]

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>.

⁵ [En hänvisning ska införas när paketet antagits av kollegiet.]

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0098&from=EN>.

107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*fördraget*) att statligt stöd i princip är förbjudet. I vissa fall kan sådant stöd emellertid vara förenligt med den inre marknaden på grundval av artikel 107.2 och 107.3 i fördraget.

6. Enligt artikel 108.3 i fördraget ska medlemsstaterna anmäla statligt stöd, med undantag för åtgärder som uppfyller villkoren i en gruppundantagsförordning som antagits av kommissionen enligt artikel 1 i rådets förordning (EU) 2015/1588⁷.
7. Dessa riktlinjer ger vägledning om hur kommissionen kommer att bedöma förenligheten hos stödåtgärder för miljöskydd, inbegripet klimatskydd, och energi som omfattas av anmälningskravet i artikel 107.3 c i fördraget. Varje hänvisning till "miljöskydd" i dessa riktlinjer ska tolkas som en hänvisning till miljöskydd, inbegripet klimatskydd.
8. Enligt artikel 107.3 c i fördraget kan en stödåtgärd förklaras förenlig med den inre marknaden om två villkor, ett positivt och ett negativt, är uppfyllda. Det positiva villkoret är att stödet ska underlätta utvecklingen av en näringsverksamhet. Det negativa villkoret är att stödet inte får påverka handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.
9. Även om det är allmänt vedertaget att konkurrensutsatta marknader har en tendens att ge effektiva resultat när det gäller priser, produktion och resursanvändning kan ett statligt ingripande vara nödvändigt för att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter som inte skulle utvecklas alls eller inte skulle utvecklas i samma takt eller på samma villkor utan stöd. Ingripandet bidrar därmed till smart, hållbar tillväxt för alla.
10. När det gäller miljöskydd medför externa miljöeffekter, felaktig information och bristande samordning att kostnaderna och fördelarna för en näringsverksamhet kanske inte beaktas fullt ut av marknadsaktörerna när de fattar beslut om konsumtion, investeringar och produktion, trots reglerade ingripanden. Det är sannolikt att sådana marknadsmisslyckanden, det vill säga situationer där marknaden – om den får sköta sig själv – ger ineffektiva utfall och inte nödvändigtvis leder till optimal välfärd för konsumenter och samhället i stort, vilket gör att de näringsverksamheter som bedrivs får otillräckliga nivåer av miljöskydd i avsaknad av statligt stöd.

2. TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

2.1 Tillämpningsområde

11. Dessa riktlinjer gäller statligt stöd som beviljas för att underlätta utveckling av näringsverksamheter på ett sätt som förbättrar miljöskyddet, såväl som verksamheter inom energisektorn som regleras av fördraget i den mån stödåtgärderna omfattas av avsnitt 2.2 i riktlinjerna. Riktlinjerna är därför även tillämpliga på de sektorer som omfattas av särskilda unionsregler för statligt stöd, såvida de särskilda unionsreglerna inte omfattar andra föreskrifter eller innehåller bestämmelser om stöd till miljöskydd eller stöd till energisektorn som gäller samma åtgärd, i vilket fall de sektorspecifika

---

⁷ Rådets förordning (EU) 2015/1588 av den 13 juli 2015 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa slag av övergripande statligt stöd (EUT L 248, 24.9.2015, s. 1).

reglerna har företräde. Dessa riktlinjer har företräde framför punkt 17 b i luftfartsriktlinjerna⁸ med avseende på miljöstödatgärder till förmån för stora flygplatser med en passagerarvolym på över 5 miljoner per år, utan att det påverkar tillämpningen av framtida ändringar av de riktlinjerna.

12. Dessa riktlinjer gäller inte följande:

- (a) Utformning och tillverkning av miljövänliga produkter, maskiner eller transportmedel för att kunna driva dem med mindre förbrukning av naturresurser, och åtgärder som vidtas i fabriker eller andra produktionsanläggningar i syfte att förbättra säkerhet eller hygien⁹.
- (b) Statligt stöd till forskning, utveckling och innovation, som regleras genom kommissionens meddelande om rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation¹⁰.
- (c) Statligt stöd för förbättring av biologisk mångfald som omfattas av andra regler för statligt stöd (dvs. reglerna för tillhandahållande av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse¹¹, för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn¹² eller för primärproduktion inom fiskeri- och vattenbrukssektorerna¹³).
- (d) Statligt stöd för kärnenergi.

13. Stöd till miljöskydd och energi får inte ges till företag i svårigheter enligt definitionen i kommissionens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter¹⁴.

14. När kommissionen bedömer stöd som beviljats ett företag som är föremål för ett betalningskrav på grund av ett tidigare kommissionsbeslut om att ett stöd är olagligt och oförenligt med den inre marknaden beaktar den det stödbelopp som återstår att återkräva¹⁵.

---

⁸ Meddelande från kommissionen – *Riktlinjer för statligt stöd till flygplatser och flygbolag* (EUT C 99, 4.4.2014, s. 3).

⁹ Miljöstöd är vanligen mindre snedvridande och mer effektivt om det beviljas konsumenter/användare av miljövänliga produkter i stället för producenter/tillverkare av miljövänliga produkter. Detta påverkar inte medlemsstaternas möjligheter att bevilja miljöstöd till företag för att förbättra miljöskyddet i deras tillverkning.

¹⁰ Meddelande från kommissionen, *Rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation* (EUT C 198, 27.6.2014, s. 1).

¹¹ Meddelande från kommissionen, *Europeiska unionens rambestämmelser för statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster* (EUT C 8, 11.1.2012, s. 15).

¹² *Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020* (EUT C 204, 1.7.2014, s. 1).

¹³ Meddelande från kommissionen, *Riktlinjer för granskning av statligt stöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn* (EUT C 217, 2.7.2015, s. 1).

¹⁴ Meddelande från kommissionen, *Riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter* (EUT C 249, 31.7.2014, s. 1).

¹⁵ Se förstainstansrättens dom av den 13 september 1995, TWD mot kommissionen, förenade målen T-244/93 och T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, punkt 56. Se även kommissionens meddelande *Kommissionens tillkännagivande om återkrav av olagligt och oförenligt statligt stöd*, C/2019/5396 (EUT C 247, 23.7.2019, s. 1).

2.2 Stödåtgärder som omfattas av dessa riktlinjer

15. Kommissionen har identifierat ett antal kategorier av miljöskydds- och energiåtgärder för vilka statligt stöd kan vara förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c i fördraget, på vissa villkor:
- (a) Stöd för minskning och upptag av växthusgasutsläpp, däribland stöd till förnybar energi.
  - (b) Stöd för förbättring av byggnaders energi- och miljöprestanda.
  - (c) Stöd till förvärv och leasing av rena transportfordon (för luft-, väg- och järnvägstransport, transport på inre vattenvägar och sjö- och kusttransport av passagerare och gods), stöd till eftermontering av utrustning i transportfordon som gör att de kan klassificeras som rena transportfordon och stöd till ren serviceutrustning.
  - (d) Stöd för utbyggnad av laddnings- eller tankningsinfrastruktur för utsläppsfria och rena transportfordon.
  - (e) Stöd för resurseffektivitet och för främjande av omställningen till en cirkulär ekonomi.
  - (f) Stöd för förebyggande och minskning av andra föroreningar än växthusgaser.
  - (g) Stöd till sanering av förorenade områden, återställande av livsmiljöer och ekosystem, skydd eller restaurering av biologisk mångfald och naturbaserade lösningar för klimatanpassning.
  - (h) Stöd i form av sänkta skatter eller skatteliknande avgifter.
  - (i) Stöd för att trygga elförsörjningen.
  - (j) Stöd till energiinfrastruktur.
  - (k) Stöd till fjärrvärme och fjärrkyla.
  - (l) Stöd i form av sänkta elavgifter för energiintensiva användare.
  - (m) Stöd till nedläggning av anläggningar inom kol-, torv- och oljeskifferindustrin.
  - (n) Stöd till undersökningar eller rådgivningstjänster i frågor som rör miljöskydd och energi.

2.3 Riktlinjernas uppbyggnad

16. I kapitel 3 fastställs de förenlighetskriterier som är allmänt tillämpliga på de olika kategorier av stöd som omfattas av dessa riktlinjer. Avsnitt 3.2.1.3.1 om kumulering är tillämpligt på alla kategorier av stöd som omfattas av dessa riktlinjer. I kapitel 4 fastställs specifika förenlighetskriterier som är tillämpliga på de stödåtgärder som behandlas i de olika avsnitten i det kapitlet. De förenlighetskriterier som beskrivs i

kapitel 3 är tillämpliga såvida inte mer specifika bestämmelser anges i de särskilda avsnitten i kapitel 4.

17. De villkor som fastställs i dessa riktlinjer gäller både stödordningar och individuellt stöd, oavsett om det bygger på en stödordning eller beviljas för särskilda ändamål, såvida inte annat anges.

2.4 Definitioner

18. I dessa riktlinjer gäller följande definitioner:

- (1) *stöd för särskilda ändamål*: stöd som inte beviljas på grundval av en stödordning.
- (2) *stödnivå*: stödbeloppet brutto uttryckt i procent av de stödberättigande kostnaderna. Alla siffror som används ska avse belopp före eventuella avdrag för skatt eller andra avgifter. Om stöd beviljas i någon annan form än som bidrag ska stödbeloppet vara lika med stödets bruttobidragsekvivalent. Stöd som betalas ut i flera omgångar ska beräknas till sitt värde vid tidpunkten för beviljandet. Den ränta som ska användas för omräkning och för att räkna ut stödbeloppet i ett mjukt lån ska vara den gällande referensräntan vid den tidpunkt då lånet beviljades. Stödnivån beräknas per stödmottagare.
- (3) *stödområden*: områden som vid den tidpunkt då stödet beviljas anges i en godkänd regionalstödslista med tillämpning av artikel 107.3 a och c i fördraget.
- (4) *balansering*: med avseende på el, enligt definitionen i artikel 2.10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943¹⁶.
- (5) *balansansvarig part*: balansansvarig part enligt definitionen i artikel 2.14 i förordning (EU) 2019/943.
- (6) *biologisk mångfald*: biologisk mångfald enligt definitionen i artikel 2.15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852¹⁷.
- (7) *biodrivmedel*: biodrivmedel enligt definitionen i artikel 2.33 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/2001/EU¹⁸.
- (8) *biogas*: biogas enligt definitionen i artikel 2.28 i direktiv 2018/2001/EU.
- (9) *flytande biobränslen*: biogas enligt definitionen i artikel 2.32 i direktiv 2018/2001/EU.

---

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (10) *biomassa*: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung enligt definitionen i artikel 2.24 i direktiv 2018/2001/EU.
- (11) *biomassabränslen*: biomassabränslen enligt definitionen i artikel 2.27 i direktiv 2018/2001/EU.
- (12) *kapacitetsmekanism*: en åtgärd för att trygga elförsörjningen enligt definitionen i förordning (EU) 2019/943.
- (13) *avskiljning och lagring av koldioxid (CCS)*: en uppsättning tekniker som gör att koldioxid (CO₂) som släpps ut från industrianläggningar som använder fossila bränslen eller biomassa, däribland kraftverk och kraftvärmeverk, kan avskiljas [alternativt direkt från omgivningsluften], transporteras till en lagringsplats och där injekteras i en lämplig underjordisk geologisk formation för permanent förvaring.
- (14) *avskiljning och användning av koldioxid (CCU)*: en uppsättning tekniker som gör att koldioxid som släpps ut från industrianläggningar som använder fossila bränslen eller biomassa, däribland kraftverk och kraftvärmeverk, kan avskiljas [alternativt direkt från omgivningsluften] och transporteras till ett förbruknings- eller användningsställe.
- (15) *koldioxidekvivalent*: ett mått som används för att jämföra utsläpp från olika växthusgaser på grundval av deras globala uppvärmningspotential¹⁹, genom att omvandla mängder av andra gaser till motsvarande mängd koldioxid med samma globala uppvärmningspotential.
- (16) *koldioxidupptag*: antropogena verksamheter som tar upp koldioxid från atmosfären och varaktigt lagrar den i geologiska, land- eller havsbaserade reservoarer, eller i produkter. Det inbegriper befintlig och potentiell antropogen ökning av biologiska eller geokemiska sänkor och direkt avskiljning och lagring av koldioxid från luft, men utesluter naturligt koldioxidupptag som inte direkt orsakas av mänsklig verksamhet.
- (17) *certifikatsystem eller system för leverantörsskyldighet*: ett system där värde skapas för tillhandahållande av varor eller tjänster genom att certifiera dessa varor eller tjänster och införa en skyldighet för leverantörer eller konsumenterna att köpa certifikat.
- (18) *ren marktjänstutrustning*: utrustning som används i samband med lufttransporttjänster som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret).
- (19) *ren terminalutrustning*: utrustning som används för lastning, omlastning och lossning av varor och intermodala lastenheter, som förflyttar last inom terminalområdet och inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret).

---

¹⁹ Enligt definitionen i den senaste utvärderingsrapporten från Mellanstatliga panelen för klimatförändringar.

(20) *rent transportfordon*:

- (a) ett vägfordon i kategori M1, M2 eller N1 som uppfyller definitionen av *rent fordon* i artikel 4.4 a i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1161²⁰,
- (b) ett vägfordon i kategori M3, N2 eller N3 som uppfyller definitionerna
  - fram till och med den 31 december 2025, för fordon som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1242²¹: definitionen av *utsläppssnålt tungt fordon* i artikel 3.12 i den förordningen,
  - fram till och med den 31 december 2025, för fordon som inte omfattas av förordning 2019/1242: definitionen av *rent fordon* i artikel 4.4 b i direktiv (EU) 2019/1161,
  - från och med den 1 januari 2026: definitionen av *utsläppsfritt tungt fordon* i artikel 4.5 i direktiv (EU) 2019/1161,
- (c) ett fordon i kategori L (två- och trehjuliga fordon och fyrhjulingar) med koldioxidutsläpp vid avgasröret motsvarande 0 g CO₂e/km, beräknat i enlighet med det utsläppstest som fastställs i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 168/2013²²,
- (d) ett fartyg för transport på inre vattenvägar av passagerare eller gods som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret), eller fram till och med den 31 december 2025,
- (i) ett fartyg för godstransport på inre vattenvägar som har direkta koldioxidutsläpp i form av avgaser per tonkilometer (gCO₂/tkm), beräknat (eller uppskattat för nya fartyg) med hjälp av den operativa indikatorn för energieffektivitet²³, som är 50 % lägre än det genomsnittliga referensvärde för koldioxidutsläpp som fastställs för tunga fordon (undergrupp av fordon 5-LH) i enlighet med artikel 11 i förordning (EU) 2019/1242,

²⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1161 av den 20 juni 2019 om ändring av direktiv 2009/33/EG om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon (EUT L 188, 12.7.2019, s. 116).

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1242 av den 20 juni 2019 om fastställande av normer för koldioxidutsläpp från nya tunga fordon och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 595/2009 och (EU) 2018/956 och rådets direktiv 96/53/EG (EUT L 198, 25.7.2019, s. 202).

²² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 168/2013 av den 15 januari 2013 om godkännande av och marknadskontroll för två- och trehjuliga fordon och fyrhjulingar (EUT L 60, 2.3.2013, s. 52).

²³ Den operativa indikatorn för energieffektivitet definieras som massan utsläppt koldioxid per enhet av transportarbete. Det är ett representativt värde för fartygets energieffektivitet under en sammanhängande period som representerar fartygets övergripande handelsmönster. Riktlinjer för hur denna indikator ska beräknas finns i dokument MEPC.1/Circ. 684 från IMO.

- (ii) ett fartyg för passagerartransport på inre vattenvägar med en hybrid- eller dubbelbränslemotor som får minst 50 % av sin energi från bränslen som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret) eller med laddhybridteknik vid normal drift,
- (e) ett fartyg för sjö- och kusttransport av passagerare eller gods, ett fartyg för hamnoperationer eller för serviceverksamheter som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret), eller fram till och med den 31 december 2025, som har
  - (i) en hybrid- eller dubbelbränslemotor som får minst 25 % av sin energi från bränslen som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret) eller med laddhybridteknik vid normal drift till havs och i hamnar,
  - (ii) ett EEDI-värde (Energy Efficiency Design Index, energieffektivitetsindex) 10 % under de EEDI-krav som är tillämpliga den 1 april 2022²⁴ och fartyget kan drivas med bränslen som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret) eller med bränslen från förnybara källor,
- (f) ett fartyg för sjö- och kusttransport av gods som uteslutande används för kusttransporter och korta sjötransporter, utformat för att möjliggöra byte av transportslag för gods som vanligtvis transporteras från land till sjöss och som har direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret), beräknade med hjälp av Internationella sjöfartsorganisationens (IMO) energieffektivitetsindex (EEDI)²⁵, som är 50 % lägre än det genomsnittliga referensvärde för koldioxidutsläpp som fastställs för tunga fordon (undergrupp av fordon 5-LH) i enlighet med artikel 11 i förordning (EU) 2019/1242,
- (g) rullande materiel som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret), eller rullande materiel som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret) när den framförs på ett spår med nödvändig infrastruktur och drivs med en konventionell förbränningsmotor om sådan infrastruktur inte är tillgänglig (bimodal teknik),
- (h) ett luftfartyg med ett certifierat mätvärde som överstiger Internationella civila luftfartsorganisationens (Icao) senaste miljöskyddsnormer med åtminstone 10 % enligt bilaga 16 till Chicagokonventionen²⁶, inbegripet mätvärdena för koldioxid för luftfartyg av ”ny typ” som avses i artikel 9.2 i förordning (EU) 2018/1139²⁷, eller – som ett alternativ, om det ersätter ett

²⁴ EEDI-krav enligt överenskommelsen vid det 75:e mötet i Internationella sjöfartsorganisationens kommitté för skydd av den marina miljön. Fartyg som är en av de fartygstyper som anges i föreskrift 2 i bilaga VI till Marpol-konventionen, men som inte betraktas som nytt fartyg enligt den föreskriften, får ha ett EEDI-värde beräknat på frivillig basis i linje med kapitel 4 i bilaga VI till Marpol-konventionen och med kontroll av dessa beräkningar i enlighet med kapitel 2 i bilaga VI till Marpol-konventionen.

²⁵ Energieffektivitetsindexet: <http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx>.

²⁶ Konventionen angående internationell civil luftfart, undertecknad i Chicago den 7 december 1944.

²⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1139 av den 4 juli 2018 om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och inrättande av Europeiska unionens byrå för

luftfartyg som redan överstiger Icaos senaste miljöskyddsnormer med avseende på buller och utsläpp för luftfartyg av ”ny typ”, vilka återfinns i bilaga 16 till Chicagokonventionen och avses i artikel 9.2 i förordning (EU) 2018/1139 – ett luftfartyg som förbättrar miljöskyddet med åtminstone 10 % jämfört med det luftfartyg som ersätts.

- (21) *ren serviceutrustning*: ren terminalutrustning och ren marktjänstutrustning.
- (22) *kraftvärme*: kraftvärme enligt definitionen i artikel 2.30 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU²⁸.
- (23) *förorenat område*: ett område där förekomst av material eller ämnen orsakad av mänsklig verksamhet är belagd och där denna förekomst är så stor att den utgör en betydande risk för människors hälsa eller för miljön med beaktande av pågående och godkänd framtida användning av marken.
- (24) *demonstrationsprojekt*: ett projekt som omfattar teknik som utgör den första av sitt slag inom unionen och som innebär en viktig innovation som med god marginal överträffar tidigare känd kommersiell teknik.
- (25) *digitalisering*: införande av teknik som utförs med hjälp av elektronisk utrustning och/eller system som gör det möjligt att öka produkters funktionalitet, utveckla onlinetjänster, modernisera processer eller migrera till affärsmodeller som bygger på avskaffande av mellanled vid produktion av varor och tillhandahållande av tjänster, vilket i slutändan ger omvälvande effekter.
- (26) *bortskaffande*: bortskaffande enligt definitionen i artikel 3.19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG²⁹.
- (27) *systemansvarig för distributionssystem*: systemansvarig för distributionssystem enligt definitionen i artikel 2.29 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944.
- (28) *fjärrvärme* eller *fjärrkyla*: fjärrvärme eller fjärrkyla enligt definitionen i artikel 2.19 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2010/31.
- (29) *system för fjärrvärme och fjärrkyla*: system bestående av anläggningar för värmeproduktion (anläggningar för produktion av värme/kyla) samt nät för lagring och distribution av värme/kyla (både ”primära” – det vill säga överföringsnät – och ”sekundära” nät för försörjning av värme till konsumenter).

---

luftfartssäkerhet, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 2111/2005, (EG) nr 1008/2008, (EU) nr 996/2010, (EU) nr 376/2014 och direktiv 2014/30/EU och 2014/53/EU, samt om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 552/2004 och (EG) nr 216/2008 och rådets förordning (EEG) nr 3922/91.

²⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1), i dess ändrade lydelse genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018.

²⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

Hänvisningar till fjärrvärme ska tolkas som system för fjärrvärme och/eller fjärrkyla beroende på om näten används för att leverera värme eller kyla gemensamt eller var för sig.

- (30) *miljöinnovation*: alla former av innovativa verksamheter, inbegripet nya produktionsprocesser, nya produkter eller tjänster, liksom nya lednings- och affärsmetoder, som leder till eller syftar till att väsentligt förbättra miljöskyddet och väsentligt minska föroreningars miljöpåverkan. Vid tillämpning av denna definition anses följande inte vara innovationer:
- (a) Verksamheter som endast leder till mindre förändringar eller förbättringar av miljöskyddet.
  - (b) Förbättringar av produktions- eller tjänstemöjligheter genom införande av tillverknings- eller logistiksystem som i hög grad liknar dem som redan används.
  - (c) Förändringar av affärsmetoder, arbetsplatsorganisation eller yttre förbindelser som utgår från organisationsmetoder som redan används inom företaget.
  - (d) Ändrad ledningsstrategi.
  - (e) Sammanslagningar och förvärv.
  - (f) Upphörande med en process.
  - (g) Allmänt utbyte eller utvidgning av kapitalet.
  - (h) Förändringar som uteslutande beror på ändrade faktorpriser, anpassning, regelbundna säsonganpassningar eller andra cykliska anpassningar.
  - (i) Handel med nya eller väsentligt förbättrade produkter.
- (31) *ekosystem*: ekosystem enligt definitionen i artikel 2.13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852.
- (32) *energieffektivitet*: förhållandet mellan produktionen av prestanda, tjänster, varor eller energi och insatsen av energi.
- (33) *energieffektiv fjärrvärme och fjärrkyla*: fjärrvärme och fjärrkyla enligt definitionen i artikel 2.41 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU, som hänvisas till i artikel 2.20 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001³⁰.

³⁰

Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1), i dess ändrade lydelse genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018.

- (34) *energi från förnybara källor*: energi som produceras vid anläggningar som endast använder förnybara energikällor enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001³¹, såväl som andelen energi uttryckt i värmevärde som produceras från förnybara energikällor i hybridanläggningar som även använder konventionella energikällor, inbegripet förnybar elektricitet som används för att fylla lagringssystem som är sammankopplade ”bakom mätaren” (installerade tillsammans eller som tillägg till installationen för förnybar energi), men inte el som produceras som ett resultat av lagringssystemen.
- (35) *energiinfrastruktur*: varje fysisk utrustning eller anläggning som är belägen i unionen eller kopplar samman unionen med ett eller flera tredjeländer och som omfattas av följande kategorier:
- (a) Elektricitet:
    - (i) Överförings- och distributionssystem, där överföring avser transport av el i sammanlänkade system med högspänningsnät samt nät med extra hög spänning för tillhandahållande till slutförbrukare eller distributörer, men inte leverans, och där distribution avser transport av el i system med högspännings-, mellanspännings- och lågspänningsnät för tillhandahållande till kunder, men inte leverans.
    - (ii) Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att de system som avses i led i ska fungera tryggt, säkert och effektivt, inklusive skydds-, övervaknings- och kontrollsystem på alla spänningsnivåer och understationer.
    - (iii) Helt integrerade nätkomponenter enligt definitionen i artikel 2.51 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944³².
    - (iv) Smarta elnät, det vill säga system och komponenter med integrerad informations- och kommunikationsteknik genom fungerande digitala plattformar, styrsystem och sensorteknik både på överförings- och distributionsnivå i syfte att skapa ett mer effektivt och intelligent nät för överföring och distribution av el och ökad kapacitet att integrera nya former av produktion, lagring och förbrukning samt för att underlätta nya affärsmodeller och marknadsstrukturer.
    - (v) Havsbaserade elnät, inklusive varje typ av utrustning eller anordning i infrastruktur för överföring eller distribution av el, såsom definieras i led i ovan, med dubbel funktionalitet, det vill säga sammankoppling och överföring eller distribution av havsbaserad förnybar el från produktionsplatser till havs till två eller fler länder. Detta inbegriper även all tillhörande utrustning och alla anordningar till havs som är nödvändiga

---

³¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

³² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

för att systemet ska fungera tryggt, säkert och effektivt, däribland skydds-, övervaknings- och styrsystem, och nödvändiga understationer om de också säkerställer den tekniska interoperabiliteten, bland annat gränssnittskompatibilitet mellan olika tekniker.

(b) Gas:

- (i) Överförings- och distributionsledningar för transport av naturgas, biogas och förnybara gaser av icke-biologiskt ursprung som ingår i ett nät, förutom högtrycksledningar som används för distribution av naturgas i tidigare led.
- (ii) Underjordiska lagringsanläggningar anslutna till de högtrycksledningar för gas som avses i led i.
- (iii) Anläggningar för mottagning, lagring, återförgasning eller dekomprimering av flytande eller komprimerad naturgas.
- (iv) Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att systemet ska fungera tryggt, säkert och effektivt eller för att möjliggöra dubbelriktad kapacitet, inklusive kompressorstationer.
- (v) Smarta gasnät, inklusive var och en av följande typer av utrustning eller anordning som syftar till att möjliggöra och underlätta integreringen av förnybara och koldioxidsnåla gaser (däribland biometan eller vätgas) i nätet: digitala system och komponenter för integrering av informations- och kommunikationsteknik, styrsystem och sensorteknik för interaktiv och intelligent övervakning, mätning, kvalitetskontroll och förvaltning av produktion, överföring, distribution och förbrukning av gas i ett gasnät. Smarta nät kan även omfatta utrustning som möjliggör omvända flöden från distributionsnivån till överföringsnivån och de tillhörande nödvändiga uppgraderingarna av det befintliga nätet.

(c) Vätgas:

- (i) Överföringsledningar för högtryckstransport av vätgas såväl som ledningar för lokal distribution av vätgas för att ge flera användare åtkomst till nätet på ett öppet och icke-diskriminerande sätt.
- (ii) Underjordiska lagringsanläggningar anslutna till de högtrycksledningar för överföring eller distribution av vätgas som avses i led i.
- (iii) Anläggningar för dirigerings, mottagning, lagring, återförgasning eller dekomprimering av vätgas eller vätgas som ingår i andra kemiska ämnen med syftet att injektera vätgasen i nätet.
- (iv) Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att vätgassystemet ska fungera tryggt, säkert och effektivt eller för att möjliggöra dubbelriktad kapacitet, inklusive kompressorstationer.

De tillgångar som anges i leden i, ii, iii och iv kan vara nyanlagda tillgångar eller tillgångar som ställts om från naturgas till vätgas ("anpassats"), eller en kombination av båda.

Tillgångar som anges i leden i, ii, iii och iv, och som omfattas av tredjepartstillträde, klassificeras som energiinfrastruktur.

(d) Koldioxid:

- (i) Ledningar, bortsett från ledningsnät i tidigare led, som används för att transportera koldioxid från fler än en källa, det vill säga industrianläggningar (inklusive kraftverk) som producerar koldioxid från förbränning eller andra kemiska reaktioner som inbegriper fossila eller icke-fossila föreningar som innehåller kol, för permanent geologisk lagring av koldioxid enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG³³ eller för användning av koldioxid som råmaterial eller för att öka avkastningen av biologiska processer.
- (ii) Anläggningar för kondensering och buffertlagring av koldioxid för dess vidare transport.
- (iii) Infrastruktur inom en geologisk formation som används för slutlig geologisk lagring av koldioxid i enlighet med artikel 3 i direktiv 2009/31/EG samt tillhörande yt- och injektionsanläggningar.
- (iv) All utrustning och alla anordningar som är av central vikt för att systemet i fråga ska fungera ordentligt, säkert och effektivt, inklusive skydds-, övervaknings- och styrsystem.

Tillgångar som anges i leden i, ii, iii och iv, och som omfattas av tredjepartstillträde, klassificeras som energiinfrastruktur.

- (e) Infrastruktur som används för överföring eller distribution av värme/ånga/kyla från flera producenter/användare, baserat på användning av värme/ånga med noll eller låga utsläpp av koldioxid eller spillvärme från industriella tillämpningar.
- (f) Projekt av gemensamt intresse, eller projekt av ömsesidigt intresse, enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 och artikel 170 i fördraget³⁴.

---

³³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

³⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009 (EUT L 115, 25.4.2013, s. 39).

- (g) Andra kategorier av infrastruktur som gör att producenter och användare av energi med noll eller låga koldioxidutsläpp kan ansluta sig fysiskt eller trådlöst vid flera åtkomst- och utgångspunkter och som är öppen för åtkomst av tredje parter som inte tillhör samma företag som infrastrukturens ägare/chef.

Tillgångar som anges i leden a–g, som är anlagda för en förhandsidentifierad användare eller en liten grupp av förhandsidentifierade användare och har anpassats för deras behov (*särskild infrastruktur*) klassificeras inte som energiinfrastruktur.

- (36) *energiprestanda*: en byggnads energiprestanda enligt definitionen i artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU³⁵.
- (37) *energibesparing*: energibesparing enligt definitionen i artikel 2.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU³⁶.
- (38) *miljöskydd*: åtgärder som syftar till att avhjälpa eller förebygga föroreningar eller andra skador på den fysiska miljön, ekosystem eller naturresurser som orsakas av mänsklig verksamhet, däribland att mildra klimatförändringarna, minska risken för sådana skador, skydda och restaurera biologisk mångfald eller säkerställa en effektivare naturresursanvändning, inklusive energisparåtgärder och användning av förnybara energikällor och andra tekniker för att minska utsläppen av växthusgaser och andra föroreningar, liksom att ställa om till cirkulära ekonomimodeller för att minska användningen av nya råvaror och öka effektiviteten. Det omfattar även åtgärder för att förbättra anpassningsförmågan och minimera sårbarheten för klimatpåverkan.
- (39) *miljöskatt*: en skatt vars specifika beskattningsunderlag har tydliga negativa effekter på miljön, eller vars syfte därför är att vissa verksamheter, varor eller tjänster ska beskattas så att miljökostnaderna kan ingå i deras pris eller så att producenter och konsumenters styrs mot miljövänligare verksamheter.
- (40) *resurstillräcklighet*: produktionskapacitet som bedöms vara tillräcklig för att tillgodose efterfrågan i en medlemsstat under en viss period, baserat på en konventionell statistisk indikator som används av organisationer som enligt unionsinstitutionerna fyller en väsentlig funktion i inrättandet av en inre marknad för elektricitet, t.ex. Europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (Entso-E).
- (41) *producent*: ett företag som producerar elkraft för kommersiella ändamål.
- (42) *högeffektiv kraftvärme*: högeffektiv kraftvärme enligt definitionen i artikel 2.34 i direktiv 2012/27/EU.

---

³⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

³⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

- (43) *obalanser*: avvikelser mellan produktion, förbrukning och marknadserbjudanden som omfattas av en balansansvarig parts ansvarsområde inom en viss avräkningsperiod för obalanser.
- (44) *avräkning av obalanser*: en finansiell avräkningsmekanism som syftar till att återvinna balanseringskostnader för balansansvariga parter obalanser.
- (45) *avräkningsperiod för obalanser*: avräkningsperiod för obalanser enligt definitionen i artikel 2.15 i förordning (EU) 2019/943.
- (46) *individuellt stöd*: stöd för särskilda ändamål och anmälningspliktiga tilldelningar av stöd på grundval av en stödordning.
- (47) *avbrottsystem*: en åtgärd för att trygga elförsörjningen som utformats för att säkerställa en stabil frekvens i elsystemet eller hantera kortvariga försörjningsproblem, däribland genom att avbryta belastningen.
- (48) *naturbaserad lösning*: en åtgärd för att skydda, på ett hållbart sätt förvalta och restaurera naturliga eller modifierade ekosystem, som hanterar samhällsliga utmaningar på ett effektivt och anpassningsbart sätt och samtidigt leder till mänskligt välbefinnande och gynnar biologisk mångfald.
- (49) *nätreserv*: en åtgärd för att trygga elförsörjningen som utformats för att kompensera för en systematisk och långvarig brist i nätet för överföring eller distribution av el.
- (50) *förorening (pollutant)*: förorening enligt definitionen i artikel 2.10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852.
- (51) *förorenare*: den som direkt eller indirekt skadar miljön eller skapar förhållanden som leder till att den försämrar³⁷.
- (52) *förorening (pollution)*: förorening enligt definitionen i artikel 3.2 i direktiv 2010/75/EU³⁸.
- (53) *principen att förorenaren betalar*: principen att kostnaderna för åtgärder för att hantera föroreningar bör åligga den förorenare som orsakar föroreningarna.
- (54) *förberedelse för återanvändning*: förberedelse för återanvändning enligt definitionen i artikel 3.16 i direktiv 2008/98/EG.
- (55) *laddningsinfrastruktur*: fast eller mobil infrastruktur som tillhandahåller elektricitet till transportfordon eller ren serviceutrustning.
- (56) *återvinning*: återvinning enligt definitionen i artikel 3.15 i direktiv 2008/98/EG.

---

³⁷ Rådets rekommendation av den 3 mars 1975 om beräkning av kostnader och om offentliga myndigheters intervention i miljöfrågor (EGT L 194, 25.7.1975, s. 1).

³⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

- (57) *materialåtervinning*: materialåtervinning enligt definitionen i artikel 3.17 i direktiv 2008/98/EG.
- (58) *referensprojekt*: ett exempel på ett projekt som är representativt för ett genomsnittligt projekt i en kategori av stödberättigade mottagare inom en stödordning.
- (59) *tankningsinfrastruktur*: fast eller mobil infrastruktur som möjliggör tankning av rena eller utsläppsfria transportfordon eller ren serviceutrustning med de alternativa bränslen som avses i artiklarna 5 och 6 i direktiv 2014/94/EU.
- (60) *återställande*: skötselåtgärder i syfte att återställa en nivå av ekosystemfunktion på förstörda platser, där målet är återupprättat och kontinuerligt tillhandahållande av ekosystemtjänster snarare än biologisk mångfald och integritet i ett särskilt naturligt eller seminaturligt referensekosystem.
- (61) *sanering*: verksamheter som avlägsnande av föroreningar eller överskott av näringsämnen från eller avgiftning av mark och vatten, i syfte att avlägsna förstörande källor.
- (62) *förnybara energikällor*: energi från förnybara källor eller förnybar energi enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv (EU) 2018/2001.
- (63) *förnybara gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung*: förnybara gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung enligt definitionen i artikel 2.36 i direktiv (EU) 2018/2001.
- (64) *resurseffektivitet*: minskning av mängden insatsvaror som behövs för att producera en produktionsenhet eller ersättande av primära insatsvaror med sekundära insatsvaror.
- (65) *restaurering*: processen att bistå i återhämtningen av ett ekosystem som ett sätt att bevara biologisk mångfald och ekosystemresiliens. Restaurering av ekosystem omfattar åtgärder som vidtas för att förbättra tillståndet i ett ekosystem och återskapa eller återupprätta ett ekosystem i det fall tillståndet har förlorats.
- (66) *återanvändning*: återanvändning enligt definitionen i artikel 3.13 i direktiv 2008/98/EG.
- (67) *små och medelstora företag*: företag som uppfyller villkoren i kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag³⁹.
- (68) *litet midcap-företag*: ett företag som inte är ett litet eller medelstort företag och som har högst 499 anställda, beräknat enligt artiklarna 3–6 i bilaga I till

---

³⁹ Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

kommissionens förordning (EU) nr 651/2014⁴⁰, och en årsomsättning som inte överstiger 100 miljoner euro och en årlig balansräkning som inte överstiger 86 miljoner euro. Flera enheter kommer att betraktas som ett enda företag om något av de villkor som anges i artikel 3.3 i bilaga I till förordning (EU) nr 651/2014 är uppfyllt.

- (69) *smart beredskap*: byggnaders eller byggnadsenheters förmåga att anpassa driften till de boendes behov, däribland genom att optimera energieffektiviteten och den övergripande prestandan och anpassa driften efter signaler från nätet.
- (70) *standardbalansansvar*: icke-diskriminerande teknikövergripande balansansvar som inte undantar någon producent från ansvar enligt vad som anges i artikel 5 i förordning (EU) 2019/943.
- (71) *arbetets början*: det första fasta åtagandet (t.ex. att beställa utrustning eller påbörja byggarbetet) som gör en investering oåterkallelig. Markinköp och förberedande arbete såsom erhållande av tillstånd och utförande av genomförbarhetsstudier betraktas inte som arbetets början. Beträffande uppköp innebär arbetets början den tidpunkt då tillgångar med direkt anknytning till det förvärvade företaget förvärvas.
- (72) *strategisk reserv*: en åtgärd för att trygga elförsörjningen där den elektriska kapaciteten, däribland produktion, lagring eller efterfrågefleksibilitet, hålls utanför elmarknaden och endast används under särskilda omständigheter.
- (73) *total ägarkostnad*: den totala kostnaden för att förvärva och äga ett fordon under dess livslängd, inbegripet kostnader för att köpa eller leasa fordonet, bränslekostnader, underhålls- och reparationskostnader, försäkringskostnader, finansieringskostnader och skatter.
- (74) *systemansvarig för överföringssystem*: systemansvarig för överföringssystem enligt definitionen i artikel 2.35 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944.
- (75) *transportfordon*:
  - (a) ett vägfordon i kategori M1, M2, N1, M3, N2, N3 eller L,
  - (b) ett fartyg för transport på inre vattenvägar eller sjö- och kusttransport av passagerare eller gods,
  - (c) rullande materiel, eller
  - (d) ett luftfartyg.
- (76) *behandling*: behandling enligt definitionen i artikel 3.14 i direktiv 2008/98/EG.

---

⁴⁰ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187, 26.6.2014, s. 1).

- (77) *unionens lägsta skattenivå*: den lägsta skattenivå som anges i unionsrätten. Vad gäller energiprodukter och elektricitet avses den lägsta skattenivå som anges i bilaga I till rådets direktiv 2003/96/EG⁴¹.
- (78) *unionsnorm*:
- (a) obligatorisk unionsnorm som anger vilka nivåer som enskilda företag ska uppnå i miljöavseende, med undantag för normer eller mål som fastställs på unionsnivå och som är bindande för medlemsstaterna men inte för enskilda företag,
  - (b) skyldigheten enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU⁴² att använda bästa tillgängliga teknik och säkerställa att utsläppsnivåerna av föroreningar inte är högre än de skulle vara vid tillämpning av bästa tillgängliga teknik; i de fall där utsläppsnivåer för bästa tillgängliga teknik har definierats i genomförandeakter som antagits enligt direktiv 2010/75/EU kommer de nivåerna att vara tillämpliga enligt dessa riktlinjer; om nivåerna anges i ett intervall kommer den gräns där bästa tillgängliga teknik först uppnås att vara tillämplig.
- (79) *avfall*: avfall enligt definitionen i artikel 3.1 i direktiv 2008/98/EG.
- (80) *utsläppsfritt transportfordon*:
- (a) ett fordon i kategori M1, M2 eller N1 som inte avger några utsläpp vid avgasröret, enligt vad som fastställs i enlighet med kommissionens förordning (EU) 2017/1151⁴³,
  - (b) ett fordon i kategori M3, N2 eller N3 som uppfyller definitionen av *utsläppsfritt tungt fordon* i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1242⁴⁴,
  - (c) ett fordon i kategori L enligt definitionen i artikel 4 i förordning (EU) nr 168/2013, inbegripet två- och trehjuliga fordon och fyrhjulingar, med koldioxidutsläpp vid avgasröret motsvarande 0 g CO₂e/km, beräknat i enlighet med det utsläppstest som fastställs i den förordningen,

---

⁴¹ Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 31.10.2003, s. 51).

⁴² Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁴³ Kommissionens förordning (EU) 2017/1151 av den 1 juni 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2007 om typgodkännande av motorfordon med avseende på utsläpp från lätta personbilar och lätta nyttofordon (Euro 5 och Euro 6) och om tillgång till information om reparation och underhåll av fordon samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/46/EG, kommissionens förordningar (EG) nr 692/2008 och (EU) nr 1230/2012 och om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 692/2008 (EUT L 175, 7.7.2017, s. 1).

⁴⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1242 av den 20 juni 2019 om fastställande av normer för koldioxidutsläpp från nya tunga fordon och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 595/2009 och (EU) 2018/956 och rådets direktiv 96/53/EG (EUT L 198, 25.7.2019, s. 202).

- (d) ett fartyg för transport på inre vattenvägar eller sjö- och kusttransport av passagerare eller gods som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret),
- (e) rullande materiel som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret),
- (f) ett luftfartyg som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (vid avgasröret).

3. FÖRENLIGHETSBEDÖMNING ENLIGT ARTIKEL 107.3 C I FÖRDRAGET

19. I dessa riktlinjer anges förenlighetskriterier för stödåtgärder avseende klimat- och miljöskyddsmål och energimål enligt artikel 107.3 c i fördraget, vilka omfattas av anmälningsskravet enligt artikel 108.3 i fördraget.
20. På grundval av artikel 107.3 c i fördraget får kommissionen anse att statligt stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter i unionen (positivt villkor) är förenligt med den inre marknaden, om det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset (negativt villkor).
21. För sådant stöd som avses i punkt 20 kommer kommissionen att bedöma huruvida det kan anses vara förenligt med den inre marknaden genom att analysera följande aspekter:
  - (a) När det gäller det första (positiva) villkoret att **stöd för miljöskydd och energiska underlätta utveckling av en näringsverksamhet**:
    - (i) Identifiering av den näringsverksamhet som underlättas genom åtgärden, dess positiva effekter för samhället i stort och, i tillämpliga fall, dess relevans för unionens specifika politikområden (se avsnitt 3.1.1).
    - (ii) Stödets stimulanseffekt (se avsnitt 3.1.2).
    - (iii) Ingen överträdelse av någon relevant bestämmelse i unionsrätten (se avsnitt 3.1.3).
  - (b) När det gäller det andra (negativa) villkoret att **stöd för miljöskydd och energi inte får medföra någon otillbörlig påverkan på handeln i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset**:
    - (i) Behovet av statligt ingripande (se avsnitt 3.2.1.1).
    - (ii) Stödets lämplighet (se avsnitt 3.2.1.2).
    - (iii) Stödets proportionalitet (stöd begränsat till den miniminivå som är nödvändig för att uppnå dess mål), inklusive kumulering (se avsnitt 3.2.1.3).
    - (iv) Stödets öppenhet (se avsnitt 3.2.1.4).

- (v) Undvikande av otillbörliga negativa effekter av stödet på konkurrens och handel (se avsnitt 3.2.2).
- (vi) Avvägning mellan de positiva och negativa effekterna av stödet (se avsnitt 3.3).

3.1 Positivt villkor: Stödet måste underlätta utvecklingen av en näringsverksamhet

3.1.1 Identifiering av den näringsverksamhet som underlättas genom åtgärden, dess positiva effekter för samhället i stort och, i tillämpliga fall, dess relevans för unionens specifika politikområden

- 22. När medlemsstaterna anmäler stöd ska de ange de näringsverksamheter som kommer att underlättas som en följd av stödet och hur utvecklingen av dessa verksamheter stöds.
- 23. Stöd för att förebygga eller minska näringsverksamheternas negativa effekter på klimatet eller miljön kan underlätta utvecklingen av näringsverksamheterna genom att öka de berörda näringsverksamheternas hållbarhet. Genom stödet kan det också säkerställas att verksamheten kan fortsätta i framtiden utan att skapa oacceptabla miljöskador och genom att stödja skapandet av nya näringsverksamheter och tjänster (stöd till utvecklingen av den ”gröna ekonomin”).
- 24. Medlemsstaterna ska även beskriva om och hur stödet kommer att bidra till uppnåendet av målen i unionens klimatpolitik, miljöpolitik och energipolitik och mer specifikt stödets förväntade fördelar vad gäller dess väsentliga bidrag till miljöskydd, inklusive en minskning av klimatförändringarna, eller en effektivt fungerande inre energimarknad.

3.1.2 Stimulanseffekt

- 25. Stöd kan endast anses underlätta en näringsverksamhet om det har en stimulanseffekt. En stimulanseffekt uppstår när stödet förmår stödmottagaren att ändra sitt beteende, delta i andra näringsverksamheter eller delta i en mer miljövänlig näringsverksamhet, och om stödmottagaren inte skulle göra det utan stödet eller göra det på ett begränsat eller annorlunda sätt.
- 26. Stödet får inte ersätta kostnader för en verksamhet som stödmottagaren i alla händelser skulle ådra sig och får inte kompensera för den normala affärsrisken för en näringsverksamhet⁴⁵.
- 27. Att visa på en stimulanseffekt förutsätter identifiering av det faktiska scenariot och det sannolika kontrafaktiska scenariot i avsaknad av stöd. Kommissionen kommer att undersöka detta på grundval av den kvantifiering som avses i avsnitt 3.2.1.3.
- 28. Kommissionen anser att stödet inte har någon stimulanseffekt för stödmottagaren om arbetet med projektet eller verksamheten hade börjat innan stödmottagaren lämnade in sin skriftliga ansökan till de nationella myndigheterna. Om stödmottagaren börjar

---

⁴⁵ Se domstolens dom av den 13 juni 2013, HGA m.fl. mot kommissionen, C-630/11 P till C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387, punkt 104.

genomföra ett projekt innan han eller hon ansöker om stöd kommer eventuellt stöd som beviljas för det projektet i princip att anses vara oförenligt med den inre marknaden.

29. Stöd kan sökas på olika sätt, till exempel som ett anbud i ett anbudsförfarande. Varje ansökan ska åtminstone omfatta sökandens namn, en beskrivning av projektet eller verksamheten, inklusive dess plats, och det stödbelopp som behövs för att utföra projektet eller verksamheten.
30. I vissa undantagsfall kan stöd ha en stimulanseffekt också för projekt som påbörjats innan ansökan om stöd lämnades in. I synnerhet anses stöd ha en stimulanseffekt i följande situationer:
  - (a) Stödet beviljas automatiskt i enlighet med objektiva och icke-diskriminerande kriterier och utan ytterligare skönsmässig bedömning av medlemsstaten, och åtgärden har antagits och är i kraft innan arbetet med det projekt eller den verksamhet som beviljats stöd har påbörjats, förutom när det gäller efterföljande ordningar på skatteområdet där verksamheten redan omfattades av tidigare ordningar i form av skattelättnader.
  - (b) De nationella myndigheterna har, före arbetets början, offentliggjort ett tillkännagivande om sin avsikt att införa den föreslagna stödåtgärden, under förutsättning att kommissionen godkänner åtgärden enligt kravet i artikel 108.3 i fördraget. Tillkännagivandet måste tillgängliggöras på en offentlig webbplats eller på andra offentligt tillgängliga medier med lika öppen och enkel åtkomst och tydligt ange den typ av projekt som medlemsstaten föreslår ska vara stödberättigad och den tidpunkt från vilken medlemsstaten avser att betrakta sådana projekt vara stödberättigade. Det föreslagna stödberättigandet får inte vara begränsat på ett otillbörligt sätt. Stödmottagaren måste ha underrättat den beviljande myndigheten före arbetets början om att den föreslagna stödåtgärden ansågs vara en förutsättning för de investeringsbeslut som fattats. Om medlemsstaten förlitar sig på ett sådant tillkännagivande för att påvisa en stimulanseffekt ska den, som en del av sin anmälan om statligt stöd, tillhandahålla en kopia av meddelandet och en länk till den webbplats där det offentliggjordes eller motsvarande belägg för dess tillgänglighet för allmänheten.
  - (c) Driftsstöd har beviljats för befintliga anläggningar för miljövänlig produktion i de fall då det inte finns någon "arbetets början", eftersom det inte finns någon betydande ny investering. I dessa fall kan stimulanseffekt påvisas genom en ändring av anläggningens drift på ett miljövänligt sätt i stället för ett alternativt billigare driftsätt som inte är lika bra för miljön.
31. Kommissionen anser att stöd som beviljas endast för att täcka kostnaden för en anpassning till unionsnormerna i princip inte har någon stimulanseffekt. Som en allmän regel kan endast stöd som går utöver unionsnormerna ha en stimulanseffekt. Om den relevanta unionsnormen redan har antagits, men ännu inte trätt i kraft, kan stödet emellertid ha en stimulanseffekt om det stimulerar förverkligandet av investeringen innan normen träder i kraft (se avsnitt 4.2.3 och avsnitt 4.5.3).

3.1.3 *Ingen överträdelse av någon relevant bestämmelse i unionsrätten*

32. Om den stödberättigade verksamheten eller stödåtgärden, eller de villkor som är förbundna med den, inbegripet dess finansieringsmetod om denna utgör en integrerad del av åtgärden, medför en överträdelse av relevant unionsrätt får stödet inte förklaras förenligt med den inre marknaden. Detta kan till exempel vara fallet om stödet omfattas av klausuler som direkt eller indirekt rör produktens eller utrustningens ursprung, till exempel krav på att stödmottagaren måste köpa inhemskt tillverkade produkter.

3.2 **Negativt villkor: Stödåtgärden får inte påverka handeln på ett otillbörligt sätt i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset**

3.2.1 *Minimering av snedvridning av konkurrens och handel*

3.2.1.1 Stödets nödvändighet

33. Den statliga stödåtgärd som föreslås måste vara inriktad mot en situation där den kan medföra en väsentlig utveckling som marknaden själv inte kan uppnå, till exempel genom att avhjälpa marknadsmisslyckanden i samband med de projekt eller verksamheter för vilka stödet tilldelas. Även om det är allmänt vedertaget att konkurrensutsatta marknader har en tendens att ge effektiva resultat när det gäller utveckling av näringsverksamheter, priser, produktion och resursanvändning kan ett ingripande i form av statligt stöd, i samband med marknadsmisslyckanden, förbättra marknadernas effektiva funktionssätt och därigenom bidra till utvecklingen av en näringsverksamhet om marknaden själv inte lyckas uppnå ett effektivt resultat. Medlemsstaten bör identifiera de marknadsmisslyckanden som förhindrar att en tillräcklig nivå av miljöskydd uppnås eller som förhindrar en effektiv inre energimarknad. De huvudsakliga marknadsmisslyckanden med anknytning till miljöskydd och energi som kan förhindra ett optimalt utfall och leda till otillfredsställande resultat är följande:

- (a) Negativa externa effekter: Dessa är vanligast för miljöstödsåtgärder och uppstår om föreningen inte är lämpligt prissatt, det vill säga om det berörda företaget inte betalar hela kostnaden för föreningen. Företag som agerar i eget intresse har inget incitament att ta hänsyn till de negativa externa effekter som orsakas av deras näringsverksamhet, vare sig när de väljer en viss teknik eller när de fattar beslut om produktionsnivå. De kostnader som bärs av företaget återspeglar med andra ord inte de kostnader som bärs av konsumenterna och samhället i stort. Därför har företagen vanligen inget incitament att minska sina föreningar eller vidta individuella åtgärder för att skydda miljön.
- (b) Positiva externa effekter: Det faktum att andra marknadsaktörer än investeraren tillgodogör sig en del av nyttan med en investering kan leda till att företagen underinvesterar. Positiva externa effekter kan till exempel förekomma i samband med investeringar i miljöinnovation, systemstabilitet, nya och innovativa förnybara tekniker och innovativa åtgärder på efterfrågesidan eller energinfrastrukturer eller åtgärder för trygg elförsörjning som gynnar många medlemsstater eller ett större antal konsumenter.

- (c) Asymmetrisk information: Detta uppstår vanligen på marknader där det finns en skillnad mellan den information som finns tillgänglig för den ena sidan av marknaden och den information som finns tillgänglig för den andra sidan av marknaden. En sådan situation kan till exempel uppstå om externa finansiella investerare saknar information om ett projekts sannolika avkastning och risker. Samma situation kan också uppkomma vid gränsöverskridande infrastruktursamarbete där den ena parten har en informationsnackdel jämfört med den andra parten. Även om risker eller osäkerhet i sig inte leder till marknadsmisslyckanden är problemet med asymmetrisk information kopplat till graden av risk och osäkerhet. Båda tenderar att vara högre för miljöinvesteringar med en i regel längre avskrivningsperiod, vilket leder till ett kortsiktigt tänkande som kan förvärras av finansieringsvillkoren för sådana investeringar, särskilt för små och medelstora företag.
- (d) Bristande samordning: Detta kan hindra ett projekts utveckling eller effektiva utformning till följd av motstridiga intressen och incitament bland investerarna, s.k. splittrade incitament, avtalskostnader och ansvarsförsäkringar samt osäkerhet kring samarbetets resultat och näteffekter, t.ex. oavbruten elförsörjning. Sådan bristande samordning kan exempelvis uppstå i förhållandet mellan en fastighetsägare och en hyresgäst när det gäller energieffektiva lösningar. Den bristande samordningen kan förvärras ytterligare av informationsproblem, särskilt i samband med asymmetrisk information. Bristande samordning kan även bero på behovet av att nå en viss kritisk massa innan det är kommersiellt attraktivt att påbörja ett projekt, vilket kan vara en särskilt relevant aspekt i (gränsöverskridande) infrastrukturprojekt.
34. Blotta förekomsten av marknadsmisslyckanden i ett visst sammanhang är emellertid inte tillräcklig för att påvisa nödvändigheten av statligt stöd. Andra politiska strategier och åtgärder kan redan ha införts för att hantera vissa identifierade marknadsmisslyckanden. Exempel på detta är sektorreglering, unionens obligatoriska föreningsstandarder, leveransskyldigheter, prissättningsmekanismer som unionens system för handel med utsläppsrätter samt kolskatter. Kompletterande åtgärder, inklusive statligt stöd, får endast riktas mot återstående marknadsmisslyckanden, det vill säga de som inte har lösts med hjälp av andra politiska strategier och åtgärder. Det är även viktigt att visa hur statligt stöd kan förstärka befintliga politiska strategier och åtgärder som syftar till att korrigera samma marknadsmisslyckanden. Motiveringen av det statliga stödets nödvändighet är således svagare om det motverkar andra politiska åtgärder som inriktas på samma marknadsmisslyckanden. Medlemsstaten bör därför även identifiera eventuella befintliga strategier och åtgärder som redan är inriktade på reglerings- eller marknadsmisslyckanden.
35. Kommissionen kommer att anse att stöd är nödvändigt om medlemsstaten visar att det motverkar återstående marknadsmisslyckanden på ett effektivt sätt, även med beaktande av andra strategier och åtgärder som redan har införts för att lösa några av de marknadsmisslyckanden som identifierats.
36. Om statligt stöd beviljas för projekt eller verksamheter som, med avseende på deras teknologiska innehåll, risknivå och storlek, liknar dem som redan har genomförts i unionen på marknadsmässiga villkor, kommer kommissionen i princip att förutsätta att

det inte finns något marknadsmisslyckande och kräva ytterligare belägg för och motivering av behovet av statligt stöd.

37. För att visa att stödet är nödvändigt måste medlemsstaten visa att projektet, eller referensprojektet när det gäller stödordningar, inte skulle utföras utan stöd. Kommissionen kommer att bedöma detta på grundval av den kvantifiering som avses i avsnitt 3.2.1.3 eller en specifik evidensbaserad analys som lämnas in av medlemsstaten för att visa att stödet är nödvändigt.

3.2.1.2 Lämplighet

38. Den stödåtgärd som föreslås måste vara ett lämpligt policyinstrument för att uppnå det avsedda målet med stödet, det vill säga det får inte finnas några mindre snedvridande policy- eller stödinstrument som kan uppnå samma resultat.

3.2.1.2.1 *Lämplighet jämfört med alternativa policyinstrument*

39. Statligt stöd är inte det enda policyinstrument som medlemsstaterna har tillgång till för att främja ett utökat miljöskydd eller säkerställa en effektiv inre energimarknad. Lämpligare instrument kan finnas tillgängliga, däribland marknadsbaserade instrument eller åtgärder på efterfrågesidan som inbegriper reglering, offentlig upphandling eller standardisering, såväl som en ökad finansiering av offentlig infrastruktur och allmänna skatteåtgärder. Icke-bindande instrument, t.ex. frivillig miljömärkning och spridning av miljövänlig teknik, kan också spela en viktig roll för att uppnå högre nivåer av miljöskydd⁴⁶.
40. Olika åtgärder för att rätta till samma marknadsmisslyckande kan dock motverka varandra. Detta är fallet om en effektiv marknadsbaserad mekanism redan har inrättats för att specifikt hantera problemet med externa effekter, som till exempel unionens utsläppshandelssystem. Ytterligare en stödåtgärd för att hantera samma marknadsmisslyckande riskerar att minska den marknadsbaserade mekanismens effektivitet. Om en stödordning syftar till att hantera återstående marknadsmisslyckanden måste den därför vara utformad på ett sådant sätt att den inte begränsar den marknadsbaserade mekanismens effektivitet.
41. Efterlevnad av principen att förorenaren betalar enligt miljölagstiftningen syftar till att ett marknadsmisslyckande i samband med negativa externa effekter korrigeras. Statligt stöd är därför inte ett lämpligt instrument i det fallet, och kan inte beviljas i den utsträckning stödmottagaren kan hållas ansvarig för föroreningen enligt befintlig unionsrätt eller nationell lagstiftning.

---

⁴⁶ Användning av miljömärkning och miljöpåståenden på produkter kan vara ett annat sätt att ge konsumenter/användare möjlighet att fatta välgrundade köpbeslut och att öka efterfrågan på miljövänliga produkter. Om kraftfulla miljömärkningar och sanningsenliga miljöpåståenden är väl utformade, erkända, betrodda och förstås och upplevs som relevanta av konsumenterna kan dessa utgöra ett kraftfullt redskap för att vägleda och forma (konsumenternas) beteenden i riktning mot mer miljövänliga val. Användning av ett märknings-/certifieringssystem med tydliga kriterier, som omfattas av extern kontroll (av tredje part), kommer att bli ett av de effektivaste sätten för företag att visa för konsumenterna och intressenter att de lever upp till högt ställda miljökrav. Mot bakgrund av detta inkluderar kommissionen inte några särskilda regler beträffande utformning och tillverkning av miljövänliga produkter i dessa riktlinjer.

3.2.1.2.2 Lämplighet jämfört med andra stödinstrument

42. Statligt stöd för miljöskydd och energi kan beviljas i olika former. Medlemsstaten bör dock se till att stödet beviljas i den form som sannolikt orsakar minst snedvridning av handel och konkurrens.
43. I detta avseende måste medlemsstaten visa varför andra, potentiellt mindre snedvridande stödformer är mindre lämpliga, såsom förskott med återbetalningsskyldighet jämfört med direkta bidrag, skatteavdrag jämfört med skattelättnader eller stödformer som baseras på finansiella instrument såsom skuldinstrument jämfört med kapitalinstrument, bland annat lågräntelån eller räntesubventioner, statliga garantier eller annan finansiering på förmånliga villkor.
44. Valet av stödinstrument bör vara lämpligt för det marknadsmisslyckande som stödåtgärden är avsedd att korrigera. Om de faktiska intäkterna är osäkra, till exempel när det gäller energibesparingsåtgärder, kan förskott med återbetalningsskyldighet vara det bäst lämpade stödinstrument.
45. Medlemsstaten måste visa att stödet har en lämplig utformning för att uppnå målet för den åtgärd som stödet är riktat till.

3.2.1.3 Proportionalitet

46. Stöd anses vara proportionerligt om stödbeloppet per stödmottagare begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att utföra den verksamhet eller det projekt som beviljas stöd.
47. Som allmän princip gäller att stöd anses vara begränsat till vad som är absolut nödvändigt för att utföra den verksamhet eller det projekt som beviljas stöd om stödbeloppet motsvarar merkostnaderna netto (finansieringsunderskottet) för att uppnå målet med stödåtgärden, jämfört med ett kontrafaktiskt scenario utan stöd. Merkostnaden netto fastställs som skillnaden mellan de ekonomiska intäkterna och kostnaderna (inklusive investering och drift) för det stödmottagande projektet och motsvarande siffror för det alternativa projekt som stödmottagaren rimligen skulle kunna utföra utan stöd.
48. En ingående bedömning av merkostnaden netto kommer inte att krävas om stödbeloppet fastställs genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande, eftersom det ger en tillförlitlig uppskattning av det minsta stöd som begärs av de potentiella mottagarna. Kommissionen anser därför att stödets proportionalitet säkerställs om följande kriterier är uppfyllda:
  - (a) Anbudsförfarandet är konkurrensutsatt, dvs. det är öppet, klart, transparent och icke-diskriminerande, bygger på objektiva kriterier som har fastställts på förhand i enlighet med åtgärdens mål och minimerar risken för strategisk budgivning.

- (b) Kriterierna har offentliggjorts i tillräckligt god tid före sista dagen för inlämning av ansökningar för att möjliggöra en effektiv konkurrens⁴⁷.
  - (c) Budgeten eller volymen med anknytning till anbudsförfarandet utgör en bindande begränsning som innebär att det kan förväntas att inte alla anbudsgivare erhåller stöd.
  - (d) Det förväntade antalet anbudsgivare är tillräckligt för att säkerställa en effektiv konkurrens. Utformningen av anbudsförfaranden med för få sökande under genomförandet av en stödordning korrigeras för att återställa effektiv konkurrens under det efterföljande anbudsförfarandet eller så snart som möjligt.
  - (e) Efterhandsjusteringar av anbudsförfarandets resultat (t.ex. efterföljande förhandlingar om anbudsresultaten eller ransonering) undviks eftersom de kan undergräva effektiviteten hos förfarandets utgång.
49. Urvalskriterierna i det konkurrensutsatta anbudsförfarandet bör som allmän regel grundas på det stödbelopp som begärs av sökanden i direkt eller indirekt förhållande till bidraget till åtgärdens mål (t.ex. räknat i enheter av miljöskydd eller energienheter). I några få undantagsfall kan det vara lämpligt att inkludera andra urvalskriterier än pris (exempelvis ytterligare miljömässiga, tekniska eller sociala kriterier). I sådana fall får dessa andra kriterier endast utgöra högst 25 % av viktningen för alla urvalskriterierna. Medlemsstaten måste motivera det föreslagna tillvägagångssättet och säkerställa att det är lämpligt för det mål som eftersträvas.
50. Om stödet inte beviljas inom ramen för ett konkurrensutsatt anbudsförfarande måste merkostnaden netto fastställas genom en jämförelse mellan lönsamheten i de faktiska och kontrafaktiska scenarierna. För att fastställa finansieringsunderskottet i sådana fall måste medlemsstaten lämna in en kvantifiering, för det faktiska scenariot och ett trovärdigt kontrafaktiskt scenario, av alla viktiga kostnader och intäkter, stödmottagarnas beräknade vägda genomsnittliga kapitalkostnad för att diskontera framtida kassaflöden samt nettonuvärdet (NPV) för de faktiska och kontrafaktiska scenarierna, under projektets hela livstid. Medlemsstaten måste motivera de antaganden som används för varje aspekt av kvantifieringen och förklara och motivera alla metoder som tillämpas. Den typiska merkostnaden netto kan uppskattas som skillnaden mellan NPV för det faktiska scenariot och för det kontrafaktiska scenariot under referensprojektets livstid. När det gäller individuellt stöd ska dessa beräkningar presenteras på nivån för projektets detaljerade affärsplan, och för stödordningar på grundval av ett eller flera referensprojekt.
51. Ett kontrafaktiskt scenario kan ibland uppstå när stödmottagaren inte utför någon insats eller investering, eller fortsätter sin verksamhet utan ändringar. Om det finns belägg för att detta är det mest sannolika kontrafaktiska scenariot kan merkostnaden netto approximeras genom projektets negativa NPV i det faktiska scenariot utan stöd under projektets livstid (med det underförstådda antagandet att NPV i det kontrafaktiska scenariot är noll). Detta kan i synnerhet vara fallet för infrastrukturprojekt.

---

⁴⁷ Sex veckor är tillräckligt i normala fall. För särskilt komplicerade eller nyskapande förfaranden kan tidsfristen behöva förlängas. I motiverade fall, till exempel med enkla eller regelbundna/upprepade förfaranden, kan en kortare tidsfrist vara lämplig.

52. Under vissa omständigheter kan det vara svårt att identifiera stödmottagarens alla fördelar och kostnader och därmed uppskatta NPV i de faktiska och kontrafaktiska scenarierna. Alternativa tillvägagångssätt kan tillämpas för dessa fall enligt beskrivningen i kapitel 4 för särskilda typer av stöd, till exempel genom att endast bevilja stöd för en begränsad del av den stödberättigande kostnaden, dvs. olika stödnivåer.
53. Om inget konkurrensutsatt anbudsförfarande används och osäkerheten kring den framtida kostnads- och intäktsutvecklingen är stor samt om det råder stark informationsasymmetri kan medlemsstaten kräva att modeller för ersättningen införs som inte helt och hållet bygger på reglering på förhand. Dessa modeller bygger snarare på en medelväg av reglering på förhand och i efterhand; alternativt kan återbetalningsmekanismer eller kostnadsövervakningsmekanismer i efterhand införas, samtidigt som man behåller incitamenten för att stödmottagarna ska minimera sina kostnader och utveckla sin verksamhet på ett effektivt sätt över tid.

3.2.1.3.1 Kumulering

54. Stöd kan beviljas samtidigt inom ramen för flera stödordningar eller kumuleras med stöd för särskilda ändamål eller stöd av mindre betydelse i förhållande till samma stödberättigande kostnader, under förutsättning att det totala stödbeloppet för en verksamhet eller ett projekt inte leder till överkompensation eller överstiger det maximala stödbelopp som tillåts enligt dessa riktlinjer. Om medlemsstaten tillåter att stöd inom ramen för en åtgärd kumuleras med stöd inom ramen för en annan åtgärd måste den för varje åtgärd ange vilken metod som används för att säkerställa att de villkor som fastställs i denna punkt är uppfyllda.
55. Centralt förvaltnad unionsfinansiering som inte står direkt eller indirekt under medlemsstatens kontroll utgör inte statligt stöd. Om sådan unionsfinansiering kombineras med statligt stöd måste det säkerställas att det totala belopp av offentliga finansiering som beviljas med avseende på samma stödberättigande kostnader inte leder till överkompensation.

3.2.1.4 Öppenhet

56. För att minska de negativa effekterna genom att säkerställa att konkurrenter har tillgång till relevant information om de verksamheter som får stöd, måste den berörda medlemsstaten offentliggöra följande uppgifter i kommissionens modul för stödtransparens⁴⁸ eller på en övergripande webbplats för statligt stöd på nationell eller regional nivå:
- (a) Den fullständiga texten till den godkända stödordningen eller till beslutet om beviljande av individuellt stöd och dess genomförandebestämmelser, eller en länk till texten.

---

⁴⁸ Offentlig sökning i modulen för stödtransparens, tillgänglig på <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sv>.

- (b) Information om varje individuellt stöd som beviljats tillfälligt eller inom ramen för en stödordning som godkänts på grundval av dessa riktlinjer och som överstiger 100 000 euro.
57. Medlemsstaterna måste upprätta egna övergripande webbplatser om statligt stöd där den information som krävs enligt detta avsnitt ska offentliggöras på ett sådant sätt att den är lätt att komma åt. Informationen ska offentliggöras i ett kalkylbladsformat som inte skyddas av upphovsrätt och som gör att uppgifterna enkelt kan sökas, hämtas, laddas ner och publiceras på internet, till exempel i formaten CSV eller XML. Webbplatsen ska vara tillgänglig för allmänheten utan begränsningar. Användarna ska inte behöva registrera sig för att besöka webbplatsen.
58. För stödordningar i form av nedsättning av skatter eller skattelikhande avgifter kommer de villkor som fastställs i punkt 56 b att anses vara uppfyllda om medlemsstaterna offentliggör den begärda informationen om individuella stödbelopp i följande intervall (miljoner euro):
- 0,1–0,5.
  - 0,5–1.
  - 1–2.
  - 2–5.
  - 5–10.
  - 10–30.
  - 30–60.
  - 60–100.
  - 100–250.
  - 250 eller mer.
59. Den information som avses i punkt 56 b ska offentliggöras inom sex månader från den dag då stödet beviljades eller, om stödet ges i form av skatteförmåner, inom ett år från skattedeklarationens inlämningsdatum⁴⁹. När det gäller otillbörligt men förenligt stöd ska medlemsstaterna säkerställa att denna information offentliggörs i efterhand inom sex månader från den dag då kommissionen fattade beslut om att stödet är förenligt. För att reglerna för statligt stöd ska kunna verkställas enligt fördraget måste informationen vara tillgänglig under minst tio år från den dag då stödet beviljades.
60. Kommissionen kommer att lägga ut länkar till de webbplatser för statligt stöd som avses i punkt 57 på sin egen webbplats.

3.2.2 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

61. Enligt artikel 107.3 c i fördraget får kommissionen förklara stöd för att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa ekonomiska områden som

---

⁴⁹ Om det inte finns något formellt krav på en årlig deklaration kommer den 31 december det år för vilket stödet beviljades att betraktas som beviljandedatum för kodningsändamål.

förenligt, men endast ”när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset”.

62. Tillämpningen av detta negativa villkor kräver en föregående bedömning av stödets snedvridande effekt på handelsvillkoren. Det ligger i sakens natur att varje stödåtgärd kommer att medföra snedvridningar av konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna, eftersom stödåtgärder förstärker stödmottagarnas konkurrenskraft även om de är nödvändiga, lämpliga, proportionerliga och transparenta.
63. Stöd för miljöändamål tenderar till sin natur att gynna miljövänliga produkter och tekniker på bekostnad av andra, mer förorenande produkter och tekniker, och denna stödeffekt betraktas i princip inte som en otillbörlig snedvridning av konkurrensen eftersom den är inriktad på marknadsmisslyckanden som gör att stödet är nödvändigt. Stödet för klimatvänliga produkter och tekniker bidrar dessutom till att uppnå den europeiska klimatlagens mål för 2030 och 2050. När det gäller miljöskyddsåtgärder kommer kommissionen därför att ta hänsyn till snedvridande effekter för konkurrenter som också bedriver en miljövänlig verksamhet, även utan stöd.
64. Kommissionen anser att stödordningar som är öppna för ett bredare urval av möjliga stödmottagare har en mer begränsad snedvridande effekt på konkurrensen än stöd som är inriktat på ett begränsat antal specifika stödmottagare, framför allt om stödåtgärdens tillämpningsområde omfattar alla konkurrenter som är villiga att erbjuda samma tjänst, produkt eller fördel.
65. Statligt stöd för miljö- och energimål kan ha den oavsiktliga effekten att begränsa marknadsfördelarna för de mest effektiva och innovativa producenterna och samtidigt minska incitamenten för de minst effektiva producenterna att förbättra och omstrukturera sin verksamhet eller lämna marknaden. Detta kan även leda till att mer effektiva eller innovativa konkurrenter hindras från att komma in på marknaden. På längre sikt kan sådana snedvridningar begränsa innovationen, effektiviteten och antagandet av renare teknik. Dessa snedvridande effekter kan vara särskilt viktiga om stödet beviljas för projekt som har en begränsad övergående fördel, men som låser ute renare teknik på längre sikt, inbegripet de projekt som är nödvändiga för att uppnå de medel- och långfristiga klimatmålen i den europeiska klimatlagen. Detta kan till exempel gälla stöd till vissa verksamheter som använder fossila bränslen som ger en omedelbar minskning av utsläppen av växthusgaser men leder till långsammare utsläppsminskningar på längre sikt. Allt annat lika gäller att ju närmare den stödmottagande investeringen är det relevanta måldatumet tidsmässigt, desto större sannolikhet att dess övergående fördelar uppvägs av de möjliga hämmande effekterna för renare teknik. I sin bedömning kommer kommissionen därför att ta hänsyn till sådana möjliga kortsiktiga och långsiktiga effekter på konkurrens och handel.
66. Stöd kan även snedvrida konkurrensen genom att stärka eller upprätthålla ett betydande marknadsinflytande för stödmottagaren. Även om stödet inte direkt förstärker ett betydande marknadsinflytande kan detta ske indirekt genom att befintliga konkurrenter avskräcks från att utöka sin verksamhet eller tvingas att lämna marknaden, eller genom att nya konkurrenter avskräcks från att komma in på marknaden. Detta måste beaktas, i synnerhet om stödåtgärden är inriktad på ett begränsat antal specifika stödmottagare eller om etablerade aktörer lyckades vinna marknadsinflytande före avregleringen av marknaden, vilket i vissa fall gäller för energimarknaderna. Detta är också relevant i

konkurrensutsatta anbudsförfaranden på framväxande marknader, om det finns risk för att en aktör med stark marknadsställning lyckas med huvuddelen av sina bud och förhindrar att nya aktörer kommer in på marknaden.

67. Förutom snedvridningar på produktmarknaderna kan stöd även påverka handeln och valet av plats. Dessa snedvridningar kan uppstå bland medlemsstaterna, antingen när företag konkurrerar över gränserna eller när de överväger att använda sina investeringar på annat håll. Stöd som syftar till att upprätthålla näringsverksamheten i en region eller locka bort den från andra regioner inom den inre marknaden kan orsaka att verksamheter eller investeringar flyttas från en region till en annan utan nettomiljöeffekter. Kommissionen kommer att kontrollera att stödet inte leder till några uppenbara negativa effekter för konkurrens och handel. Till exempel kommer stöd för miljö- och energiändamål som endast leder till att en näringsverksamhet lokaliseras på annat håll utan att förbättra den befintliga nivån på miljöskyddet i medlemsstaterna inte att anses förenligt med den inre marknaden.

3.3 Vägning av de positiva effekterna av stödet mot de negativa effekterna på konkurrens och handel

68. Som ett sista steg kommer kommissionen att väga stödåtgärdens identifierade negativa effekter på konkurrens- och handelsvillkoren mot det planerade stödets positiva effekter på den understödda näringsverksamheten, inklusive dess bidrag till miljöskyddet och målen för energipolitiken samt, i synnerhet, dess bidrag till övergången mot en miljömässigt hållbar verksamhet och till uppnåendet av de rättsligt bindande målen i den europeiska klimatlagen.
69. I samband med denna vägning kommer kommissionen att lägga särskild uppmärksamhet på artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852⁵⁰, däribland principen om att *inte orsaka betydande skada*, eller andra jämförbara metoder. Som en del av bedömningen av de negativa effekterna på konkurrens och handel kan kommissionen dessutom, i relevanta fall, ta hänsyn till negativa externa effekter av den verksamhet som beviljats stöd om sådana externa effekter påverkar konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna negativt i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset genom att skapa eller förvärra ineffektiviteter på marknaden, framför allt sådana externa effekter som kan förhindra uppnåendet av klimatmålen i EU-rätten⁵¹.
70. Kommissionen kommer endast att anse att stödåtgärden är förenlig med den inre marknaden om de positiva effekterna uppväger de negativa effekterna. I de fall då den föreslagna stödåtgärden inte kopplas till ett väl identifierat marknadsmisslyckande på ett lämpligt och proportionerligt sätt, till exempel på grund av fördelens övergående karaktär och de långvariga snedvridningar detta innebär enligt vad som fastställs i punkt 65, kommer de negativa snedvridande effekterna på konkurrensen att tendera att

---

⁵⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁵¹ Detta skulle även kunna vara fallet om stödet snedvrider driften av ekonomiska instrument som har införts för att internalisera sådana externa effekter (t.ex. genom att påverka prissignaler som ges av EU:s utsläppshandelssystem eller ett liknande instrument).

uppväga de positiva effekterna av åtgärden. Kommissionen kommer därför sannolikt att dra slutsatsen att den föreslagna stödåtgärden är oförenlig.

71. Åtgärder som direkt eller indirekt inbegriper stöd till fossila bränslen, i synnerhet de mest förorenande fossila bränslena, skapar sannolikt inte några positiva miljöeffekter, och de har ofta betydande negativa effekter eftersom de kan öka de negativa externa miljöeffekterna på marknaden. Detsamma gäller åtgärder som inbegriper nya investeringar i naturgas, såvida det inte kan påvisas att det inte finns någon inlåsnings effekt. Detta gör i princip att en positiv balans för sådana åtgärder är osannolik, vilket förklaras närmare i kapitel 4.
72. Följande ytterligare faktorer ska beaktas för att fastställa den totala balansen för vissa kategorier av stödordningar i vissa fall:
  - (a) Ett krav på efterhandsutvärdering enligt beskrivningen i kapitel 5; i sådana fall får kommissionen begränsa stödordningarnas giltighetstid (vanligtvis till fyra år eller kortare tid) med möjlighet till förlängning genom en ny anmälan.
  - (b) Ett krav – i frånvaro av ett konkurrensutsatt anbudsförfarande – på att göra en individuell anmälan av stödprojekt av en viss storlek eller att uppge vissa egenskaper.
  - (c) Ett krav på att stödåtgärderna ska ha en tidsbegränsning.

4. KATEGORIER AV STÖD

4.1 Stöd för minskning och upptag av växthusgasutsläpp, däribland stöd till förnybar energi

4.1.1 Logisk grund

73. Unionen har fastställt bindande och ambitiösa mål för att minska växthusgasutsläppen i lagstiftningen för 2030 och 2050 [hänvisning till EU:s klimatlag när den har antagits]. Statligt stöd kan vara nödvändigt för att bidra till uppnåendet av unionens mål och de tillhörande nationella målen.

4.1.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

74. I detta avsnitt fastställs förenlighetsregler för stödåtgärder som främst är inriktade på en minskning av utsläppen av växthusgaser, däribland stöd för produktion av förnybar energi med låga koldioxidutsläpp, stöd för energieffektivitet inklusive högeffektiv kraftvärme, stöd för avskiljning, lagring och användning av koldioxid samt stöd för minskning eller eliminering av utsläppen från industriprocesser. Det omfattar även stöd för upptag av växthusgaser från miljön. Detta avsnitt gäller inte åtgärder vilkas främsta mål inte är minskning eller upptag av växthusgasutsläpp. Om en åtgärd bidrar till att både minska utsläppen av växthusgaser och förhindra eller minska utsläppen av andra föroreningar bedöms åtgärdens förenlighet på grundval av detta avsnitt eller avsnitt 4.5, beroende på vilket av de två målen som är dominerande.

75. Detta avsnitt gäller även särskilda infrastrukturprojekt (däribland för vätgas och andra koldioxidsnåla gaser samt CCS/CCU) som inte omfattas av definitionen av energiinfrastuktur.
76. Stöd för biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas och biomassabränslen kan endast godkännas i den mån de bränslen som får stöd uppfyller de kriterier för hållbarhet och minskning av växthusgasutsläpp som fastställs i direktiv (EU) 2018/2001 och dess genomförandeakter eller delegerade akter.
77. Markanvändningen förändras indirekt när odling av grödor för biodrivmedel, flytande biobränslen och bränslen av biomassa ersätter produktion av grödor för livsmedel och foder. En större efterfrågan ökar trycket på marken och kan leda till en utvidgning av jordbruksmarken till områden med stora kollager, t.ex. skogar, våtmarker och torvmarker, och därmed orsaka ytterligare utsläpp av växthusgaser. Detta är skälet till att en begränsning av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som baseras på foder- och livsmedelsgrödor föreskrivs i direktiv (EU) 2018/2001. Kommissionen anser att vissa stödåtgärder kan förvärpa indirekta negativa externa miljöeffekter. Kommissionen kommer därför i princip att anse att stöd för biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas och biomassabränslen utöver de tak för fastställande av stödberättigande för beräkningen av den slutliga energianvändningen brutto från förnybara källor i den berörda medlemsstaten, i enlighet med artikel 26 i det direktivet, inte ger positiva effekter som uppväger de negativa effekterna av åtgärden. Kommissionen kommer dessutom att kontrollera om medlemsstaterna vid utformningen av sina stödmekanismer tagit hänsyn till behovet att undvika snedvridningar på råvarumarknaderna från stödet till biomassa, i synnerhet vad gäller skogsbiomassa.

4.1.3 *Minimering av snedvridning av konkurrens och handel*

4.1.3.1 Stödets nödvändighet

78. Punkterna 33, 34, 35 och 36 gäller inte åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser. Medlemsstaten ska identifiera de politiska åtgärder som redan har införts för att minska växthusgasutsläppen. Även om unionens utsläppshandelssystem och tillhörande politiska strategier och åtgärder internaliserar en del av kostnaderna för växthusgasutsläppen är det dock inte säkert att dessa kostnader internaliseras fullt ut.
79. Medlemsstaterna bör kunna visa att det behövs stöd för de föreslagna verksamheterna i enlighet med punkt 37, med hänsyn till relevanta kostnader och intäkter, inklusive kostnader och intäkter kopplade till utsläppshandelssystemet och tillhörande politiska strategier och åtgärder som fastställs i punkt 78. Om medlemsstaten kan visa att det finns ett behov av stöd förutsätter kommissionen att det kvarstår ett återstående marknadsmisslyckande som kan åtgärdas genom stöd för minskning av koldioxidutsläppen, om den inte har bevis för motsatsen.
80. Medlemsstaterna bör säkerställa att stödet förblir nödvändigt under giltighetstiden för stödordningar som pågår under längre än ett år genom att uppdatera sin analys av relevanta kostnader och intäkter varje år eller, för stödordningar som beviljas stöd mer sällan, innan stödet beviljas, för att stödet ska fortsätta att vara nödvändigt för varje

behörig kategori av stödmottagare. Om det inte längre krävs något stöd för en kategori av stödmottagare bör denna kategori avlägsnas innan ytterligare stöd beviljas⁵².

4.1.3.2 Lämplighet

81. Avsnitt 3.2.1.2 gäller inte åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser. Kommissionen utgår från att statligt stöd i princip kan vara en lämplig åtgärd för att uppnå målen om minskade koldioxidutsläpp, med tanke på att andra policyinstrument ofta inte är tillräckliga för att uppnå dessa mål, under förutsättning att alla andra villkor för förenlighet är uppfyllda. Eftersom minskningen av koldioxidutsläppen är en stor och brådskande utmaning kan en rad olika instrument användas, däribland direktstöd.

4.1.3.3 Stödberättigande

82. Koldioxidminskande åtgärder med inriktning på specifika verksamheter som konkurrerar med andra osubventionerade verksamheter kan förväntas leda till större snedvridningar av konkurrensen jämfört med åtgärder som är öppna för alla konkurrerande verksamheter. Medlemsstaterna bör därför ge skäl till åtgärder som inte omfattar alla konkurrerande tekniker och projekt – till exempel alla projekt som verkar på elmarknaden eller alla företag som producerar hållbara produkter och som har teknisk kapacitet att bidra till en effektiv minskning av växthusgasutsläppen⁵³. Dessa skäl bör utgå från objektiva överväganden, till exempel med koppling till effektivitet, kostnader eller andra relevanta omständigheter. Sådana skäl får grundas på bevis som samlats in vid de offentliga samråd som avses i avsnitt 4.1.3.4 i tillämpliga fall.
83. Kommissionen kommer att bedöma de angivna skälen som motivering och kommer exempelvis att anse att ett mer begränsat stödberättigande inte snedvrider konkurrensen på ett otillbörligt sätt om
- (a) en åtgärd inriktas på ett särskilt sektorspecifikt eller teknikbaserat mål som fastställts i unionsrätten, t.ex. en stödordning för förnybar energi eller energieffektivitet⁵⁴,
  - (b) en åtgärd särskilt syftar till att stödja demonstrationsprojekt,
  - (c) en åtgärd syftar till att inte bara minska koldioxidutsläppen, utan även förbättra luftkvaliteten eller minska andra föroreningar,
  - (d) en medlemsstat kan styrka att stödberättigade sektorer eller innovativa tekniker har potential att bidra väsentligt till miljöskyddet och en djupgående utfasning av fossila bränslen på längre sikt, i synnerhet vad gäller kostnadseffektiviteten,

⁵² Detta påverkar inte rätten att erhålla stöd som redan beviljats (t.ex. för ett tioårskontrakt).

⁵³ Kommissionen kommer i regel inte att kräva att åtgärderna öppnas över gränserna, även om detta kan bidra till att minska eventuella konkurrensproblem.

⁵⁴ Stödberättigandet bör i sådana fall endast begränsas i linje med relevanta definitioner om sådana ingår i den sektorspecifika lagstiftningen. Exempelvis bör stödordningar som inkluderar förnybara energikällor vara öppna för all teknik som kan uppfylla definitionen av förnybara energikällor i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (e) en åtgärd behöver uppnå en diversifiering som är nödvändig för att undvika att förvärpa problem kopplade till nätstabiliteten⁵⁵,
  - (f) ett mer selektivt tillvägagångssätt kan förväntas leda till lägre kostnader för att uppnå miljöskyddet (till exempel genom sänkta nätintegreringskostnader) och/eller leder till mindre snedvridning av konkurrensen.
84. Medlemsstaterna bör granska reglerna för stödberättigandet samt tillhörande regler för att säkerställa att skälen till ett mer begränsat stödberättigande fortsätter att gälla under varje stödordnings hela livstid, dvs. att varje begränsning av stödberättigandet fortfarande kan motiveras om nya tekniker eller metoder utvecklas eller om fler uppgifter blir tillgängliga⁵⁶.

4.1.3.4 Offentligt samråd

85. Innan stödet anmäls ska medlemsstaterna, annat än i vederbörligen motiverade undantagsfall, genomföra ett offentligt samråd om åtgärder som ska anmälas enligt detta avsnitt. Samrådsskyldigheten gäller inte för ändringar av redan godkända åtgärder som inte påverkar tillämpningsområdet eller stödberättigandet, samt de fall som avses i punkt 86. För att avgöra om en åtgärd är motiverad, med beaktande av kriterierna i dessa riktlinjer, krävs följande typer av offentligt samråd:
- (a) För åtgärder där det beräknade genomsnittliga årliga stöd som ska beviljas är ≥ 150 miljoner euro per år: ett offentligt samråd under minst åtta veckor, som omfattar följande:
    - (i) Stödberättigande.
    - (ii) Metod och uppskattning av subvention per ton utsläpp av koldioxidekvivalenter som undviks (per referensprojekt).
    - (iii) Det användnings- och tillämpningsområde som föreslås för konkurrensutsatta anbudsförfaranden och eventuella undantag.
    - (iv) Huvudsakliga parametrar för tilldelningen av stödet⁵⁷, bland annat för främjande av konkurrens mellan olika typer av stödmottagare⁵⁸.

⁵⁵ I sådana fall bör medlemsstaten visa att lämpliga åtgärder först har vidtagits genom utformning av marknadstjänster och stödtjänster för att exponera investerarna för risker i samband med inskränkningar och belöna val av plats och teknik som förbättrar nätstabiliteten. Om medlemsstaten identifierar ett bestående lokalt problem med försörjningssäkerheten som inte kan lösas på medellång sikt genom förbättringar av marknadens utformning eller tillräcklig förstärkning av nätet bör en åtgärd för att lösa detta problem utformas och bedömas enligt avsnitt 4.8.

⁵⁶ Denna punkt påverkar inte tillämpningen av artikel 4 i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EU) 2015/1589 om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 140, 30.4.2004, s. 1).

⁵⁷ Exempelvis leveranstid mellan det konkurrensutsatta förfarandet och leveransperioden samt anbuds- och prissättningsregler.

⁵⁸ Till exempel om avtalen är olika långa eller om det finns olika metoder för att beräkna beloppet för den stödberättigade kapaciteten/produktionen från olika typer av teknik eller olika metoder för att beräkna eller betala bidragen.

- (v) De huvudsakliga antaganden som ligger till grund för den kvantifiering som används för att påvisa stimulanseffekten, nödvändigheten och proportionaliteten.
  - (vi) Om nya investeringar i naturgasbaserad produktion eller industriell produktion kan få stöd, vilka skyddsåtgärder som föreslås för att säkerställa förenligheten med unionens klimatmål (se punkt 110).
- (b) För åtgärder där det beräknade genomsnittliga årliga stöd som ska beviljas är < 150 miljoner euro per år: ett offentligt samråd under minst fyra veckor, som omfattar följande:
- (i) Stödberättigande.
  - (ii) Det användnings- och tillämpningsområde som föreslås för konkurrensutsatta anbudsförfaranden och eventuella undantag.
  - (iii) Om nya investeringar i naturgasbaserad produktion eller industriell produktion kan få stöd, vilka skyddsåtgärder som föreslås för att säkerställa förenligheten med unionens klimatmål (se punkt 110).
86. Inget offentligt samråd krävs för åtgärder som omfattas av punkt 85 b om konkurrensutsatta anbudsförfaranden används och om åtgärden inte stöder investeringar i generering eller industriell produktion av energi som baseras på fossila bränslen.
87. Frågeformulären för samrådet ska publiceras på en offentlig webbplats. Medlemsstaterna måste redovisa resultatet av samrådet med en sammanfattning och svar på de synpunkter som tagits emot. Detta bör omfatta en förklaring av hur de möjliga negativa effekterna på konkurrensen har minimerats genom den föreslagna åtgärdens tillämpningsområde eller stödberättigande. Medlemsstaterna ska tillhandahålla en länk till svaret på samrådet som en del av ansökan om stödåtgärder enligt detta avsnitt.
88. I exceptionella och vederbörligen motiverade fall kan kommissionen överväga alternativa metoder för samråd, under förutsättning att de berörda parternas synpunkter beaktas i (det fortsatta) genomförandet av stödet. I sådana fall kan det hända att samrådet måste kombineras med korrigerande åtgärder för att minska möjliga snedvridande effekter av åtgärden.

4.1.3.5 Proportionalitet

89. Stöd för att minska växthusgasutsläppen bör i allmänhet beviljas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande såsom beskrivs i punkterna 48 och 49.
90. Anbudsförfarandet bör i princip vara öppet för alla behöriga stödmottagare för att möjliggöra en kostnadseffektiv fördelning av stödet och minska snedvridningarna av konkurrensen. Förfarandet kan emellertid begränsas till en eller flera särskilda kategorier av stödmottagare om det finns bevis, däribland relevanta bevis som samlats in vid det offentliga samrådet, som till exempel visar att

- (a) ett enskilt förfarande som är öppet för alla behöriga stödmottagare inte skulle leda till ett optimalt resultat eller inte skulle göra det möjligt att uppnå åtgärdens mål – en motivering som kan hänvisa till kriterierna i punkt 83,
  - (b) den stödnivå som olika kategorier av stödmottagare förväntas begära varierar kraftigt⁵⁹, varvid separata konkurrensutsatta anbudsförfaranden kan användas så att kategorier av stödmottagare med liknande kostnader konkurrerar med varandra.
91. Om flera kategorier av stödmottagare som förväntas begära kraftigt varierande stödnivåer sammanförs i ett enda konkurrensutsatt anbudsförfarande bör medlemsstaterna ta hänsyn till möjligheten för överkompensation av billigare teknik. Detta kommer även att beaktas vid kommissionens bedömning. I vissa fall kan anbudsbegränsningar krävas för att begränsa det högsta anbudet från enskilda anbudsgivare i särskilda kategorier. Anbudsbegränsningar bör motiveras med hänvisning till den kvantifiering för referensprojekt som avses i punkterna 50 och 51.
92. Undantag från kravet att tilldela stöd och fastställa stödnivån genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande kan vara motiverade om det finns bevis, däribland bevis som samlats in under det offentliga samrådet, på att följande gäller:
- (a) Om det saknas tillräckligt med potentiella anbud för att säkerställa konkurrensen måste medlemsstaten visa att det inte går att öka konkurrensen genom att minska budgeten eller utöka ordningens stödberättigande.
  - (b) Stödmottagarna är små projekt enligt följande definition:
    - (i) Projekt för produktion eller lagring av elektricitet – projekt under tröskelvärdet i artikel 5 i förordning (EU) 2019/943.
    - (ii) Förbrukning av elektricitet – projekt med maximalt behov på mindre än 400 kW.
    - (iii) Teknik för värme- och gasproduktion – projekt med installerad kapacitet under 400 kW.
93. För att kunna bevilja individuellt stöd utan ett konkurrensutsatt anbudsförfarande måste medlemsstaterna motivera de föreslagna stödnivåerna baserat på en individuell affärsplan för de specifika projekt som beviljats stöd, inklusive alla faktorer som anges i punkterna 50 och 51.
94. Medlemsstaterna får även använda konkurrensbaserade certifikat eller system för leverantörens skyldighet för att fastställa stödbeloppet och tilldela stöd under förutsättning att
- (a) efterfrågan inom stödordningen är lägre än den potentiella tillgången,

---

⁵⁹ Detta skulle i regel vara fallet om kostnaderna varierar med mer än 15 %.

- (b) det uppköpspris eller påföljdspris som tillämpas på en konsument eller leverantör som inte har köpt det antal certifikat som krävs (dvs. det högsta pris som skulle betalas för stöd) fastställs på en tillräckligt hög nivå för att skapa incitament för efterlevnaden av skyldigheten. Påföljdspriset bör dock baseras på den kvantifiering som avses i punkterna 50 och 51 för att undvika att en alltför hög nivå leder till överkompensation.
95. Medlemsstaterna får även utforma stödordningar som är inriktade på koldioxidminskning i form av nedsättning av skatter eller skatteliknande avgifter. Ett konkurrensutsatt anbudsförfarande är inte obligatoriskt för sådana ordningar. Sådant stöd måste emellertid i princip beviljas på samma sätt för alla stödberättigade företag inom samma näringsverksamhetssektor som är i samma eller liknande faktiska situation när det gäller stödåtgärdens syften eller mål. Den medlemsstat som anmäler stödet måste införa en årlig övervakningsmekanism för att verifiera att åtgärden fortfarande är nödvändig.
96. Om stöd beviljas i form av driftstöd eller skattelättnader för att stödja biodrivmedel, flytande biobränslen eller biogas, och om det finns en skyldighet angående kvot eller tillgång som gör att ett separat marknadspris fastställs för biodrivmedel, får stödbeloppet inte överstiga skillnaden mellan produktionskostnaderna och marknadspriset. Produktionskostnaderna får inbegripa en rimlig vinst.
- 4.1.4 *Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering*
97. Avsnitten 3.2.2 och 3.3 gäller inte åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser.
98. Subventionen per ton utsläpp av koldioxidekvivalenter som undviks måste uppskattas för varje stödmottagare eller referensprojekt, och antagandena och metoderna för den beräkningen ska redovisas. I den mån det är möjligt bör syftet vara att fastställa verksamhetens nettominskning av utsläpp, med beaktande av utsläpp som skapas eller minskas under livscykeln. För att kunna jämföra kostnaderna för olika miljöskyddsåtgärder bör metoden vara likvärdig för alla åtgärder som främjas av en medlemsstat⁶⁰.
99. För att ge positiva miljöeffekter genom minskade koldioxidutsläpp får stödet inte bara göra att utsläppen flyttas från en sektor till en annan, utan det måste ge en total minskning av växthusgasutsläppen. En kortsiktig och långsiktig samordning med andra relevanta strategier och åtgärder, däribland unionens utsläppshandelssystem, bör övervägas.
100. För att undvika risken för dubbla subventioner och säkerställa att minskningen av växthusgasutsläpp verifieras måste stöd för minskning av koldioxidutsläpp från industriell verksamhet leda till en minskning av de utsläpp som härrör direkt från den berörda industriverksamheten. Stöd för förbättring av energieffektiviteten i industriell

---

⁶⁰ Principerna för beräkningen av minskade växthusgasutsläpp som används för EU:s innovationsfond utgör en användbar referenspunkt och finns tillgängliga på https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/call-annex_c_innovfund-lsc-2020-two-stage_en.pdf.

verksamhet måste leda till en förbättring av energieffektiviteten i stödmottagarnas verksamheter.

101. För att inte en budget ska tilldelas projekt som inte genomförs, vilket skulle kunna förhindra att nya aktörer kommer in på marknaden, ska medlemsstaterna visa att rimliga åtgärder kommer att vidtas för att säkerställa att projekt som beviljas stöd faktiskt kommer att genomföras, till exempel fastställande av tydliga tidsfrister för projektets genomförande, kontroller av projektets genomförbarhet som en del av förhandssurvalet för mottagande av stöd, krav på att deltagarna betalar säkerheter eller övervakning av projektets utveckling och utformning.
102. Åtgärdens stödmottagare bör exponeras för risker som de kan bidra till att hantera, till exempel risker i samband med en begränsning av förnybar energi kopplad till perioder med överproduktion eller otillräcklig överföring.
103. Stöd för minskning av koldioxidutsläpp kan ha många olika former, däribland förskottsbidrag och avtal för pågående stödbetalningar, t.ex. CFD-kontrakt⁶¹. Stöd som täcker kostnader som främst är kopplade till drift snarare än investeringar bör endast användas om medlemsstaten tydligt visar att detta leder till fler miljövänliga driftsbeslut.
104. Stödet ska vara utformat så att det förhindrar en otillbörlig snedvridning av marknadens effektiva funktion och, i synnerhet, bevarar effektiva driftsincitament och prissignaler. Stödmottagarna bör till exempel förbli exponerade för prisvariation och marknadsrisk, såvida inte detta gör det svårare att uppnå åtgärdens mål. Framför allt bör stödmottagarna inte uppmuntras att erbjuda sin produktion till priser under marginalkostnaderna, och de får inte ta emot stöd för produktion under perioder då produktionens marknadsvärde är negativt⁶².
105. Kommissionen kommer att göra en bedömning från fall till fall för åtgärder som inbegriper särskilda infrastrukturprojekt. I sin bedömning kommer kommissionen bland annat att ta hänsyn till infrastrukturens storlek i förhållande till den relevanta marknaden, åtgärdens inverkan på sannolikheten för ytterligare marknadsbaserade investeringar, den utsträckning i vilken infrastrukturen inledningsvis är avsedd för en enskild användare eller en grupp av användare och huruvida det finns en trovärdig plan eller ett fast åtagande för anslutning till ett större nät, varaktigheten för eventuella undantag från lagstiftningen om den inre marknaden, den relevanta marknadens struktur samt stödmottagarnas ställning på den marknaden.

---

⁶¹ Ett CFD-kontrakt ger stödmottagaren rätt till en betalning som motsvarar skillnaden mellan ett fast lösenpris och ett referenspris – t.ex. ett marknadspris, per produktionsenhet. De har använts för elproduktionsåtgärder under de senaste åren, men kan även involvera ett referenspris kopplat till utsläppshandelssystemet, dvs. differenskontrakt. CFD-kontrakt kan även involvera återbetalningar från stödmottagare till skattebetalare eller konsumenter för perioder då referenspriset överskrider lösenpriset.

⁶² Småskaliga anläggningar för produktion av el från förnybara energikällor kan gynnas av direkt prisstöd som omfattar de fullständiga kostnaderna för driften och för vilket det inte krävs att de säljer sin el på marknaden, i enlighet med undantaget i artikel 4.3 i direktiv (EU) 2018/2001. Anläggningar ska anses vara småskaliga om deras kapacitet är lägre än det tillämpliga tröskelvärdet i artikel 5 i förordning (EU) 2019/943.

106. Om infrastrukturen inledningsvis endast har anslutningar till ett begränsat antal användare kan den snedvridande effekten mildras om den ingår i en plan för att utveckla ett större unionsnät på grundval av följande kriterier:
- (a) Ansvaret för infrastrukturen bör skiljas från all annan verksamhet, och kostnaderna för åtkomst och användning bör redovisas öppet.
  - (b) Såvida det inte undergräver uppnåendet av stödets mål bör stödet vara förenat med kravet att infrastrukturen ska öppnas upp för tredje parter på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor (däribland offentliga ansökningsomgångar för anslutning med likvärdiga villkor).
  - (c) Den fördel som stödmottagarna får fram till dess att en sådan bredare utveckling äger rum kan behöva kompenseras, till exempel genom att bidra till den fortsatta utbyggnaden av nätet.
  - (d) Den fördel som erhålls av de berörda användarna kan behöva begränsas och/eller delas med andra aktörer.
107. För att undvika att målet med åtgärden eller andra av unionens miljöskyddsmål undergrävs får incitament inte skapas för produktion av energi som ersätter mindre förorenande energislag. Om till exempel kraftvärme baserad på icke-förnybara källor får stöd, eller om biomassa får stöd, får det inte skapa incitament att generera el eller värme vid tidpunkter då detta skulle innebära en inskränkning av förnybara energikällor med noll luftföroreningar.
108. Stöd för minskning av koldioxidutsläpp kan snedvrida konkurrensen på ett otillbörligt sätt om det ersätter investeringar i renare alternativ som redan finns tillgängliga på marknaden, eller om det låser in vissa tekniker och därmed hindrar den bredare utvecklingen av en marknad för och användningen av renare lösningar. Kommissionen kommer därför även att kontrollera att stödåtgärden inte stimulerar eller förlänger förbrukningen av fossila bränslen och fossil energi⁶³, och därmed hindrar utvecklingen av renare alternativ och avsevärt begränsar investeringens övergripande miljönytta. Medlemsstaterna bör förklara hur de tänker undvika denna risk, till exempel genom bindande åtaganden att i första hand använda förnybara bränslen eller bränslen med låga koldioxidutsläpp, eller fasa ut fossila energislag
109. Kommissionen konstaterar att vissa stödåtgärder har negativa effekter på konkurrens och handel som sannolikt inte kan uppvägas. I synnerhet kan vissa stödåtgärder förvärpa marknadsmisslyckanden och skapa ineffektivitet, vilket påverkar konsumenterna och den sociala välfärden. Till exempel kan åtgärder som stimulerar nya investeringar i energi- eller industriproduktion med de mest förorenande fossila bränslena, däribland kol, diesel, brunkol, olja, torv och oljeskiffer, öka de negativa externa miljöeffekterna på marknaden. De kommer inte att anses ha några positiva miljöeffekter med tanke på att sådana bränslen inte är förenliga med unionens klimatmål.

---

⁶³ Inklusive energibärare som inte medför utsläpp vid avgasrör, utan produceras i en koldioxidintensiv process.

110. På liknande sätt kan åtgärder som stimulerar nya investeringar i energi- eller industriproduktion med naturgas minska utsläppen av växthusgaser och andra föroreningar på kort sikt, men samtidigt förvärra de negativa externa miljöeffekterna på längre sikt jämfört med alternativa investeringar. För att naturgasinvesteringar ska anses ha positiva miljöeffekter måste medlemsstaterna kunna förklara hur de kommer att säkerställa att investeringarna bidrar till att uppnå unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmål för 2050. Medlemsstaterna bör i synnerhet förklara hur en inlåsning av denna gaseldade energiproduktion eller gaseldade produktionsutrustning kommer att undvikas. Detta kan till exempel omfatta bindande åtaganden från stödmottagaren att införa teknik för minskade koldioxidutsläpp, såsom CCS/CCU, eller ersätta naturgas med förnybar eller koldioxidsnål gas, eller att stänga anläggningen enligt en tidsplan som är förenlig med unionens klimatmål⁶⁴.
111. Om risker för ytterligare snedvridning av konkurrensen identifieras, eller om åtgärderna är särskilt nyskapande eller svåröverskådliga, får kommissionen införa villkor enligt punkt 72.
112. För individuella stödåtgärder eller stödordningar som gynnar ett synnerligen begränsat antal stödmottagare eller en befintlig stödmottagare bör medlemsstaterna dessutom kunna visa att den föreslagna stödåtgärden inte kommer att leda till ökad marknadsstyrka.
113. Under förutsättning att alla andra förenlighetsvillkor är uppfyllda kommer kommissionen vanligtvis att anse att koldioxidminskande åtgärder skapar en positiv balans (dvs. snedvridningarna av den inre marknaden uppvägs av positiva effekter) tack vare deras bidrag för att begränsa klimatförändringarna, vilket anges som ett miljömål i förordning (EU) 2020/852, så länge det inte finns några tydliga indikationer på bristande efterlevnad av principen *orsaka inte betydande skada*.

4.2 Stöd för förbättring av byggnaders energi- och miljöprestanda

4.2.1 Bakgrund till stödet

114. Åtgärder som syftar till att förbättra byggnaders energi- och miljöprestanda inriktas på negativa externa effekter genom att skapa individuella incitament för att uppnå mål för energibesparingar och för minskade utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar. Utöver de allmänna marknadsmisslyckanden som anges i kapitel 3 kan särskilda marknadsmisslyckanden uppstå på området energi- och miljöprestanda i byggnader. Om till exempel renoveringsarbeten övervägs är åtgärderna för energi- och miljöprestanda vanligen till nytta inte bara för fastighetsägaren, som normalt bär renoveringskostnaderna, utan även för hyresgästerna. Kommissionen anser därför att

---

⁶⁴ Om ett projekt inbegriper investeringar i en anläggning för naturgasbaserad energiproduktion eller industriell produktion skulle kostnaderna för denna anläggning dessutom i allmänhet inte berättiga till statligt stöd enligt detta avsnitt, eftersom detta vanligtvis skulle anses vara en investering i det kontrafaktiska scenario som skulle äga rum utan stöd. Det skulle snarare vara de ytterligare faktorer som medför utsläppsminskningar, som CCS eller extrakostnader kopplade till kraftvärme, som skulle vara stödberättigande.

statligt stöd kan behövas för att främja investeringar i syfte att förbättra byggnaders energi- och miljöprestanda.

4.2.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

115. Stöd kan beviljas för förbättring av byggnaders energieffektivitet.

116. Detta stöd kan kombineras med stöd för någon eller samtliga av följande åtgärder:

- (a) Installation av integrerade lokala anläggningar för förnybar energi som genererar elektricitet, värme eller kyla.
- (b) Installation av utrustning för lagring av den energi som genereras av de integrerade anläggningarna för förnybar energi.
- (c) Byggnad och installation av laddningsinfrastruktur för användning av byggnadsanvändarna, och relaterad infrastruktur såsom ledslektsutbredning, om det finns en bilparkering antingen inuti eller intill byggnaden.
- (d) Installation av utrustning för digitalisering av byggnaden, i synnerhet för att öka dess beredskap för smarta lösningar. Stödberättigande investeringar kan omfatta insatser som är begränsade till passiv ledningsdragning i byggnaden eller strukturerad kabeldragning för datanätverk och, vid behov, den kompletterande delen av det passiva nätverket på den privata egendomen utanför byggnaden. Detta omfattar inte lednings- eller kabeldragning för datanätverk utanför den privata egendomen.
- (e) Andra investeringar för att förbättra byggnadens energi- eller miljöprestanda, däribland investeringar i gröna tak och utrustning för återvinning av regnvatten.

117. Stöd kan även beviljas för förbättring av energieffektiviteten hos värme- eller kylutrustning inuti byggnaden. Stöd för förbättring av energieffektiviteten i produktionsprocesser och för energigenererande utrustning som används för att driva maskiner omfattas inte av detta avsnitt, men kan omfattas av avsnitt 4.1. Stöd för värme- eller kylutrustning kopplad till fjärrvärmesystem omfattas av avsnitt 4.10.

118. Stödet måste medföra följande:

- (a) När det gäller renovering av befintliga byggnader måste stödet medföra förbättringar av energiprestandan som leder till en minskning av det primära energibehovet på minst 20 % jämfört med situationen före investeringen. Genom undantag, om förbättringen är en del av en gradvis renovering måste den sistnämnda leda till en total minskning av det primära energibehovet på minst 30 % jämfört med situationen före investeringen, under en treårsperiod.
- (b) När det gäller nya byggnader måste stödet medföra förbättringar vad gäller energiprestandan som åtminstone leder till en minskning av det primära energibehovet på minst 10 % jämfört med det tröskelvärde som fastställts för

nära-nollenergibyggnader i nationella åtgärder för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU⁶⁵.

119. Stöd för förbättring av byggnaders energiprestanda kan även beviljas små och medelstora företag och små midcap-företag som erbjuder åtgärder för förbättring av energiprestandan för att underlätta avtal om energiprestanda i den mening som avses i artikel 2.27 i direktiv 2012/27/EU.

4.2.3 *Stimulanseffekt*

120. Kraven i punkterna 121 och 122 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.
121. Kommissionen anser i princip att stöd till projekt med en återbetalningsperiod på mindre än fem år inte har någon stimulanseffekt. Medlemsstaten får emellertid lägga fram bevis för att visa att stöd behövs för att uppmuntra ett förändrat beteende, även när det gäller projekt med kortare återbetalningsperiod.
122. Stöd för att täcka kostnaderna för anpassning till unionsnormer som antagits men ännu inte trätt i kraft kommer att anses ha en stimulanseffekt om investeringen genomförs och slutförs minst 18 månader innan unionsnormerna träder i kraft.

4.2.4 *Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel*

4.2.4.1 *Lämplighet*

123. Kravet i punkt 124 gäller utöver kraven i avsnitt 3.2.1.2.
124. Stöd för att underlätta avtal om energiprestanda kan ha formen av ett lån eller en garanti till den leverantör som erbjuder åtgärder för förbättring av energiprestandan enligt ett avtal om energiprestanda, eller bestå av en finansiell produkt som syftar till att refinansiera den berörda leverantören (t.ex. faktorisering eller förverkande).

4.2.4.2 *Proportionalitet*

125. De stödberättigande kostnaderna motsvarar endast de investeringskostnader som är direkt kopplade till uppnåendet av en högre nivå av energi- eller miljöprestanda.
126. Den grundläggande stödnivån får inte överstiga 30 % av de stödberättigande kostnaderna.
127. När det gäller stöd som beviljas för förbättring av befintliga byggnaders energiprestanda får stödnivån höjas med 15 procentenheter om förbättringen av energiprestandan leder till en minskning av det primära energibehovet på minst 40 %.
128. Stödnivån får höjas med 20 procentenheter för stöd som beviljas små företag eller med 10 procentenheter för stöd som beviljas medelstora företag.

---

⁶⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

129. Stödnivån får höjas med 15 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 a i fördraget eller med 5 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 c i fördraget.
130. Beroende på åtgärdens specifika karaktär får medlemsstaten i undantagsfall även visa, baserat på en analys av finansieringsunderskottet enligt punkterna 47, 50 och 51, att ett högre stödbelopp är nödvändigt. Stödbeloppet får inte överstiga finansieringsunderskottet enligt punkterna 50 och 51.
131. Om stödet beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med kriterierna i punkterna 48 och 49, anses stödbeloppet vara proportionerligt.
132. Stöd som beviljas i form av finansiella instrument omfattas inte av de högsta stödnivåer som fastställs i punkterna 126–130. Om stödet beviljas i form av en garanti bör den inte överstiga 80 % av det underliggande lånet. Fastighetsägarnas återbetalning till fonden för energieffektivitet och förnybar energi eller någon annan finansiell intermediär måste åtminstone motsvara lånets nominella värde.

4.2.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

133. Kraven i punkterna 134–136 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.
134. Åtgärder som stimulerar nya investeringar i utrustning som drivs med naturgas och som syftar till att förbättra byggnaders energieffektivitet kan leda till en minskning av energibehovet på kort sikt, men förvärra de negativa externa miljöeffekterna på längre sikt jämfört med alternativa investeringar. Stöd för installation av utrustning som drivs med naturgas kan dessutom snedvrida konkurrensen på ett otillbörligt sätt om det ersätter investeringar i renare alternativ som redan finns tillgängliga på marknaden, eller om det låser in vissa tekniker och därmed hindrar den bredare utvecklingen av en marknad för och användningen av renare tekniker. Kommissionen anser att de positiva effekterna av åtgärder som skapar en sådan inlåsningseffekt sannolikt inte uppväger de negativa effekterna. Som en del av sin bedömning kommer kommissionen att överväga huruvida naturgaseldad utrustning ersätter energiutrustning som använder de mest förorenande fossila bränslena, som olja och kol.
135. Alternativ till energiutrustning som drivs med de mest förorenande fossila bränslena (t.ex. olja och kol) finns redan tillgängliga på marknaden. I detta sammanhang anses stöd för installation av energieffektiv energiutrustning som drivs med sådana bränslen inte ge samma positiva effekter som stöd för installation av renare energiutrustning. För det första motverkas den marginella förbättring som uppnås tack vare det minskade energibehovet av de högre utsläppen av koldioxid vid användning av fossila bränslen. För det andra medför beviljandet av stöd för installation av olje- eller koldriven energiutrustning en betydande risk för inlåsning av fossilbaserade tekniker och undanträngning av investeringar i renare och mer innovativa alternativ som finns tillgängliga på marknaden genom att styra efterfrågan bort från dem. Det skulle även hindra en ytterligare utveckling av marknaden för rena, framtidssäkrade tekniker som inte baseras på fossila bränslen. Kommissionen anser därför att de negativa effekterna av stöd till olje- eller koldriven energiutrustning sannolikt inte kommer att kompenseras.

136. Om stödet beviljas i form av ett anslag, eget kapital, en garanti eller ett lån till en fond för energieffektivitet och förnybar energi eller någon annan finansiell intermediär kommer kommissionen att kontrollera att det finns villkor som säkerställer att fonden för energieffektivitet och förnybar energi eller den andra finansiella intermediären inte får någon otillbörlig fördel och att den tillämpar en kommersiellt sund investeringsstrategi för genomförandet av stödåtgärden för energiprestanda. Framför allt måste följande villkor vara uppfyllda:
- (a) Finansiella intermediärer eller fondförvaltare ska väljas genom ett öppet, transparent och icke-diskriminerande förfarande som utformats i enlighet med tillämplig unionsrätt och nationell lagstiftning.
  - (b) Det ska finnas villkor som säkerställer att finansiella intermediärer, däribland fonder för energieffektivitet och förnybar energi, förvaltas på kommersiell grund och kommer att säkerställa vinstdrivna finansieringsbeslut.
  - (c) Förvaltare av fonder för energieffektivitet och förnybar energi eller andra finansiella intermediärer ska i största möjliga utsträckning föra fördelen vidare till de slutliga stödmottagarna (fastighetsägaren eller hyresgästerna) i form av större finansieringsvolym, lägre krav på säkerhet, lägre garantipremier eller lägre räntor.

4.3 Stöd för ren mobilitet

137. I avsnitt 4.3.1 och 4.3.2 fastställs de villkor enligt vilka statligt stöd för ren mobilitet inom sektorn för luft-, väg- och järnvägstransport, transport på inre vattenvägar och sjö- och kusttransport av passagerare och gods kan underlätta utvecklingen av en näringsverksamhet på ett miljövänligt sätt, utan negativ inverkan på handelsvillkoren i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

4.3.1 Stöd för förvärv och leasing av rena transportfordon och ren driftutrustning samt för eftermontering av utrustning i fordon

4.3.1.1 Bakgrund till stödet

138. För att uppnå unionens rättsligt bindande klimatneutralitetsmål för 2050 infördes genom meddelandet om den gröna given målet att minska transportutsläppen med åtminstone 90 % jämfört med 1990 års nivåer, senast 2050. Kommissionens meddelande om en strategi för hållbar och smart mobilitet⁶⁶ bekräftar ambitionen i den gröna given genom att fastställa olika delmål för att visa hur sektorerna ska uppnå det målet genom att fasa ut fossila bränslen för både enskilda transportslag och för hela transportkedjan⁶⁷.

---

⁶⁶ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: *Strategi för hållbar och smart mobilitet – att sätta EU-transporterna på rätt spår för framtiden*, COM(2020) 789 final.

⁶⁷ Dessa omfattar bland annat ambitionerna att det senast 2030 ska finnas minst 30 miljoner utsläppsfria bilar och 80 000 utsläppsfria lastbilar i drift och att nästan alla bilar, lätta lastbilar, bussar och nya tunga fordon ska vara utsläppsfria 2050.

139. Även om de befintliga politiska strategierna kan ge incitament till användning av rena transportfordon, genom att bindande koldioxidutsläppsmål fastställs för tillverkarnas nya vägfordonspark⁶⁸, att de externa effekterna på klimat och miljö internaliseras⁶⁹ eller att efterfrågan på fordon ökar genom offentlig upphandling⁷⁰, är de inte alltid tillräckliga för att hantera de marknadsmisslyckanden som påverkar den berörda sektorn fullt ut. Trots befintliga politiska strategier kan vissa marknadshinder och marknadsmisslyckanden förbli olösta, bland annat de rena transportfordonens överkomlighet jämfört med konventionella fordon, den begränsade tillgången till laddnings- eller tankningsinfrastruktur och förekomsten av externa miljöeffekter. Medlemsstaterna får därför bevilja stöd för att hantera sådana återstående marknadsmisslyckanden och uppmuntra utvecklingen av en ren mobilitetssektor.

4.3.1.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

140. Stöd kan beviljas för förvärv eller leasing av nya eller begagnade rena transportfordon för luft-, väg- och järnvägstransport, transport på inre vattenvägar och sjö- och kusttransport av passagerare och gods samt för förvärv och leasing av ren marktjänstutrustning och ren terminalutrustning.
141. Stöd kan även beviljas för eftermontering av utrustning som gör att transportfordon kan klassificeras som rena transportfordon.

4.3.1.3 Stimulanseffekt

142. Villkoren i punkterna 143–147 tillämpas utöver villkoren i avsnitt 3.1.2.
143. Medlemsstaten måste redovisa ett trovärdigt kontrafaktiskt scenario i frånvaro av stödet. Ett kontrafaktiskt scenario motsvarar en investering med samma kapacitet, livslängd och, i tillämpliga fall, andra relevanta tekniska egenskaper som den miljövänliga investeringen. Om investeringen gäller förvärv eller leasing av rena transportfordon motsvarar det kontrafaktiska scenariot i regel förvärv eller leasing av fordon i samma kategori och med samma kapacitet som åtminstone uppfyller unionsnormerna och som skulle förvärvas eller leasas utan stödet.
144. Ett annat kontrafaktiskt scenario kan bestå av att underhålla det befintliga fordon som är i drift under en period som motsvarar den miljövänliga investeringens livstid. I sådana fall bör hänsyn tas till de diskonterade underhålls-, reparations- och moderniseringskostnaderna under samma period.
145. I vissa fall där det kontrafaktiska scenariot gäller en senare ersättning av transportfordonet bör det diskonterade värdet av transportfordonet beaktas och skillnaden i den respektive ekonomiska livslängden för utrustningen utjämnas. Detta tillvägagångssätt kan vara särskilt relevant för transportfordon som har en längre ekonomisk livslängd, till exempel sjöfartyg, tåg och luftfartyg.

---

⁶⁸ Förordning (EU) 2019/631 och förordning (EU) 2019/1242.

⁶⁹ Till exempel genom Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/62/EG av den 17 juni 1999 om avgifter på tunga godsfordon för användningen av vissa infrastrukturer (EGT L 187, 20.7.1999, s. 42) och unionens utsläppshandelssystem.

⁷⁰ Exempelvis genom direktiv (EU) 2019/1161.

146. När det gäller transportfordon som omfattas av leasingavtal bör det diskonterade värdet för leasingen av den miljövänliga utrustningen jämföras med det diskonterade värdet för förvärvet eller leasingen av det mindre miljövänliga transportfordon som skulle användas i frånvaro av stöd.
147. I begränsade fall får den miljövänliga investeringen bestå av utrustning som läggs till ett befintligt fordon (till exempel eftermontering av reningssystem). I sådana fall kommer de stödberättigande kostnaderna att utgöra de totala investeringskostnaderna.

4.3.1.4 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

4.3.1.4.1 Lämplighet

148. Kraven i punkterna 149 och 150 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.1.2.
149. Vid kontrollen av lämpligheten av alternativa policyinstrument bör hänsyn tas till potentialen av andra typer av insatser än statligt stöd för att stimulera utvecklingen av marknaden för ren mobilitet och deras förväntade effekter jämfört med den föreslagna åtgärdens effekter. Dessutom bör bedömningen av stödets lämplighet omfatta effekterna av alternativa åtgärder som syftar till att uppnå samma mål, t.ex. ett utsläppshandelssystem, lagstadgade skyldigheter (däribland förekomsten av miljözoner i den berörda medlemsstaten) och regler för offentlig upphandling, såsom de som fastställs i direktiv (EU) 2019/1161.
150. Stöd för förvärv och leasing av rena transportfordon och stöd för eftermontering av utrustning som gör att transportfordon kan klassificeras som rena transportfordon får beviljas i vilken form som helst, däribland bidrag, lån eller garantier. Medlemsstaten måste motivera sitt val av stödinstrument och förklara varför mindre snedvridande stödinstrument inte skulle ge lika goda resultat.

4.3.1.4.2 Proportionalitet

151. Stödet får inte överstiga den kostnad som är nödvändig för att underlätta utvecklingen av näringsverksamheten i fråga på ett sätt som ökar nivån av miljöskydd (dvs. genom övergången från konventionella fordon till rena transportfordon) jämfört med det kontrafaktiska scenariot utan stöd. Det statliga stödet kan anses vara proportionerligt om villkoren i punkterna 152–159 är uppfyllda.
152. Merkostnaderna netto (de stödberättigande kostnaderna) motsvarar skillnaden mellan den totala ägandekostnaden för de rena transportfordon som ska förvärvas eller leasas med det statliga stödet och den totala ägandekostnaden i det kontrafaktiska scenariot.
153. Kostnader som inte är direkt kopplade till målet att uppnå en högre nivå av miljöskydd kommer inte att vara stödberättigande.
154. När det gäller eftermontering av utrustning som gör att fordon kan klassificeras som rena fordon, i enlighet med punkt 146, utgör de stödberättigande kostnaderna de totala kostnaderna för eftermonteringen, om fordonen i det kontrafaktiska scenariot har samma ekonomiska livslängd utan eftermonteringen.

155. Stödet måste beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med kriterierna i punkterna 48 och 49.
156. Om andra kriterier än det stödbelopp som begärs av sökanden inkluderas i samband med det konkurrensutsatta anbudsförfarandet är punkt 49 tillämplig. Urvalskriterierna kan till exempel gälla investeringens förväntade miljöfördelar räknat i minskade koldioxidekvivalenter eller andra föroreningar under hela dess livslängd. För att underlätta identifieringen av miljöfördelarna får medlemsstaten i sådana fall kräva att sökandena anger den förväntade utsläppsminskningen genom investeringen jämfört med utsläppsnivån för ett jämförbart fordon som uppfyller unionsnormerna. Miljökriterier som används i det konkurrensutsatta anbudsförfarandet får även omfatta överväganden angående livscykeln, till exempel inverkan på miljön i samband med hanteringen av den uttjänta produkten.
157. Det konkurrensutsatta anbudsförfarandet måste utformas så att det återstår tillräckligt med incitament för sökande att lämna in anbud för projekt rörande förvärv av utsläppsfria transportfordon, i den utsträckning dessa är tillgängliga i det transportslaget, som i allmänhet är dyrare än mindre miljövänliga alternativ. Däri ingår att säkerställa att tillämpningen av urvalskriterierna inte leder till att de projekten missgynnas jämfört med andra rena transportfordon, som inte klassificeras som utsläppsfria. Miljökriterier kan till exempel utformas som premier som gör att en högre poäng kan tilldelas projekt som medför miljöfördelar utöver de som härrör från kraven för stödberättigande eller stödordningens primära mål.
158. Genom undantag från punkterna 155, 156 och 157, om det förväntade antalet deltagare inte är tillräckligt för att säkerställa en effektiv konkurrens eller undvika strategisk budgivning eller om ett konkurrensutsatt anbudsförfarande, såsom beskrivs i punkterna 48 och 49, inte kan anordnas får stödet beviljas utan ett konkurrensutsatt anbudsförfarande. I sådana fall får den grundläggande stödnivån inte överstiga 40 % av de stödberättigande kostnaderna. Denna stödnivå får höjas med 10 procentenheter för transportfordon med nollutsläpp och med 10 procentenheter för medelstora företag eller med 20 procentenheter för små företag.
159. Beroende på åtgärdens specifika karaktär får medlemsstaten i undantagsfall även visa, baserat på en analys av finansieringsunderskottet enligt punkterna 47, 50 och 51, att ett högre stödbelopp är nödvändigt. I sådana fall måste medlemsstaten utföra en övervakning i efterhand för att verifiera de antaganden som gjorts om den stödnivå som krävs och införa en återbetalningsmekanism i enlighet med punkt 53. Stödbeloppet får inte överstiga finansieringsunderskottet enligt punkterna 50 och 51.

4.3.1.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

160. Kraven i punkterna 161–166 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.
161. Kommissionen konstaterar att vissa stödåtgärder har negativa effekter på konkurrens och handel som sannolikt inte kan uppvägas. Framför allt kan åtgärder som stimulerar nya investeringar i transportfordon som drivs med naturgas (inklusive komprimerad naturgas [CNG] och kondenserad naturgas [LNG]) leda till minskade växthusgasutsläpp och andra föroreningar på kort sikt, men förvärpa de negativa externa

miljöeffekterna på längre sikt jämfört med alternativa investeringar. Stöd för förvärv av rena transportfordon kan dessutom snedvrider konkurrensen på ett otillbörligt sätt om det ersätter investeringar i renare alternativ som redan finns tillgängliga på marknaden, eller om det låser in vissa tekniker och därmed hindrar den bredare utvecklingen av en marknad för och användningen av renare teknik. I dessa fall anser kommissionen därför att de negativa effekter på konkurrensen som orsakas av stöd för förvärv eller leasing av rena transportfordon som drivs med naturgas, t.ex. CNG och LNG, sannolikt inte kommer att kompenseras.

162. Stöd för förvärv eller leasing av fordon som drivs med CNG eller LNG anses inte skapa långsiktiga inlåsnings effekter eller ersätta investeringar i renare teknik om medlemsstaten, vid den tidpunkt då den underrättar kommissionen om sina planer att genomföra stödåtgärden eller då stödåtgärden genomförs, kan visa att renare alternativ inte finns lätt tillgängliga på marknaden och inte förväntas bli tillgängliga på kort sikt⁷¹. Stödet anses inte heller skapa inlåsnings effekter eller ersätta investeringar i renare teknik om medlemsstaten förbinder sig att säkerställa att de fordonen skulle drivas med en blandning av biogas eller förnybara gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung (minst 20 %).
163. Alternativ till fordon som drivs med de mest förorenande fossila bränslena (t.ex. diesel eller gasol [LPG]) finns redan tillgängliga på marknaden för användning vid vägtransport, transport på inre vattenvägar, sjö- och kusttransport samt järnvägstransport. Stöd för förvärv eller leasing av de fordonen anses därför inte ge samma positiva effekter som stöd för förvärv eller leasing av rena fordon med lägre direkta koldioxidutsläpp (vid avgasrör), även om fordonen är av senare modell och är bättre än unionsnormerna i tillämpliga fall. För det första motverkas den marginella förbättring som uppnås genom minskade direkta utsläpp av koldioxid och föroreningar av de fortsatta koldioxidutsläppen vid användning av fossila bränslen. För det andra medför beviljandet av stöd för förvärv av dessa typer av fordon en betydande risk för inlåsnings av fossilbaserad teknik och undanträngning av investeringar i renare alternativ som finns tillgängliga på marknaden genom att styra efterfrågan bort från dem. Det skulle även hindra en ytterligare utveckling av marknaden för rena, framtidssäkrade tekniker som inte baseras på fossila bränslen. Kommissionen anser därför att de negativa effekter på konkurrensen som orsakas av stöd för fordon som använder de mest förorenande fossila bränslena, såsom diesel eller LPG, sannolikt inte kommer att kompenseras.
164. När kommissionen bedömer snedvridningen av konkurrensen till följd av stöd för förvärv av rena transportfordon kommer den att ta hänsyn till huruvida ibruktageandet av nya transportfordon skulle leda till eller förvärpa befintliga marknadsmisslyckanden, såsom överkapacitet i den berörda sektorn.
165. När det gäller järnvägstransport måste medlemsstaterna, med tanke på de ytterligare kapacitetsbehoven kopplade till den riktade ökningen av användningen av detta transportslag, säkerställa att stödet inte leder till förtida skrotning av rullande materiel

---

⁷¹ Vid en sådan bedömning kommer kommissionen i normala fall att använda en period på fyra år efter tillkännagivandet eller genomförandet av stödåtgärden. Bedömningen kommer att grundas på oberoende marknadsundersökningar som lämnats in av medlemsstaten eller på annan lämplig bevisning.

med nollutsläpp. Därför bör rullande materiel med nollutsläpp som inte längre används till följd av stödet tillgängliggöras på marknaden under en period på minst tre månader genom en vederbörligen offentliggjord, öppen, transparent, icke-diskriminerande och ovillkorlig försäljningsprocess, till marknadspris.

166. När det gäller lufttransport måste medlemsstaterna säkerställa att stödet, om det beviljas ett företag som redan är aktivt inom den berörda sektorn, går till att ersätta mindre miljövänliga luftfartyg med rena luftfartyg i en jämförbar luftfartygsklass och att det inte medför att stödmottagarens luftfartygsflotta utökas.

4.3.2 Stöd för utbyggnad av laddnings- eller tankningsinfrastruktur

4.3.2.1 Bakgrund till stödet

167. Ett omfattande nätverk av laddnings- och tankningsinfrastruktur är nödvändigt för att främja användningen av rena transportfordon och möjliggöra en övergång mot utsläppsfri mobilitet. Faktum är att den begränsade tillgången till laddnings- och tankningsinfrastruktur är ett av de största hindren mot användningen av rena transportfordon på marknaden. Infrastrukturen är dessutom inte jämnt fördelad mellan medlemsstaterna. Samtidigt kan marknaden i sig inte erbjuda den laddnings- och tankningsinfrastruktur som behövs så länge andelen rena transportfordon som är i drift förblir begränsad.
168. Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU⁷² infördes en gemensam åtgärdsram för utbyggnaden av infrastruktur för alternativa bränslen för transport inom unionen med ett antal bestämmelser om medlemsstaternas utbyggnad av sådan infrastruktur. Det finns dessutom andra politiska strategier för en ökad användning av rena transportfordon som kan ge investeringssignaler för en utbyggnad av laddnings- och tankningsinfrastrukturen. Dessa strategier är emellertid inte alltid tillräckliga för att hantera de identifierade marknadsmisslyckandena fullt ut. Medlemsstaterna får därför bevilja stöd för att hantera sådana återstående marknadsmisslyckanden och uppmuntra utbyggnaden av laddnings- och tankningsinfrastruktur.

4.3.2.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

169. Stöd får beviljas för konstruktion och installation eller uppgradering av laddnings- eller tankningsinfrastruktur.
170. Projekten får även inbegripa installationer för smart laddning och för lokal produktion av elektricitet eller vätgas från förnybara källor som är anslutna till laddnings- eller tankningsinfrastrukturen via en direktledning samt lokala lagringsanläggningar för elektricitet och vätgas som ska tillhandahållas som drivmedel.

4.3.2.3 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

4.3.2.3.1 Stödets nödvändighet

---

⁷² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU av den 22 oktober 2014 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen (EUT L 307, 28.10.2014, s. 1).

171. Medlemsstaten måste verifiera att stödet är nödvändigt för att stimulera utbyggnaden av laddnings- eller tankningsinfrastruktur i samma kategori⁷³ genom ett öppet offentligt samråd på förhand eller en oberoende marknadsundersökning. Framför allt måste medlemsstaten bekräfta att likvärdig infrastruktur inte sannolikt kommer att utvecklas på kommersiella villkor på kort sikt⁷⁴.
172. Vid bedömningen av nödvändigheten av stöd för utbyggnaden av laddnings- och tankningsinfrastruktur för utsläppsfria och rena transportfordon som är öppen för åtkomst för tredje part, inbegripet offentligt tillgänglig laddnings- eller tankningsinfrastruktur, får hänsyn tas till marknadspenetrationen av de rena transportfordon för vilka sådan infrastruktur avses.

4.3.2.3.2 Lämplighet

173. Kraven i punkterna 174 och 175 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.1.2.
174. Vid kontrollen av lämpligheten av alternativa policyinstrument bör hänsyn tas till potentialen av nya regleringsåtgärder för att stimulera övergången mot ren mobilitet och deras förväntade effekter jämfört med effekterna av den föreslagna åtgärden. I synnerhet bör medlemsstaten i förekommande fall ta hänsyn till effekterna av ett utsläppshandelssystem och skyldigheter, däribland de som fastställs genom direktiv 2014/94/EU.
175. När det gäller kontrollen av lämpligheten av olika stödinstrument kan stöd för utbyggnad av laddnings- eller tankningsinfrastruktur beviljas i vilken form som helst, däribland bidrag, lån eller garantier. Medlemsstaten måste motivera sitt val av stödinstrument och förklara varför mindre snedvridande stödinstrument inte skulle ge lika goda resultat.

4.3.2.3.3 Proportionalitet

176. Stödet får inte överstiga den kostnad som är nödvändig för att underlätta utvecklingen av näringsverksamheten i fråga på ett sätt som ökar nivån av miljöskydd. Stödet kan anses vara proportionerligt om villkoren i punkterna 177–182 är uppfyllda.
177. De stödberättigande kostnaderna är investeringskostnaderna för konstruktion och installation eller uppgradering av laddnings- eller tankningsinfrastrukturen. Dessa kostnader kan omfatta
- (a) laddnings- eller tankningsinfrastrukturen i sin helhet,
  - (b) installation eller uppgradering av elektriska eller andra komponenter, t.ex. för laddningsinfrastrukturens smarta beredskap, däribland transformatorer som krävs

---

⁷³ Till exempel laddningsinfrastruktur med normal eller hög effekt.

⁷⁴ Vid en sådan bedömning kommer kommissionen i regel att ta hänsyn till huruvida utbyggnaden av laddnings- eller tankningsinfrastrukturen förväntas ske på kommersiella villkor inom en period på tre år. Bedömningen kommer att grundas på resultaten av det offentliga samråd som avses i punkt 171, oberoende marknadsundersökningar som lämnats in av medlemsstaten eller annan lämplig bevisning.

för att ansluta laddnings- eller tankningsinfrastrukturen till nätet eller till en lokal anläggning för produktion eller lagring av elektricitet eller vätgas,

- (c) den tillhörande tekniska utrustningen,
  - (d) de tillhörande anläggningsarbetena,
  - (e) de tillhörande anpassningarna av mark och vägar,
  - (f) ansökningar om nödvändiga tillstånd.
178. Om ett projekt omfattar lokal produktion av förnybar elektricitet eller förnybar vätgas eller lokal lagring av förnybar elektricitet eller förnybar vätgas kan de stödberättigande kostnaderna omfatta investeringskostnaderna för lokala anläggningar för produktion av förnybar elektricitet eller förnybar vätgas eller lokala anläggningar för lagring av förnybar elektricitet eller förnybar vätgas.
179. Stödet måste beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med kriterierna i punkterna 48 och 49. Det konkurrensutsatta anbudsförfarandet måste utformas så att det återstår tillräckligt med incitament för sökande att lämna in anbud för projekt rörande laddnings- eller tankningsinfrastruktur som endast används för att tillhandahålla förnybar elektricitet eller förnybar vätgas. Tillämpningen av tilldelningskriterierna får inte leda till att de sistnämnda projekten missgynnas jämfört med projekt rörande laddnings- eller tankningsinfrastruktur som även används för att tillhandahålla koldioxidintensiv elektricitet eller vätgas.
180. Genom undantag från punkt 179 får stödet beviljas på grundval av andra metoder än ett konkurrensutsatt anbudsförfarande i något av följande fall:
- (a) Det förväntade antalet deltagare är inte tillräckligt för att säkerställa en effektiv konkurrens eller undvika strategisk budgivning.
  - (b) Ett konkurrensutsatt anbudsförfarande enligt beskrivningen i punkterna 48 och 49 kan inte anordnas.
181. I de fall som anges i punkt 180 får stödbeloppet fastställas på grundval av en analys av finansieringsunderskottet enligt punkterna 47, 50 och 51. Medlemsstaten måste utföra en övervakning i efterhand för att verifiera antagandena om den stödnivå som krävs och införa en återbetalningsmekanism i enlighet med punkt 53.
182. Som ett alternativ till punkt 181 får den grundläggande stödnivån inte överstiga 30 % av de stödberättigande kostnaderna eller 40 % av de stödberättigande kostnaderna om laddnings- eller tankningsinfrastrukturen endast används för att tillhandahålla förnybar elektricitet respektive förnybar vätgas. Denna stödnivå får ökas med 10 procentenheter för medelstora företag eller med 20 procentenheter för små företag. Stödnivån får höjas med 15 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 a i fördraget eller med 5 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 c i fördraget.

4.3.2.4 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

183. Kraven i punkterna 184–189 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.
184. Stöd för utbyggnad eller uppgradering av tankningsinfrastruktur kan snedvrیدا konkurrensen på ett otillbörligt sätt om det ersätter investeringar i renare alternativ som redan finns tillgängliga på marknaden, eller om det låser in vissa tekniker och därmed hindrar den bredare utvecklingen av en marknad för och användningen av renare tekniker. I dessa fall anser kommissionen därför att de negativa effekter på konkurrensen som orsakas av stöd för utbyggnad eller uppgradering av tankningsinfrastruktur som används för att tillhandahålla naturgasbaserade bränslen som CNG och LNG sannolikt inte kommer att kompenseras.
185. Stöd för utbyggnaden eller uppgraderingen av tankningsinfrastruktur för CNG och LNG anses inte skapa långsiktiga inlåsnings effekter eller ersätta investeringar i renare teknik om medlemsstaten, vid den tidpunkt då den underrättar kommissionen om sina planer att genomföra stödåtgärden eller då stödåtgärden genomförs, kan visa att renare alternativ inte finns lätt tillgängliga på marknaden och inte förväntas bli tillgängliga på kort sikt⁷⁵. Stöd för utbyggnaden eller uppgraderingen av tankningsinfrastruktur för CNG och LNG anses inte heller skapa långsiktiga inlåsnings effekter om medlemsstaten förbinder sig att säkerställa att CNG och LNG blandas med biogas eller förnybara gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung (minst 20 %).
186. Alternativ till fossilbaserade bränslen finns redan tillgängliga på marknaden för användning inom sektorerna för vägtransport, transport på inre vattenvägar, sjö- och kusttransport samt järnvägstransport. Stöd för utbyggnad eller uppgradering av tankningsinfrastruktur för fossilbaserade bränslen, t.ex. koldioxidintensiv vätgas, anses därför inte ge samma positiva effekter som stöd för utbyggnaden av tankningsinfrastruktur för icke-fossila bränslen. För det första motverkas sannolikt förbättringen i form av minskade koldioxidutsläpp i transportsektorn av de fortsatta utsläppen av koldioxid vid produktion och användning av fossila bränslen. För det andra kan beviljandet av stöd för utbyggnad av tankningsinfrastruktur för vätgas, i avsaknad av ett åtagande från medlemsstatens sida att säkerställa att tankningsinfrastrukturen kommer att användas för att tillhandahålla förnybar eller åtminstone koldioxidsnål vätgas, innebära en risk för inlåsnings av produktionen av koldioxidintensiv vätgas och därmed ersätta investeringar i renare alternativ genom att skifta efterfrågan bort från icke-fossila produktionsprocesser. Detta skulle även hindra en ytterligare utveckling av marknaden för rena, framtidssäkrade tekniker för utsläppsfri mobilitet som inte baseras på fossila bränslen och för produktionen av fossilfria bränslen och fossilfri energi. Kommissionen anser därför att det allmänt är osannolikt att de negativa effekter på konkurrensen som orsakas av stöd för utbyggnad eller uppgradering av tankningsinfrastruktur för fossilbaserade bränslen, t.ex. koldioxidintensiv vätgas, kommer att kompenseras.

---

⁷⁵ Vid en sådan bedömning kommer kommissionen i normala fall att använda en period på fyra år efter tillkännagivandet eller genomförandet av stödåtgärden. Bedömningen kommer att grundas på oberoende marknadsundersökningar som lämnats in av medlemsstaten eller på annan lämplig bevisning.

187. Om lämpliga skyddsåtgärder saknas kan stödet leda till skapande eller förstärkning av marknadsinflytandet, vilket kan förhindra eller försämra en effektiv konkurrens på framväxande marknader. Medlemsstaten måste därför säkerställa att stödåtgärden utformas med lämpliga skyddsåtgärder för att hantera den risken. En skyddsåtgärd kan vara att fastställa hur stor andel av åtgärdens budget som får tilldelas ett enskilt företag.
188. Varje koncession eller annat uppdrag till en tredje part att driva laddnings- eller tankningsinfrastrukturen ska tilldelas på ett konkurrensutsatt, öppet och icke-diskriminerande sätt med vederbörlig hänsyn till unionens regler för offentlig upphandling, i tillämpliga fall.
189. Om stöd beviljas för utbyggnad eller uppgradering av laddnings- eller tankningsinfrastruktur som är öppen för åtkomst för tredje part, inbegripet offentligt tillgänglig laddnings- eller tankningsinfrastruktur, ska denna vara tillgänglig för allmänheten, och icke-diskriminerade åtkomst ska säkerställas för användarna, bland annat när det gäller priser, identifierings- och betalningsmetoder och andra villkor för användningen, i förekommande fall. Medlemsstaten bör dessutom se till att de avgifter som debiteras tredjepartsanvändare för att använda laddnings- eller tankningsinfrastrukturen motsvarar marknadspriset.

4.4 Stöd för resurseffektivitet och övergången till en cirkulär ekonomi

4.4.1 Bakgrund till stödet

190. Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin⁷⁶ innebär en framtidsinriktad agenda som syftar till att påskynda unionens övergång till en cirkulär ekonomi som en del av de djupgående förändringar som lyfts fram i meddelandet om den gröna given. Syftet med handlingsplanen är att främja den cirkulära ekonomins processer, uppmuntra hållbar konsumtion och produktion samt säkerställa att avfall förebyggs och att de resurser som används behålls i unionens ekonomi så länge som möjligt. De målen är även en förutsättning för att uppnå unionens klimatneutralitetsmål för 2050 och en renare och mer hållbar ekonomi.
191. I handlingsplanen för den cirkulära ekonomin betonas särskilt behovet av reflektion över målen kopplade till den cirkulära ekonomin mot bakgrund av revideringen av riktlinjerna för statligt stöd på området miljö och energi. I detta avseende kan ekonomiska bidrag i form av statligt stöd, kombinerade med övergripande, tydliga och konsekventa regler, spela en viktig roll när det gäller att stödja cirkulariteten i produktionsprocesser som en del av en mer omfattande omställning av unionsindustrin mot klimatneutralitet och långsiktig konkurrenskraft. Det kan också hjälpa till att skapa en välfungerande unionsmarknad för returråvaror som kommer att minska trycket på naturresurser och skapa hållbar tillväxt och sysselsättning.

4.4.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

192. Stöd på det här området får beviljas för

---

⁷⁶ Meddelande från kommissionen, *En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin – För ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa*, COM(2020) 98 final.

- (a) investeringar för att förbättra resurseffektiviteten genom
    - (i) en nettominskning av mängden resurser som förbrukas vid samma mängd produktion⁷⁷, och/eller
    - (ii) ersättningen av primära råvaror med (återanvända eller materialåtervunna) returråvaror,
  - (b) investeringar för minskning, förebyggande, förberedelse för återanvändning, förberedelse för materialåtervinning och materialåtervinning av avfall⁷⁸ som genereras av stödmottagaren eller investeringar för förberedelse för återanvändning, förberedelse för materialåtervinning och materialåtervinning av avfall som genereras av tredje part och som annars skulle ha bortskaffats eller behandlats enligt ett behandlingssätt som hamnar lägre i avfallshierarkins prioriteringsordning⁷⁹ eller på ett mindre resurseffektivt sätt⁸⁰, eller som skulle ha lett till en lägre kvalitet på materialåtervinningen,
  - (c) investeringar för förberedelse för återanvändning, förberedelse för materialåtervinning och materialåtervinning av andra produkter, material eller ämnen⁸¹ som genereras av stödmottagaren eller av tredje part och som annars inte skulle ha använts eller som skulle ha bortskaffats eller materialåtervunnits på ett mindre resurseffektivt sätt⁸², eller som skulle ha lett till en lägre kvalitet på materialåtervinningen,
  - (d) investeringar för separat insamling⁸³ och sortering av avfall eller andra produkter, material eller ämnen för förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning.
193. Under vissa förhållanden får stöd för att täcka driftskostnader beviljas för separat insamling och sortering av avfall i förhållande till särskilda avfallsflöden eller typer av avfall (se punkt 216).
194. Stöd kopplat till återvinningen av spillvärme från produktionsprocesser eller stöd kopplat till avskiljning och användning av koldioxid kommer att bedömas enligt de

⁷⁷ De resurser som förbrukas kan inbegripa alla förbrukade materiella resurser, med undantag av energi. Minskningen kan fastställas genom att mäta eller uppskatta förbrukningen före och efter genomförandet av stödåtgärden, inbegripet eventuella justeringar för yttre förhållanden som kan påverka resursförbrukningen.

⁷⁸ Se definitionerna av *återanvändning*, *förberedelse för återanvändning*, *materialåtervinning* och *avfall* i punkterna 18.54, 18.57, 18.66 och 18.79.

⁷⁹ Avfallshierarkin består av a) förebyggande, b) förberedelse för återanvändning, c) materialåtervinning, d) annan återvinning, t.ex. energiåtervinning, och e) bortskaffande. Se artikel 4.1 i direktiv 2008/98/EG.

⁸⁰ Med beaktande av de investeringar som förbättrar resurseffektiviteten såsom beskrivs i punkt 192 a i och ii.

⁸¹ Andra produkter, material eller ämnen kan inbegripa biprodukter (enligt vad som avses i artikel 5 i direktiv 2008/98/EG), jordbruks- och skogsavfall, spillvatten, regnvatten och dagvatten, mineraler, näringsämnen, restgaser från produktionsprocesser, överflödiga produkter, delar och material etc. Med *överflödiga produkter, delar och material* avses produkter, delar och material som innehavaren inte längre behöver eller som inte längre är användbara för innehavaren men som lämpar sig för återanvändning.

⁸² Se fotnot 95.

⁸³ Se definitionen av *separat insamling* i artikel 3.11 i direktiv 2008/98/EG.

villkor som är tillämpliga på stöd för minskning av växthusgasutsläpp som fastställs i avsnitt 4.1.

195. Detta avsnitt gäller inte de åtgärder som avses i punkt 192 a–d som stöds genom ersättning för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

4.4.3 *Stimulanseffekt*

196. Kraven i punkterna 197–201 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.
197. Medlemsstaten måste redovisa ett trovärdigt kontrafaktiskt scenario. Ett kontrafaktiskt scenario motsvarar i regel en investering med samma kapacitet, livslängd och, i tillämpliga fall, andra relevanta tekniska egenskaper som den miljövänliga investeringen.
198. Det kontrafaktiska scenariot kan också bestå av att underhålla de befintliga anläggningar eller den befintliga utrustning som är i drift under en period som motsvarar den miljövänliga investeringens livstid. I sådana fall bör hänsyn tas till de diskonterade underhålls-, reparations- och moderniseringskostnaderna under samma period.
199. I vissa fall kan det kontrafaktiska scenariot bestå av ett senare utbyte av anläggningarna eller utrustningen, och i sådana fall bör det diskonterade värdet av anläggningarna och utrustningen beaktas, medan skillnaden för respektive ekonomisk livslängd för anläggningarna eller utrustningen bör utjämnas.
200. När det gäller utrustning som omfattas av leasingavtal ska det diskonterade värdet av leasingen av den miljövänliga utrustningen jämföras med det diskonterade värdet av leasingen av den mindre miljövänliga utrustning som skulle ha använts i avsaknad av stöd.
201. I begränsade fall får den miljövänliga investeringen bestå av anläggningar eller utrustning som läggs till en befintlig investering. I sådana fall bör de stödberättigande kostnaderna utgöra de totala investeringskostnaderna.

4.4.4 *Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel*

4.4.4.1 *Stödets nödvändighet*

202. Kraven i punkterna 203–205 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.1.1.
203. Stöd kan anses vara nödvändigt endast om avfallet eller andra ämnen eller material annars skulle ha bortskaffats eller behandlats enligt ett behandlingssätt som hamnar lägre i avfallshierarkins prioriteringsordning eller på ett mindre resurseffektivt sätt, eller som annars inte skulle ha använts.
204. Den stödmottagande investeringen får inte utgöra ett ekonomiskt lönsamt förfarande. Den eller de processer enligt vilken/vilka avfall eller andra produkter, material eller ämnen förbereds för återanvändning eller materialåtervinning, eller som materialåtervinns, får därför inte utgöra ett ekonomiskt lönsamt eller etablerat

kommersiellt förfarande. Detta ska i tillämpliga fall verifieras med avseende på förfaranden som i allmänhet tillämpas i hela unionen och för olika slags teknik⁸⁴.

205. När det gäller stöd för separat insamling och sortering av avfall eller andra produkter, material eller ämnen ska medlemsstaten kunna visa att sådan separat insamling och sortering är eftersatt i medlemsstaten. Om stöd för att täcka driftskostnader beviljas ska medlemsstaten kunna visa att sådant stöd krävs under en övergångsperiod för att underlätta övergången till en cirkulär ekonomi, inklusive men inte begränsat till förberedelse för återanvändning, förberedelse för materialåtervinning eller materialåtervinning. Medlemsstaten ska beakta eventuella skyldigheter inom ramen för system för utökat producentansvar.

4.4.4.2 Lämplighet

206. Kraven i punkt 207 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.1.2.
207. I enlighet med principen att förorenaren betalar⁸⁵ bör företag som genererar avfall inte befrias från kostnaderna för behandlingen av avfallet. Stödet bör därför inte leda till att företag som genererar avfall befrias från några kostnader eller skyldigheter kopplade till behandlingen av avfall som de är ansvariga för enligt unionsrätten eller nationell lagstiftning, inklusive inom ramen för system för utökat producentansvar. Dessutom bör stödet inte leda till att företag befrias från kostnader som bör betraktas som normala kostnader för ett företag.

4.4.4.3 Proportionalitet

208. De stödberättigande kostnaderna är de extra investeringskostnader som består av skillnaden mellan kostnaderna för den stödmottagande investeringen eller verksamheten och kostnaderna för investeringen i det kontrafaktiska scenariot, som kan vara något av följande:
- (a) En jämförbar investering enligt beskrivningen i punkt 197 som troligen skulle genomföras även utan stöd och som inte leder till samma nivå av resurseffektivitet.
  - (b) Behandling av avfallet enligt ett behandlingssätt som hamnar lägre i avfallshierarkins prioriteringsordning eller på ett mindre resurseffektivt sätt.
  - (c) Den konventionella produktionsprocessen avseende den primära råvaran eller produkten, om den återanvända eller materialåtervunna (sekundära) produkten är tekniskt och ekonomiskt utbytbar med den primära råvaran eller produkten.
  - (d) Något annat kontrafaktiskt scenario baserat på vederbörligen motiverade antaganden.

---

⁸⁴ Ur ett tekniskt perspektiv kan det exempelvis vara lämpligt att verifiera om den planerade investeringen skulle leda till ökad materialåtervinningsbarhet eller högre kvalitet på det materialåtervunna materialet än vid ett normalt förfarande.

⁸⁵ Se definitionen i punkt 18.53.

209. Om produkten, ämnet eller materialet skulle ha utgjort avfall om den/det inte återanvänts och det inte finns något rättsligt krav för att produkten, ämnet eller materialet ska bortskaffas eller på annat sätt behandlas får de stödberättigande kostnaderna motsvara den investering som krävs för att återvinna produkten, ämnet eller materialet i fråga.
210. Den grundläggande stödnivån får inte överstiga 40 % av de stödberättigande kostnaderna.
211. Stödnivån får ökas med 10 procentenheter för medelstora företag eller med 20 procentenheter för små företag.
212. Stödnivån får höjas med 15 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 a i fördraget eller med 5 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 c i fördraget.
213. Stödnivåerna får ökas med 10 procentenheter för miljöinnovativ verksamhet, under förutsättning att följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- (a) Den miljöinnovativa verksamheten måste vara ny eller innebära en väsentlig förbättring jämfört med den senaste utvecklingen inom branschen i unionen⁸⁶.
  - (b) De förväntade miljövinster ska vara betydligt större än den förbättring som den allmänna tekniska utvecklingen i jämförbara verksamheter ger upphov till⁸⁷.
  - (c) Verksamhetens innovativa karaktär innebär en uppenbar risk i tekniskt, marknadsmässigt eller ekonomiskt hänseende som är större än den risk som vanligen förknippas med jämförbar verksamhet som inte är innovativ⁸⁸.
214. Genom undantag från punkterna 210–213 får medlemsstaten även visa, utifrån en analys av finansieringsunderskottet, såsom fastställs i punkterna 47, 50 och 51, att en högre stödnivå krävs. I sådana fall måste medlemsstaten utföra en övervakning i efterhand för att verifiera de antaganden som gjorts om den stödnivå som krävs och införa en återbetalningsmekanism i enlighet med punkt 53. Stödbeloppet får inte överstiga finansieringsunderskottet, enligt punkterna 50 och 51.

---

⁸⁶ Medlemsstaterna kan visa att det är fråga om en nyhet t.ex. med hjälp av en exakt beskrivning av innovationen och av marknadsvillkoren för att lansera eller sprida den, där den jämförs med den senaste process- eller organisationsteknik som i allmänhet används av andra företag inom samma bransch.

⁸⁷ Om kvantitativa parametrar kan användas för att jämföra miljöinnovativ verksamhet med normal verksamhet som inte är innovativ, avses med ”betydligt större” att den marginella förbättring som kan förväntas av miljöinnovativ verksamhet i form av minskade miljörisker eller föroreningar eller förbättrad energi- eller resurseffektivitet bör vara minst dubbelt så stor som den marginella förbättring som kan förväntas till följd av den allmänna utvecklingen av jämförbar verksamhet som inte är innovativ. Om det föreslagna tillvägagångssättet inte lämpar sig i ett visst fall, eller om ingen kvantitativ jämförelse är möjlig, bör ansökan om statligt stöd innehålla en detaljerad beskrivning av den metod som används för att bedöma detta kriterium, för att garantera ett tillvägagångssätt som kan jämföras med den föreslagna metoden.

⁸⁸ Medlemsstaten ska kunna påvisa denna risk t.ex. med hjälp av följande faktorer: kostnaderna i förhållande till företagets omsättning, den tid som krävs för utvecklingen, väntade fördelar med den miljöinnovativa verksamheten jämfört med kostnaderna, och sannolikheten för ett misslyckande.

215. Om stödet beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med kriterierna i punkterna 48 och 49, anses stödbeloppet vara proportionerligt.
216. Stödet får också omfatta driftskostnader när det avser den separata insamlingen och sorteringen av avfall eller andra produkter, material eller ämnen i förhållande till särskilda avfallsflöden eller typer av avfall för förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning, varvid följande villkor ska vara uppfyllda:
- (a) Stödet ska beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med kriterierna i punkterna 48 och 49; det konkurrensutsatta anbudsförfarandet ska utan diskriminering vara öppet för alla aktörer som tillhandahåller tjänster för separat insamling och sortering.
  - (b) Om det råder stor osäkerhet kring driftskostnadernas framtida utveckling under åtgärdens varaktighet får utformningen av anbudsförfarandet inbegripa regler som begränsar ersättningen under vissa klart angivna omständigheter, förutsatt att de reglerna och omständigheterna fastställs på ett öppet sätt i förväg.
  - (c) Investeringsstöd som beviljas för en anläggning som används för separat insamling och sortering av avfall i förhållande till särskilda avfallsflöden eller typer av avfall måste dras av från driftstöd som beviljats för samma anläggning om båda formerna av stöd täcker samma stödberättigande kostnader.
  - (d) Stödet får beviljas för en period på högst fem år.

4.4.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

217. Kraven i punkterna 218–221 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.
218. Stödet får inte stimulera genereringen av avfall.
219. Stödet får inte enbart öka efterfrågan på avfall eller andra material och resurser avsedda att återanvändas, materialåtervinnas eller återvinnas utan att öka insamlingen av sådana material.
220. Vid bedömningen av stödets inverkan på marknaden kommer kommissionen att beakta stödets potentiella effekter på funktionssättet hos marknaderna för både primära och sekundära material kopplade till de berörda produkterna.
221. Särskilt vid bedömningen av inverkan på marknaden av stöd för driftskostnader när det avser den separata insamlingen och sorteringen av avfall eller andra produkter, material eller ämnen i förhållande till särskilda avfallsflöden eller typer av avfall för förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning kommer kommissionen att ta hänsyn till den potentiella samverkan med system för utökat producentansvar i de berörda medlemsstaterna.

4.5 Stöd för förebyggande och minskning av andra föroreningar än växthusgaser

4.5.1 Bakgrund till stödet

222. Genom nollföroreningsstrategin för en giftfri miljö i meddelandet om den gröna given bör det säkerställas att föroreningar senast 2050 minskas till nivåer som inte längre är skadliga för människor och naturliga ekosystem och med hänsyn till de gränser som vår planet kan hantera för att därmed skapa en giftfri miljö, i enlighet med Agenda 2030 för hållbar utveckling⁸⁹ och de långsiktiga målen i det åttonde miljöhandlingsprogrammet⁹⁰. Unionen har fastställt särskilda mål för att minska föroreningsnivån, t.ex. för renare luft⁹¹ och för att inga vattenförekomster ska förorenas⁹², mindre buller, plastavfall samt mikroplastföroreningar och mikroplastavfall⁹³, såväl som mål för överskott av näringsämnen och gödselmedel, farliga bekämpningsmedel och ämnen som orsakar antimikrobiell resistens⁹⁴.
223. Ekonomiskt stöd i form av statligt stöd kan bidra väsentligt till miljömålet att minska andra former av föroreningar än växthusgasutsläpp.

4.5.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

224. Stöd för förebyggande eller minskning av andra föroreningar än växthusgaser får beviljas för investeringar som gör det möjligt för företag att gå längre än unionsnormerna för miljöskydd, höja nivån på miljöskyddet i avsaknad av unionsnormer eller uppfylla unionsnormer som ännu inte trätt i kraft.

---

⁸⁹ Se <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030> Agenda for Sustainable Development web.pdf.

⁹⁰ Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett allmänt miljöhandlingsprogram för unionen till 2030, COM(2020) 652 final.

⁹¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – *Ett program för ren luft i Europa*, COM(2013) 918 final. Se även Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/107/EG av den 15 december 2004 om arsenik, kadmium, kvicksilver, nickel och polycykliska aromatiska kolväten i luften (EUT L 23, 26.1.2005, s. 3) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG av den 21 maj 2008 om luftkvalitet och renare luft i Europa (EUT L 152, 11.6.2008, s. 1) för marknära ozon, partiklar, kväveoxider, farliga tungmetaller och en rad andra föroreningar. Se vidare Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG (EUT L 344, 17.12.2016, s. 1) för de viktigaste gränsöverskridande luftföroreningarna: svaveldioxid, kväveoxider, ammoniak, flyktiga organiska föreningar utom metan samt partiklar.

⁹² Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1) krävs, såvida inga undantag gäller, god kemisk status för alla yt- och grundvattenförekomster.

⁹³ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Vägen till en frisk planet för alla – EU-handlingsplan: Med sikte på nollförorening av luft, vatten och mark*, COM(2021) 400 final.

⁹⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem*, COM(2020) 381 final.

225. Om stödet beviljas i form av utsläppsrätter⁹⁵ ska stödåtgärden vara utformad på ett sådant sätt att miljömål uppnås som går längre än de mål som är avsedda att uppnås på grundval av unionsnormer som är obligatoriska för de berörda företagen.
226. Stödet ska i första hand inriktas på förebyggande eller minskning av föroreningar som är direkt kopplade till stödmottagarens egen verksamhet.
227. Stödet får inte leda till att föroreningar endast flyttas från en sektor till en annan eller från en del av miljön till en annan (t.ex. från luft till vatten). Om stödet inriktas på att minska föroreningar ska det medföra en total minskning av föroreningarna.
228. Detta avsnitt gäller inte stödåtgärder som omfattas av tillämpningsområdet i avsnitt 4.1. Om en åtgärd både bidrar till minskningen av växthusgasutsläpp och förebyggandet eller minskningen av andra föroreningar bedöms åtgärdens förenlighet på grundval av antingen avsnitt 4.1 eller detta avsnitt, beroende på vilket av de två målen som är viktigast.

4.5.3 *Stimulanseffekt*

229. Kraven i punkterna 230 och 231 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.
230. Stöd till investeringar som gör det möjligt för stödmottagaren att överträffa de tillämpliga unionsnormerna bidrar till miljö- eller energimålet. För att inte avskräcka medlemsstaterna från att införa obligatoriska nationella normer som är strängare än motsvarande unionsnormer kan stödåtgärderna ha en stimulanseffekt oberoende av om det finns obligatoriska nationella normer som är strängare än unionsnormerna eller inte. Detta omfattar till exempel åtgärder för att förbättra vatten- och luftkvaliteten som går längre än de obligatoriska unionsnormerna. Ett sådant positivt bidrag föreligger även om det finns obligatoriska nationella normer som antagits i avsaknad av unionsnormer.
231. Stöd för anpassning till unionsnormer som antagits men ännu inte trätt i kraft kommer att anses ha en stimulanseffekt om investeringen genomförs och slutförs minst 18 månader innan unionsnormerna träder i kraft.

4.5.4 *Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel*

4.5.4.1 Stödets nödvändighet

232. Kraven i punkt 233 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.1.1.
233. För stöd i form av utsläppsrätter⁹⁶ ska medlemsstaterna kunna visa att följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- (a) En fullständig auktionering leder till en väsentlig ökning av produktionskostnaderna för varje sektor eller kategori av enskilda stödmottagare.

---

⁹⁵ Utsläppsrätterna kan omfatta statligt stöd, särskilt när medlemsstaterna beviljar tillstånd och rätter under deras marknadsvärde.

⁹⁶ Utsläppsrätterna kan omfatta statligt stöd, särskilt när medlemsstaterna beviljar tillstånd och rätter under deras marknadsvärde.

- (b) Den väsentliga ökningen av produktionskostnaderna kan inte föras över på kunderna utan att det leder till en betydande minskning av försäljningen⁹⁷.
- (c) Enskilda företag inom sektorn har inte möjlighet att minska utsläppsnivåerna i syfte att göra priset på certifikaten uthärdligt. Att det inte är möjligt att minska förbrukningen kan visas genom att ange de utsläppsnivåer som uppnås med hjälp av den bästa tekniken inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och använda dem som riktmärke. Företag som uppnår den högsta tekniska nivån kan högst beviljas utsläppstillstånd som motsvarar ökningen av produktionskostnaderna inom ramen för utsläppshandelssystemet med användning av den bästa tekniken, och dessa produktionskostnader kan inte föras över på kunderna. Företag som presterar sämre i miljöhänseende får mindre utsläppstillstånd i proportion till sina miljöresultat.

4.5.4.2 Proportionalitet

- 234. De stödberättigande kostnaderna är de extra investeringskostnader som är direkt kopplade till uppnåendet av en högre miljöskyddsnivå.
- 235. De extra investeringskostnaderna består av skillnaden mellan kostnaderna för den stödmottagande investeringen och kostnaderna för investeringen i det kontrafaktiska scenariot såsom beskrivs i punkterna 197–201. Om projektet består av tidig anpassning till unionsnormer som ännu inte trätt i kraft bör det kontrafaktiska scenariot i princip vara det som beskrivs i punkt 199.
- 236. Den grundläggande stödnivån får inte överstiga 40 % av de stödberättigande kostnaderna.
- 237. Stödnivån får ökas med 10 procentenheter för medelstora företag eller med 20 procentenheter för små företag.
- 238. Stödnivån får höjas med 15 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 a i fördraget eller med 5 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 c i fördraget.
- 239. Stödnivån får ökas med 10 procentenheter för miljöinnovativ verksamhet, under förutsättning att villkoren i punkt 213 är uppfyllda.
- 240. Genom undantag från punkterna 236–239 får medlemsstaten även visa, utifrån en analys av finansieringsunderskottet, såsom fastställs i punkterna 47, 50 och 51, att ett högre stödbelopp krävs. I sådana fall måste medlemsstaten utföra en övervakning i efterhand för att verifiera de antaganden som gjorts om den stödnivå som krävs och införa en återbetalningsmekanism i enlighet med punkt 53. Stödbeloppet får inte överstiga finansieringsunderskottet, enligt punkterna 50 och 51.

---

⁹⁷ Analysen kan göras på grundval av uppskattningar av produktpriselasticiteten inom den berörda sektorn, bland andra faktorer, och uppskattningar av utebliven försäljning och dess inverkan på stödmottagarens lönsamhet.

241. Om stödet beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med kriterierna i punkterna 48 och 49, anses stödbeloppet vara proportionerligt.
242. För stöd i form av utsläppsrätter kommer kommissionen även att kontrollera att
- (a) tilldelningen sker på ett öppet sätt och grundar sig på objektiva kriterier och uppgiftskällor av den högsta kvalitet som står till buds,
  - (b) den totala mängden utsläppsrätter eller tillstånd som beviljas ett företag till ett pris under marknadsvärdet inte överskrider företagets beräknade förväntade behov i en situation utan system för handel med utsläppsrätter.

4.5.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

243. Kraven i punkt 244 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.
244. För stöd i form av utsläppsrätter kommer kommissionen även att kontrollera att
- (a) stödmottagarna väljs utifrån objektiva och öppna kriterier och att stödet i princip beviljas på samma sätt för alla konkurrenter inom samma sektor eller på samma relevanta marknad om de är i en liknande faktisk situation,
  - (b) tilldelningsmetoden inte gynnar vissa företag⁹⁸ eller vissa sektorer, om det inte är motiverat på grund av ordningens egen miljölogik eller om sådana regler är nödvändiga med tanke på förenligheten med annan miljöpolitik,
  - (c) nya aktörer inte ges utsläppsrätter eller tillstånd på förmånligare villkor än befintliga företag som är verksamma på samma marknad.
  - (d) inga onödiga inträdeshinder uppstår om befintliga anläggningar ges en större tilldelning än nya aktörer.

4.6 Stöd för sanering av förorenade områden, för återställande av livsmiljöer och ekosystem samt för biologisk mångfald och naturbaserade lösningar

4.6.1 Bakgrund till stödet

245. Strategin för biologisk mångfald för 2030⁹⁹ syftar till att skydda naturen, vända förstörelsen av ekosystemen och se till att unionens biologiska mångfald börjar återhämta sig före 2030. Strategin för biologisk mångfald är en viktig del i meddelandet om den gröna given och omfattar ambitiösa mål och åtaganden för 2030 för att uppnå välfungerande och motståndskraftiga ekosystem.
246. Ekonomiskt stöd i form av statligt stöd kan bidra väsentligt till miljömålet att skydda och restaurera biologisk mångfald och ekosystem, på flera sätt, bland annat genom att

---

⁹⁸ Exempelvis nya aktörer, eller omvänt, befintliga företag eller anläggningar.

⁹⁹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 – Ge naturen större plats i våra liv*, COM(2020) 380 final.

skapa incitament för att avhjälpa skador i förorenade områden, återställa förstörda livsmiljöer och ekosystem eller investera i skydd av ekosystem.

247. EU:s strategi för klimatanpassning¹⁰⁰ syftar till att mobilisera investeringar i naturbaserade lösningar för anpassning¹⁰¹, med tanke på att genomförandet av dessa lösningar i stor skala skulle öka klimatresiliensen och bidra till flera av målen i den europeiska gröna given.

4.6.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

248. Detta avsnitt omfattar bestämmelser om förenlighet avseende stödåtgärder för sanering av förorenade områden, för återställande av livsmiljöer och ekosystem, för skydd och restaurering av biologisk mångfald samt naturbaserade lösningar för klimatanpassning.

249. Detta avsnitt gäller inte för

- (a) återställande efter stängning av kraftverk och utvinningsverksamhet som omfattas av avsnitt 4.12,
- (b) åtgärder för sanering av förorenade områden, återställande av livsmiljöer och ekosystem, skydd eller restaurering av biologisk mångfald och naturbaserade lösningar för klimatanpassning som stöds genom ersättning för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse,
- (c) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer som jordbävningar, laviner, jordskred, översvämningar, tornador, orkaner, vulkanutbrott och naturligt uppkomna skogsbränder¹⁰².

250. Stöd på det här området får beviljas för följande verksamheter:

- (a) Avhjälpan av miljöskada, inklusive skador på mark, ytvatten eller grundvatten.
- (b) Återställande av livsmiljöer och ekosystem i dåligt skick.
- (c) Investeringar som bidrar till skydd eller restaurering av biologisk mångfald eller ekosystem, om dessa investeringar bidrar till att uppnå ett gott tillstånd i ekosystem eller till att skydda ekosystem som redan är i gott tillstånd.
- (d) Investeringar i naturbaserade lösningar för klimatanpassning.

4.6.3 Stimulanseffekt

251. Kraven i punkterna 252–255 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.

---

¹⁰⁰ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Att bygga upp ett klimatresilient Europa – den nya EU-strategin för klimatanpassning*, COM(2021) 82 final.

¹⁰¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/>.

¹⁰² Stöd för att ersätta sådana skador omfattas av artikel 50 i förordning (EU) nr 651/2014.

252. Stöd för sanering av förorenade områden, för återställande av livsmiljöer och ekosystem, för skydd och restaurering av biologisk mångfald och för naturbaserade lösningar för klimatanpassning kan endast anses ha en stimulanseffekt om förorenaren inte kan identifieras eller hållas rättsligt ansvarig för finansieringen av de åtgärder som krävs för att förebygga och avhjälpa miljöförstöring och förorening i enlighet med principen att förorenaren betalar. Förorenaren är den enhet som är ansvarig enligt den tillämpliga lagstiftningen i varje medlemsstat, utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG¹⁰³ eller andra relevanta unionsbestämmelser¹⁰⁴.
253. Utan att det påverkar principen att förorenaren betalar kan stödet till den enhet som är ansvarig enligt den tillämpliga unionsrätten eller tillämplig nationell lagstiftning ha en stimulanseffekt om det omfattar de extrakostnader som är nödvändiga för att öka omfattningen eller ambitionen för dekontaminerings- eller återställandeprojektet utöver de rättsliga kraven enligt den tillämpliga unionsrätten eller tillämplig nationell lagstiftning. Medlemsstaten ska kunna visa att alla rimliga ansträngningar har gjorts för att identifiera den ansvariga aktören. Om den person som är ansvarig enligt den tillämpliga lagstiftningen inte kan identifieras eller fås att betala kostnaderna kan det statliga stödet för hela dekontaminerings- eller återställandeprojektet anses ha en stimulanseffekt. Om den person som har orsakat föroreningen eller miljöskadan kan identifieras ska medlemsstaten kunna visa att alla rättsliga åtgärder har vidtagits för att få förorenaren att stå för kostnaderna. Kommissionen kan konstatera att ett företag inte kan fås att betala kostnaderna för saneringen av den förorening det har orsakat om företaget inte längre existerar i rättslig bemärkelse och det inte finns något företag som kan anses vara dess rättsliga efterträdare¹⁰⁵ samt om det saknas eller inte finns tillräcklig ekonomisk säkerhet för att täcka saneringskostnaderna.
254. Det statliga stödet har inte en stimulanseffekt om det beviljas för genomförandet av kompensationsåtgärder i den mening som avses i artikel 6.4 i rådets direktiv 92/43/EEG¹⁰⁶. Stöd för att täcka de extrakostnader som är nödvändiga för att öka åtgärdernas omfattning eller ambition utöver de rättsliga kraven enligt artikel 6.4 i samma direktiv kan däremot konstateras ha en stimulanseffekt.
255. Stöd för sanering av förorenade områden och återställande av livsmiljöer och ekosystem anses dessutom ha en stimulanseffekt om kostnaderna för sanering eller återställande överskrider värdestegringen för marken.

4.6.4 Proportionalitet

256. De stödberättigande kostnaderna är följande:

---

¹⁰⁴ Se kommissionens tillkännagivande *Riktlinjer för en gemensam förståelse av begreppet "miljöskada" enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador*, 2021/C 118/01 (EUT C 118, 7.4.2021, s. 1).

¹⁰⁵ Se kommissionens beslut C(2012) 558 final av den 17 oktober 2012 i ärende SA.33496 (2011/N) – Österrike – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, skälen 65–69 (EUT C 14, 17.1.2013, s. 1).

¹⁰⁶ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7).

- (a) Kostnaderna för avhjälpande av miljöskada avseende kvaliteten på mark, ytvatten eller grundvatten.
  - (b) Kostnaderna för återställandeåtgärder.
  - (c) Kostnaderna för åtgärder som vidtagits för att skydda eller restaurera biologisk mångfald.
  - (d) Kostnader för åtgärder för att införa naturbaserade lösningar för klimatanpassning.
257. Alla utgifter för sanering eller återställande av ett område eller skydd eller restaurering av biologisk mångfald, eller införandet av naturbaserade lösningar, kan betraktas som stödberättigande kostnader för sanering eller återställande av förorenade områden eller för skydd eller restaurering av biologisk mångfald.
258. Stödet får omfatta 100 % av de stödberättigande kostnaderna minus värdestegringen för marken. Utvärderingar av markens värdestegring till följd av sanering eller återställande ska göras av en oberoende kvalificerad expert.

4.7 Stöd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter

4.7.1 Stöd i form av sänkta miljöskatter och skattelikhande miljöavgifter

4.7.1.1 Bakgrund till stödet

259. Miljöskatter eller skattelikhande miljöavgifter införs för att öka kostnaderna för miljöskadligt beteende och därmed avskräcka från sådant beteende och höja nivån på miljöskyddet. Dessa skatter och avgifter bör i princip avspegla de totala kostnaderna för samhället och det skatte- eller avgiftsbelopp som betalas per enhet utsläpp; andra föroreningar, eller resurser som förbrukas, bör vara desamma för alla företag som är ansvariga för det miljöskadliga beteendet. Nedsättningar av miljöskatter eller skattelikhande miljöavgifter kan ha en negativ inverkan på detta mål, men en sådan strategi kan likväl vara nödvändig när stödmottagarna i annat fall skulle drabbas av sådana konkurrensnackdelar att det skulle bli omöjligt att införa miljöskatten eller miljöavgiften redan från början.

4.7.1.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

260. En allmänt högre nivå på miljöskatter och skattelikhande miljöavgifter kan underlättas genom att man beviljar vissa företag en mer förmånlig behandling. Nedsättningar av miljöskatter eller miljöavgifter kan därför åtminstone indirekt bidra till en högre miljöskyddsnivå. Miljöskatternas eller miljöavgifternas övergripande syfte i fråga om att avskräcka från miljöskadligt beteende får emellertid inte urholkas.
261. Kommissionen kommer att anse att nedsättningar av skatter eller avgifter inte undergräver det allmänna mål som eftersträvas och att de åtminstone indirekt bidrar till en ökad miljöskyddsnivå om en medlemsstat kan visa att båda följande villkor är uppfyllda:
- (a) Nedsättningarna är riktade till de företag som påverkas mest av en högre skatt.

- (b) En skattesats, som är allmänt tillämplig, är högre än den skulle ha varit utan nedsättningen.
262. I detta sammanhang kommer kommissionen att bedöma den information som medlemsstaterna tillhandahåller. Den informationen bör inkludera de sektorer eller kategorier av stödmottagare som omfattas av nedsättningarna och en beskrivning av situationen för de huvudsakliga stödmottagarna inom varje berörd sektor samt en förklaring av hur beskattningen kan bidra till miljöskyddet. De sektorer som kan beröras av nedsättningarna bör beskrivas på ett korrekt sätt, och en förteckning över de största stödmottagarna inom varje sektor bör tillhandahållas (med uppgift om framför allt omsättning, marknadsandelar och skattebasens storlek).

4.7.1.3 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

4.7.1.3.1 Nödvändighet

263. Kraven i punkt 264 gäller utöver kraven i avsnitt 3.2.1.1.
264. Kommissionen anser att stödet är nödvändigt om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- (a) Stödmottagarna väljs utifrån objektiva och öppna kriterier och stödet beviljas i princip på samma sätt för alla konkurrenter inom samma sektor om de är i en liknande faktisk situation.
  - (b) Miljöskatten eller den skattelikhande miljöavgiften utan nedsättning leder till en väsentlig ökning av produktionskostnaderna för varje sektor eller kategori av enskilda stödmottagare, beräknade som en andel av bruttoförelägningsvärdet.
  - (c) Den väsentliga ökningen av produktionskostnaderna skulle inte kunna föras över på kunderna utan att det leder till en betydande minskning av försäljningen.

4.7.1.3.2 Lämplighet

265. Kraven i punkterna 266 och 267 gäller utöver kraven i avsnitt 3.2.1.2.
266. Kommissionen godkänner stödsystem för en period på högst tio år, varefter medlemsstaten kan anmäla stödåtgärden på nytt efter en utvärdering om stödåtgärden i fråga är lämplig.
267. Medlemsstater kan bevilja stödet i form av en nedsättning av skatte- eller avgiftsnivån eller som ett fast årligt ersättningsbelopp (återbetalning av skatt eller avgift), eller som en kombination av dessa. Fördelen med skatteåterbetalningsstrategin är att företagen förblir exponerade för den prissignal som miljöskatten eller miljöavgiften ger. Om skatteåterbetalning tillämpas bör skatteåterbetalningsbeloppet beräknas på grundval av historiska data, närmare bestämt produktionsnivån och den förbrukning eller de föroreningar som observerats för företaget under ett givet basår.

4.7.1.3.3 Proportionalitet

268. Avsnitt 3.2.1.3 gäller inte stöd i form av sänkta miljöskatter och skattelikhande miljöavgifter.
269. Kommissionen anser att stödet är proportionerligt om minst ett av följande villkor är uppfyllt:
- (a) Stödmottagarna betalar minst 20 % av den nationella miljöskatten eller miljöavgiften.
  - (b) Nedsättningen av skatten eller avgiften får inte överstiga 100% av de nationella miljöskatterna eller miljöavgifterna och är endast tillåten om medlemsstaten och de stödmottagande företagen eller företagssammanslutningarna ingår avtal genom vilka de senare åtar sig att nå miljöskyddsmål som har samma effekt som om de stödmottagande företagen eller företagssammanslutningarna betalade minst 20 % av den nationella skatten eller avgiften. Sådana avtal eller åtaganden kan bland annat avse en minskning av energiförbrukningen, en minskning av utsläpp och andra föroreningar eller andra miljöfrämjande åtgärder.
270. Sådana avtal måste uppfylla följande kumulativa villkor:
- (a) Innehållet i avtalen har förhandlats fram av medlemsstaten och anger målen och en tidtabell för att nå dem.
  - (b) Medlemsstaten säkerställer oberoende och regelbunden övervakning av åtagandena.
  - (c) Avtalen ska ses över regelbundet med beaktande av den tekniska utvecklingen och utvecklingen på andra områden, och det ska föreskrivas effektiva sanktioner om åtagandena inte fullgörs.

4.7.2 Stöd för miljöskydd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter

4.7.2.1 Bakgrund till stödet

271. Medlemsstaterna kan överväga att höja miljöskyddsnivån genom att sänka skatter eller skattelikhande avgifter. Om sådana nedsättningar syftar till att skapa incitament för stödmottagare att genomföra projekt eller verksamheter som leder till minskade föroreningar eller lägre resursförbrukning kommer kommissionen att bedöma åtgärderna utifrån kraven i avsnitt 4.7.2.

4.7.2.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

272. Detta avsnitt berör stöd för miljövänliga projekt och verksamheter som omfattas av avsnitten 4.2–4.6 och som består av nedsättningar av skatter eller skattelikhande avgifter.
273. Om nedsättningen främst avser målet om minskade koldioxidutsläpp tillämpas avsnitt 4.1, och inte avsnitt 4.7.2.

4.7.2.3 Stimulanseffekt

274. Kraven i punkterna 275 och 276 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.
275. För varje stödberättigat projekt eller referensprojekt för en kategori stödmottagare ska medlemsstaten lämna in en beräkning enligt avsnitt 3.2.1.3 (punkt 50) eller likvärdiga uppgifter som kommissionen ska bedöma med en jämförelse av referensprojektets eller verksamhetens lönsamhet med och utan skatte- eller avgiftsnedsättningen där det framgår att nedsättningen har en stimulanseffekt vad gäller genomförandet av det miljövänliga projektet eller den miljövänliga verksamheten.
276. Stöd för projekt som inleds innan stödansökan lämnas in anses ha en stimulanseffekt om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- (a) Åtgärden fastställer en rätt till stöd i enlighet med objektiva och icke-diskriminerande kriterier och utan vidare bedömningsutrymme för medlemsstaten.
  - (b) Åtgärden har antagits och trätt i kraft innan arbetet med det understödda projekt eller den understödda verksamheten har inletts, utom när det gäller uppföljande stödordningar på skatteområdet, om verksamheten redan omfattades av de tidigare stödordningarna i form av skatte- eller avgiftsförmåner.

4.7.2.4 Proportionalitet

277. Avsnitt 3.2.1.3 gäller inte stöd för miljöskydd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter.
278. Stödet får inte överstiga den normala nivå eller det normala belopp för skatten eller avgiften som annars skulle ha tillämpats.
279. Om nedsättningen av skatten eller den skattelikhande avgiften är kopplad till investeringskostnader kommer stödet att anses proportionerligt, under förutsättning att det inte överstiger stödnivåerna och de högsta stödbeloppen i avsnitten 4.2–4.6. Om de avsnitten innehåller krav på ett konkurrensutsatt anbudsförfarande gäller inte det kravet för nedsättningarna av skatter eller skattelikhande avgifter.
280. Om nedsättningen av skatten eller den skattelikhande avgiften leder till sänkta återkommande driftskostnader får stödbeloppet inte överstiga skillnaden mellan driftskostnaderna för den miljövänliga lösningen och för det mindre miljövänliga kontrafaktiska scenariot. Eventuella kostnadsbesparingar eller ytterligare intäkter i samband med den mer miljövänliga verksamheten ska också beaktas. Om det inte finns någon kontrafaktisk verksamhet eller investering får stödet inte överstiga skillnaden mellan driftskostnaderna och intäkterna, inbegripet en rimlig vinst under den relevanta perioden, och medlemsstaten ska införa en återbetalningsmekanism för att se till att för höga utbetalningar återbetalas.

4.7.2.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

281. Kraven i punkterna 282–283 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.

282. Statligt stöd ska beviljas på i princip samma sätt för alla stödberättigade företag som verkar i samma näringsverksamhetssektor och som befinner sig i samma eller en liknande faktisk situation med avseende på stödåtgärdens syften eller mål.
283. Om nedsättningen av skatten eller den skatteliknande avgiften avser projekt som omfattas av avsnitt 4.3.1 gäller punkterna 161–166; om den avser projekt som omfattas av avsnitt 4.3.2 gäller punkterna 184–189.

4.8 Stöd för att trygga elförsörjningen

4.8.1 Bakgrund till stödet

284. Marknads- och lagstiftningsmisslyckanden kan innebära att prissignaler inte medför effektiva stimulanseffekter för investeringar, vilket exempelvis leder till en olämplig elresursmix, kapacitet, flexibilitet eller plats. Den stora omställningen i elsektorn på grund av tekniska förändringar och klimatförändringarna ger dessutom upphov till nya utmaningar för att säkerställa en trygg elförsörjning. Även om en alltmer integrerad elmarknad normalt kommer att möjliggöra utbyte av el i hela EU och därmed minska nationella försörjningstrygghetsproblem, kan situationer uppstå då försörjningstryggheten inte ens på kopplade marknader alltid kan garanteras i vissa medlemsstater eller regioner. Medlemsstaterna kan därför överväga att vidta åtgärder för att säkerställa vissa nivåer av elförsörjningstrygghet.

4.8.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

285. Detta avsnitt omfattar bestämmelser om förenlighet avseende stödåtgärder för att öka elförsörjningstryggheten. Däri ingår kapacitetsmekanismer och avbrottssystem för hantering av lång- och kortsiktiga problem vad gäller försörjningstryggheten till följd av marknadsmisslyckanden som förhindrar tillräckliga investeringar i elproduktionskapacitet, lagring eller efterfrågefleksibilitet samt nätreserver som syftar till att avhjälpa elöverföringsnätens och distributionsnätens otillräcklighet.
286. Sådana åtgärder kan även utformas till stöd för miljöskyddsmål, exempelvis genom uteslutning av mer förorenande kapacitet eller åtgärder för att ge mer miljövänlig kapacitet en fördel i urvalsprocessen.

4.8.3 Stödet ska underlätta utvecklingen av näringsverksamhet

4.8.3.1 Underlättande av utvecklingen av vissa näringsverksamheter

287. Som en del av sin anmälan ska medlemsstaterna ange den näringsverksamhet som kommer att utvecklas till följd av stödet. Stöd för ökad elförsörjningstrygghet innebär direkt främjande av utvecklingen av näringsverksamheter kopplade till elproduktion, lagring och efterfrågefleksibilitet, och även nya investeringar samt effektiv renovering och effektivt underhåll av befintliga tillgångar. Det kan också indirekt stödja en rad olika näringsverksamheter som är beroende av el som insats, däribland elektrifieringen av värme och transport.

4.8.3.2 Stimulanseffekt

288. Som ett undantag från punkterna 25, 26 och 27 kan medlemsstaterna, på grund av den allmänna karaktären hos marknadsmisslyckanden som leder till ett potentiellt behov att stimulera ytterligare elförsörjningstrygghet, använda sig av uppgifter som lämnas in enligt avsnitt 4.8.4.1 för att visa en stimulanseffekt för den föreslagna åtgärden överlag. Den bedömning som krävs för att visa, analysera och kvantifiera försörjningstrygghetsåtgärdens nödvändighet möjliggör en jämförelse mellan försörjningstrygghetssituationen med åtgärden och den kontrafaktiska situationen utan åtgärden.
289. Bestämmelserna om stimulanseffekt i punkterna 28, 29, 30 och 31 gäller.

4.8.4 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

4.8.4.1 Nödvändighet

290. Avsnitt 3.2.1.1 gäller inte åtgärder för att trygga elförsörjningen.
291. Typen av och orsakerna till problem med elförsörjningstryggheten, och därmed behovet av statligt stöd för att trygga elförsörjningen, ska analyseras och kvantifieras ordentligt, inbegripet när och var problemet väntas uppstå i enlighet med den tillförlitlighetsnorm som föreskrivs i artikel 25 i förordning (EU) 2019/943. Den måttenhet som används för kvantifiering bör beskrivas och beräkningsmetoden bör anges, i enlighet med eventuella relevanta krav i sektorsspecifik lagstiftning.
292. Där så är tillämpligt bör identifieringen av ett problem med elförsörjningstryggheten vara förenlig med den senast tillgängliga analys som genomförts av Entso-E för el i enlighet med lagstiftningen om den inre energimarknaden, närmare bestämt
- (a) för åtgärder inriktade på resurstillräcklighet, de europeiska bedömningar av resurstillräckligheten som avses i artikel 23 i förordning (EU) 2019/943,
  - (b) för åtgärder inriktade på strukturell överbelastning, de rapporter om strukturella överbelastningar och andra större fysiska överbelastningar mellan och inom elområden som nämns i artikel 14.2 i förordning (EU) 2019/943.
293. Medlemsstaterna kan också använda sig av nationella bedömningar av resurstillräckligheten för att påvisa varför försörjningstrygghetsåtgärder är nödvändiga, i den utsträckning som tillåts enligt artikel 24 i förordning (EU) 2019/943.
294. Åtgärder kopplade till risken för elkriser inom en nära framtid bör identifieras i den nationella riskberedskapsplan som föreskrivs i artikel 11 i förordning (EU) 2019/941¹⁰⁷.
295. Medlemsstater som föreslår införandet av ett antal åtgärder för att trygga elförsörjningen ska tydligt förklara hur de interagerar med varandra för att uppnå (men inte gå längre än) tillförlitlighetsnormen.

---

¹⁰⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941 av den 5 juni 2019 om riskberedskap inom elsektorn (EUT L 158, 14.6.2019, s. 1).

296. Lagstiftnings- eller marknadsmisslyckanden som förhindrar att en tillräcklig nivå av elförsörjningstrygghet (och av miljöskydd i relevanta fall) uppnås i avsaknad av insatser måste identifieras.
297. Befintliga åtgärder som redan är inriktade på att identifiera marknadsmisslyckanden måste också fastställas.
298. Medlemsstaterna ska tydligt visa varför marknaden inte kan förväntas leverera en trygg elförsörjning i avsaknad av statligt stöd genom att ta hänsyn till den pågående och planerade marknads- och teknikutvecklingen.
299. Kommissionen tar i sin bedömning hänsyn till följande uppgifter som ska lämnas av medlemsstaterna:
- (a) En bedömning av inverkan av variabel produktion, även av produktion som kommer från angränsande system.
  - (b) En bedömning av inverkan av efterfrågesidans deltagande, inklusive en beskrivning av åtgärder för att uppmuntra styrning av efterfrågesidan.
  - (c) En bedömning av befintliga eller eventuella framtida länkar och större överföringsnätinfrastruktur, inklusive en beskrivning av projekt under konstruktion och planerade projekt.
  - (d) En bedömning av eventuella andra faktorer som kan orsaka eller förvärra problemet med elförsörjningstryggheten, såsom tak för grossistpriser eller andra lagstiftnings- eller marknadsmisslyckanden. När så krävs enligt förordning (EU) 2019/943 ska den genomförandeplan som avses i artikel 20.3 i den förordningen beröras i ett yttrande från kommissionen innan stöd kan beviljas. Genomförandeplanen och yttrandet ska beaktas vid nödvändighetsbedömningen.

4.8.4.2 Lämplighet

300. Avsnitt 3.2.1.2 gäller inte åtgärder för att trygga elförsörjningen.
301. Medlemsstaterna bör främst överväga alternativa metoder för att uppnå en trygg elförsörjning, i synnerhet en effektivare utformning av elmarknaden som kan mildra marknadsmisslyckanden som undergräver elförsörjningstryggheten. Det kan till exempel röra sig om att effektivisera avräkningen av obalanser för el, bättre integrera variabel produktion, stimulera och integrera efterfrågefleksibilitet och lagring, möjliggöra effektiva prissignaler, undanröja hinder för gränsöverskridande handel och förbättra infrastrukturen, inklusive sammanlänkning. Stöd kan anses lämpligt för försörjningstrygghetsåtgärder om problemet kvarstår trots lämpliga förbättringar av marknadsutformningen och investeringar i nättillgångar, vare sig de redan har genomförts eller planeras.

4.8.4.3 Stödberättigande

302. Stödåtgärden bör vara öppen för alla stödmottagare eller projekt som har den tekniska förmågan att bidra på ett effektivt sätt till att uppnå målet om försörjningstrygghet.

Detta innefattar produktion, lagring och efterfrågefleksibilitet samt aggregering av små enheter av dessa former av kapacitet till större block.

303. Begränsningar vad gäller deltagande i försörjningstrygghetsåtgärder som syftar till att säkerställa att de åtgärderna inte undergräver miljöskyddet anses lämpliga (se punkterna 325 och 326).
304. Medlemsstaterna uppmuntras att införa ytterligare kriterier eller egenskaper i sina försörjningstrygghetsåtgärder för att främja deltagandet av mer miljövänlig teknik (eller minska deltagandet av förorenande teknik) som är nödvändig för att stödja uppnåendet av unionens miljöskyddsmål. Sådana ytterligare kriterier eller egenskaper ska vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande i förhållande till tydligt identifierade miljöskyddsmål och får inte leda till att stödmottagarna överkompenseras.
305. När det är tekniskt genomförbart ska åtgärderna för elförsörjningstrygghet vara öppna för direkt gränsöverskridande deltagande av kapacitetsleverantörer i en annan medlemsstat. Medlemsstaterna ska säkerställa att utländsk kapacitet som kan tillhandahålla likvärdiga tekniska prestanda som inhemsk kapacitet har möjlighet att delta i samma konkurrensutsatta process som den inhemska kapaciteten. Medlemsstaterna kan kräva att den utländska kapaciteten är lokaliserad i en medlemsstat och att den har direkt nätanslutning med den medlemsstat som vidtar åtgärden. De relevanta bestämmelserna i artikel 26 i förordning (EU) 2019/943 ska också efterföljas.

4.8.4.4 Offentligt samråd

306. Innan stödet anmäls ska medlemsstaterna, annat än i vederbörligen motiverade undantagsfall, genomföra ett offentligt samråd om åtgärder som ska anmälas enligt detta avsnitt. Samrådsskyldigheten gäller inte för ändringar av redan godkända åtgärder som inte påverkar tillämpningsområdet eller stödberättigandet, samt de fall som avses i punkt 307. För att avgöra om en åtgärd är motiverad, med beaktande av kriterierna i dessa riktlinjer, krävs följande typer av offentligt samråd:
  - a) För åtgärder där det beräknade genomsnittliga årliga stöd som ska beviljas är ≥ 100 miljoner euro per år: ett offentligt samråd under minst åtta veckor, som omfattar följande:
    - (i) Stödberättigande.
    - (ii) Det användnings- och tillämpningsområde som föreslås för konkurrensutsatta anbudsförfaranden och eventuella undantag.
    - (iii) Huvudsakliga parametrar för tilldelningen av stödet¹⁰⁸, bland annat för främjande av konkurrens mellan olika typer av stödmottagare¹⁰⁹.

---

¹⁰⁸ Exempelvis leveranstid mellan det konkurrensutsatta förfarandet och leveransperioden samt anbuds- och prissättningsregler.

- (iv) Om ett konkurrensutsatt anbudsförfarande inte används, de antaganden och uppgifter som utgör underlag vid den kvantifiering som används för att visa stödets proportionalitet, inklusive kostnader, intäkter, antaganden om drift samt livstid, såväl som vägd genomsnittlig kapitalkostnad.
  - (v) Om nya investeringar i naturgasbaserad produktion kan stödjas, föreslagna skyddsåtgärder för att säkerställa överensstämmelse med unionens klimatmål.
- b) För åtgärder där det genomsnittliga beviljade stödet uppskattas till < 100 miljoner euro per år i minst fyra veckor:
- (i) Stödberättigande.
  - (ii) Det användnings- och tillämpningsområde som föreslås för konkurrensutsatta anbudsförfaranden och eventuella undantag.
  - (iii) Om nya investeringar i naturgasbaserad produktion kan stödjas, föreslagna skyddsåtgärder för att säkerställa överensstämmelse med unionens klimatmål.
307. Offentligt samråd krävs inte för åtgärder som omfattas av punkt 306 b om konkurrensutsatta anbudsförfaranden används och åtgärden inte stöder investeringar i energiproduktion med fossila bränslen.
308. Frågeformulären för samrådet ska publiceras på en offentlig webbplats. Medlemsstaterna ska offentliggöra ett svar på samrådet med en sammanfattning av och åtgärder för de svar som inkommit. Svaret bör innehålla en förklaring av hur möjliga effekter på konkurrensen har minimerats genom den föreslagna åtgärdens omfattning/stödberättigande. Medlemsstaterna ska tillhandahålla en länk till svaret på samrådet som en del av ansökan om stödåtgärder enligt detta avsnitt.
309. I exceptionella och vederbörligen motiverade fall kan kommissionen överväga alternativa metoder för samråd, under förutsättning att de berörda parternas synpunkter beaktas i (det fortsatta) genomförandet av stödet. I sådana fall kan det hända att samrådet måste kombineras med korrigerande åtgärder för att minska möjliga snedvridande effekter av åtgärden.

4.8.4.5 Proportionalitet

310. Bestämmelserna i punkterna 311, 312, 313 och 314 gäller utöver bestämmelserna i punkterna 48, 49 och 50.
311. Leveranstiden mellan beviljandet av stödet och den sista dagen för slutförande av projekten bör möjliggöra en effektiv konkurrens mellan de olika stödberättigade projekten.

---

¹⁰⁹ Till exempel om avtalen är olika långa eller om det finns olika metoder för att beräkna beloppet för den stödberättigade kapaciteten/produktionen från olika typer av teknik eller olika metoder för att beräkna eller betala bidragen.

312. Undantag från kravet på att tilldela stöd och fastställa stödnivån genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande kan endast motiveras om det tillhandahålls upplysningar, inklusive eventuella upplysningar som samlats in vid det offentliga samrådet, som styrker att det potentiella deltagandet i ett sådant anbudsförfarande sannolikt är otillräckligt för att säkerställa konkurrens.
313. För individuellt stöd som inte tilldelas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande måste medlemsstaterna motivera de föreslagna stödnivåerna baserat på individuella affärsplaner för det specifika projektet, inbegripet alla de uppgifter som anges i punkterna 50 och 51.
314. Medlemsstaterna kan också använda konkurrenskraftiga certifikat/stödordningar avseende leverantörsskyldighet, förutsatt att
- (a) efterfrågan i stödordningen sätts lägre än den potentiella försörjningen, och
  - (b) det uppköpspris/påföljdspris som tillämpas på en konsument/leverantör som inte har köpt det antal certifikat som krävs (dvs. det högsta pris som kan betalas för stöd) fastställs baserat på värdet av förlorad last.

4.8.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

315. Avsnitt 3.2.2 gäller inte åtgärder för att trygga elförsörjningen.
316. Försörjningstrygghetsåtgärder syftar ofta till att skapa effektiva incitament för att få tillräckliga övergripande investeringar i hela systemet i syfte att uppnå tillförlitlighetsnormen och är därför inte alltid kopplade till särskilda identifierbara investeringar för varje stödmottagare.
317. Stödet ska vara utformat så att det upprätthåller marknadens effektiva funktion och bevarar effektiva driftsincitament och prissignaler.
318. Incitament får inte tillhandahållas för energiproduktion som ersätter mindre förorenande energiformer.
319. Kraven i punkterna 317 och 318 kommer i allmänhet att uppnås när en åtgärd används för att betala för kapacitet (euro per MW), snarare än för elproduktion (euro per MWh). Om en betalning görs per MWh krävs ytterligare uppmärksamhet för att se till att det inte blir några negativa marknadseffekter och att mindre förorenande produktionskällor inte ersätts.
320. Försörjningstrygghetsåtgärderna ska uppfylla alla relevanta villkor för utformning som anges i artikel 22 i förordning (EU) 2019/943¹¹⁰.
321. För strategiska reserver och eventuella andra åtgärder där kapaciteten hålls utanför marknaden ska följande ytterligare kumulativa krav gälla för att säkerställa att prisbildningen på marknaden inte snedvrids:

---

¹¹⁰ För åtgärder som ingår i den riskberedskapsplan som avses i förordning (EU) 2019/941, se även artikel 16.1 i den förordningen.

- (a) Dirigering av åtgärdens resurser får endast förekomma om de systemansvariga för överföringssystem sannolikt kommer att uttömma sina balansresurser för att upprätta jämvikt mellan tillgång och efterfrågan¹¹¹.
  - (b) Under de avräkningsperioder för obalanser då åtgärdens resurser dirigeras ska obalanser på marknaden avräknas till minst värdet av förlorad last¹¹² eller till ett värde som är högre än den tekniska prisgränsen på intradagsmarknaden¹¹³, beroende på vilket som är högre.
  - (c) Resultatet av åtgärden efter dirigeringen ska tilldelas balansansvariga parter genom mekanismen för avräkning av obalanser.
  - (d) Åtgärdens resurser ska hållas utanför energimarknaderna åtminstone under avtalets löptid.
322. För kapacitetsmekanismer ska medlemsstaterna säkerställa att kapacitetsskyldigheter är överförbara mellan stödberättigade kapacitetsleverantörer.
323. Åtgärderna för att trygga elförsörjningen bör inte
- (a) leda till otillbörlig snedvridning av marknaden eller begränsa handeln mellan elområden,
  - (b) minska incitamenten att investera i sammanlänkningskapacitet, till exempel genom att minska kapacitetssintäkter för befintliga eller nya sammanlänkningskapaciteter,
  - (c) motverka marknadskoppling, inbegripet intradagsmarknader och balanserade marknader,
  - (d) motverka investeringsbeslut om kapacitet som föregick åtgärden.
324. För att undvika att motverka incitament för efterfrågefleksibilitet och förvärpa de marknadsmisslyckanden som gav upphov till behovet av försörjningstrygghetsåtgärder, samt för att säkerställa att ingripanden vad gäller försörjningstryggheten är så begränsade som möjligt, bör de marknadsaktörer som bidrog till behovet av åtgärden stå för kostnaderna för densamma. Detta kan till exempel åstadkommas genom att kostnaderna för en försörjningstrygghetsåtgärd fördelas på elkonsumenter under perioder då efterfrågan på el är som störst.
325. Kommissionen konstaterar att vissa stödåtgärder har negativa effekter på konkurrens och handel som sannolikt inte kan uppvägas. I synnerhet kan vissa stödåtgärder förvärpa marknadsmisslyckanden och skapa ineffektivitet, vilket påverkar konsumenten och den sociala välfärden. Till exempel kan åtgärder – inklusive nätreserver och avbrottssystem – som inte iakttar det tröskelvärde för utsläpp som är tillämpligt på kapacitetsmekanismer enligt artikel 22 i förordning (EU) 2019/943 och som kan skapa

¹¹¹ Det kravet påverkar inte aktiveringen av resurser före en faktisk dirigering i syfte att respektera rampningsbegränsningar och operativa krav. Resultatet av den strategiska reserven under aktivering ska inte tilldelas balansgrupper via grossistmarknader och ska inte förändra deras obalanser.

¹¹² Såsom fastställs i artikel 11 i förordning (EU) 2019/943.

¹¹³ I enlighet med artikel 10.1 i förordning (EU) 2019/943.

incitament för nya investeringar i energi baserad på de mest förorenande fossila bränslena, som kol, diesel, brunkol, olja, torv och oljeskiffer, öka de negativa externa miljöeffekterna på marknaden.

326. Åtgärder som skapar incitament för nya investeringar i naturgasbaserad energiproduktion kan stödja elförsörjningstryggheten men förvärra de negativa externa miljöeffekterna på längre sikt, jämfört med alternativa investeringar i utsläppsfri teknik. För att kommissionen ska kunna verifiera att de negativa effekterna av sådana åtgärder kan uppvägas av positiva effekter i avvägningstestet bör medlemsstaterna förklara hur de kommer att säkerställa att sådana investeringar bidrar till att uppnå unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmål för 2050. Medlemsstaterna bör i synnerhet förklara hur en inlåsning av denna gaseldade energiproduktion kommer att undvikas. Detta kan till exempel omfatta bindande åtaganden från stödmottagaren att införa teknik för minskade koldioxidutsläpp, såsom CCS/CCU, eller ersätta naturgas med förnybar eller koldioxidsnål gas, eller att stänga anläggningen enligt en tidsplan som är förenlig med unionens klimatmål.
327. För individuella stödåtgärder eller stödordningar som endast gynnar ett synnerligen begränsat antal stödmottagare eller en befintlig stödmottagare bör medlemsstaterna dessutom kunna visa att den föreslagna stödåtgärden inte kommer att leda till ökad marknadsmakt.

4.9 Stöd till energiinfrastruktur

4.9.1 Bakgrund till stödet

328. För att uppfylla unionens klimatmål krävs betydande investeringar och uppgraderingar av energiinfrastrukturen. En modern energiinfrastruktur är en förutsättning för en integrerad energimarknad som uppfyller klimatmålen samtidigt som försörjningstryggheten säkras i unionen. Lämplig energiinfrastruktur är avgörande för en effektiv energimarknad. Genom att förbättra energiinfrastrukturen stärks systemens stabilitet, resurstillräckligheten, integrationen av olika energikällor och energiförsörjningen i underutvecklade nät.
329. Om marknadsaktörerna inte kan leverera den infrastruktur som behövs kan statligt stöd vara nödvändigt för att komma till rätta med marknadsmisslyckanden och se till att unionens betydande infrastrukturbehov tillgodoses. Ett marknadsmisslyckande som kan uppstå på energiinfrastrukturområdet är samordningsproblem. Motstridiga intressen bland investerare, osäkerhet kring samarbetsresultat och näteffekter kan hindra projektens utveckling eller försvåra en effektiv utformning. Samtidigt kan energiinfrastruktur ge stora positiva externa effekter, vilket i sin tur leder till att kostnaderna och fördelarna med infrastrukturen kan fördelas ojämnt mellan de olika marknadsdeltagarna och medlemsstaterna. Kommissionen anser därför att stöd till energiinfrastruktur kan vara till fördel för den inre marknaden genom att det bidrar till att åtgärda dessa marknadsmisslyckanden. Detta gäller särskilt infrastrukturprojekt som har en gränsöverskridande verkan, såsom projekt av gemensamt intresse enligt definitionen i artikel 4 i förordning (EU) nr 347/2013.

4.9.2 Tillämpningsområde

330. Detta avsnitt gäller stöd för byggande eller uppgradering av energiinfrastruktur, enligt definitionen i punkt 18.35 i avsnitt 2.4. Såvida projektet inte har uteslutits från kontrollen av statligt stöd (se punkt 331) kommer kommissionen att bedöma det enligt detta avsnitt.
331. Investeringar i energiinfrastruktur som görs inom ramen för ett lagligt monopol omfattas inte av reglerna för statligt stöd. I energisektorn är detta särskilt relevant för de medlemsstater där byggandet och driften av vissa infrastrukturer enligt lagen endast är reserverade för den systemansvariga för överföringssystemet eller distributionssystemet.
332. Kommissionen anser att det föreligger ett lagligt monopol som utesluter snedvridning av konkurrensen om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- (a) Byggandet och driften av infrastrukturen omfattas av ett lagligt monopol som inrättats i enlighet med unionsrätten; detta är fallet om den systemansvariga för överföringssystemet/distributionssystemet lagligen är den enda enhet som har rätt att göra en viss typ av investering och ingen annan enhet kan driva ett alternativt nät¹¹⁴.
  - (b) Det lagliga monopolet utesluter inte bara konkurrensen på marknaden, utan även för marknaden, på så sätt att det utesluter eventuell konkurrens om att bli den enda operatören för infrastrukturen i fråga.
  - (c) Tjänsten konkurrerar inte med andra tjänster.
  - (d) Om operatören av energiinfrastrukturen är aktiv på en annan marknad (geografisk marknad eller produktmarknad) som är öppen för konkurrens föreligger ingen korssubventionering; då krävs att särredovisning används, att kostnader och intäkter fördelas på lämpligt sätt och att offentliga medel som tillhandahålls för den tjänst som omfattas av det lagliga monopolet inte gynnar någon annan verksamhet. När det gäller el- och gasinfrastruktur kommer detta krav, eftersom artikel 31 både i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG och i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG innehåller krav på att vertikalt integrerade företag särredovisar alla sina verksamheter, med all sannolikhet att uppfyllas.
333. På liknande sätt konstaterar kommissionen att det statliga stödet inte är involverat i investeringar där energiinfrastrukturen drivs inom ramen för ett naturligt monopol, vilket anses förekomma om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

---

¹¹⁴ Ett lagligt monopol föreligger när en viss tjänst enligt lagstiftning eller lagstadgade åtgärder reserveras för en enskild leverantör i ett fastställt geografiskt område (även inom en medlemsstat), med ett tydligt förbud för andra aktörer att tillhandahålla en sådan tjänst (inte ens för att tillgodose en möjlig kvarvarande efterfrågan från vissa kundgrupper). Endast det faktum att tillhandahållandet av en offentlig tjänst har anförtratts ett visst företag innebär emellertid inte att ett sådant företag har ett lagligt monopol.

- (a) Infrastrukturen omfattas inte av någon direkt konkurrens, vilket är fallet när energiinfrastrukturen inte ekonomiskt kan replikeras och där därför inga andra aktörer än de systemansvariga för överföringssystemet/distributionssystemet är delaktiga.
  - (b) Alternativ finansiering i nätinfrastrukturen utöver finansieringen av nätet är obetydlig i sektorn och medlemsstaten i fråga.
  - (c) Infrastrukturen är inte utformad för att endast främja ett visst företag eller en viss sektor, utan innebär fördelar för samhället i stort, vilket i regel är fallet för gas- och elinfrastruktur.
334. Medlemsstaterna måste också säkerställa att de medel som tillhandahålls för byggandet av energinätinfrastrukturen inte kan användas för att korssubventionera eller indirekt subventionera någon annan näringsverksamhet, inbegripet driften av infrastrukturen. För el- och gasinfrastruktur, se punkt 332 d ovan.

4.9.3 *Minimering av snedvridning av konkurrens och handel*

4.9.3.1 *Nödvändighet och lämplighet*

335. Avsnitten 3.2.1.1 och 3.2.1.2 är inte tillämpliga på stöd till energiinfrastruktur.
336. Energiinfrastruktur finansieras vanligen genom användaravgifter. För många infrastrukturkategorier regleras dessa avgifter för att säkerställa den nödvändiga investeringsnivån och samtidigt värna om användarnas rättigheter.
337. Beviljande av statligt stöd är en lösning för att rätta till marknadsmisslyckanden som inte kan åtgärdas genom obligatoriska användaravgifter. För att visa att det finns ett behov av statligt stöd gäller därför följande principer:
- (a) När det gäller projekt av gemensamt intresse enligt definitionen i artikel 4 i förordning (EU) nr 347/2013 som helt omfattas av lagstiftningen om den inre energimarknaden anser kommissionen att marknadsmisslyckandena med avseende på samordningsproblem är sådana att finansiering genom avgifter kanske inte är tillräcklig och att statligt stöd därför kan beviljas.
  - (b) Vad gäller projekt av gemensamt intresse som helt eller delvis undantas från lagstiftningen om den inre energimarknaden, och vad gäller andra infrastrukturkategorier, gör kommissionen en bedömning från fall till fall av behovet av statligt stöd. I sin bedömning tar kommissionen hänsyn till följande faktorer: i) i vilken utsträckning ett marknadsmisslyckande leder till att nödvändig infrastruktur inte kan tillhandahållas i den utsträckning som krävs, ii) i vilken utsträckning infrastrukturen är öppen för tredje parter tillträde och omfattas av taxereglering, och iii) i vilken utsträckning projektet bidrar till försörjningstryggheten i unionen.

4.9.3.2 *Stödets proportionalitet*

338. Proportionaliteten kommer att bedömas utifrån principen om finansieringsunderskott såsom föreskrivs i punkterna 47, 50 och 51. När det gäller stöd till infrastruktur enligt

förklaringen i punkt 51 antas det kontrafaktiska scenariot vara en situation där projektet inte skulle genomföras. Att införa återbetalningsmekanismer är nödvändigt om det finns en stor risk för oväntade intäkter, t.ex. om stödet ligger nära det högsta tillåtna beloppet, samtidigt som incitamenten bibehålls för stödmottagarna att minimera sina kostnader och utveckla sin verksamhet på ett effektivare sätt över tid.

4.9.4 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

339. Avsnitt 3.2.2 är inte tillämpligt på energiinfrastruktur. Vid analysen av hur det statliga stödet till energiinfrastruktur påverkar konkurrensen kommer kommissionen att anta följande förhållningssätt:

- (a) Med hänsyn till de gällande kraven enligt lagstiftningen om den inre energimarknaden, som syftar till att stärka konkurrenskraften, anser kommissionen i allmänhet att stöd till energiinfrastruktur som omfattas av fullständig inremarknadsreglering inte har en otillbörlig snedvridande effekt.
- (b) För infrastrukturprojekt som är helt eller delvis undantagna från lagstiftningen om den inre energimarknaden kommer kommissionen att göra en bedömning från fall till fall av de potentiella snedvridningarna av konkurrensen, framför allt med beaktande av den utsträckning i vilken tredje parter har åtkomst till den stödmottagande infrastrukturen, åtkomsten till alternativ infrastruktur, undanträngning av privata investeringar samt stödmottagarens eller stödmottagarnas konkurrenskraft. För infrastruktur som är helt undantagen från lagstiftningen om den inre energimarknaden anses negativa snedvridande effekter på konkurrensen vara särskilt allvarliga.
- (c) Utöver ovanstående hållning anser kommissionen att de positiva effekterna på konkurrensen i samband med investeringar i naturgasinfrastruktur klart uppväger de negativa effekterna på konkurrensen om infrastrukturen lämpar sig för användning med vätgas och förnybara gaser eller bränslen av icke-biologiskt ursprung. Om så inte är fallet behöver medlemsstaterna, för att kompensera för dessa negativa effekter, kunna visa följande: i) varför det inte går att utforma projektet så att infrastrukturen lämpar sig för användning med vätgas och förnybara gaser eller bränslen av icke-biologiskt ursprung, ii) varför projektet inte medför en inlåsnings effekt för användningen av naturgas, och iii) hur investeringen bidrar till att uppnå unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmål för 2050.

4.10 Stöd till fjärrvärme eller fjärrkyla

4.10.1 Bakgrund till stödet

340. Byggandet eller uppgraderingen av system för fjärrvärme och fjärrkyla kan bidra positivt till miljöskyddet genom att öka det understödda systemets energieffektivitet och hållbarhet. De externa miljöeffekterna kopplade till driften av fjärrvärme och fjärrkyla kan dock leda till ineffektiva underinvesteringar i byggandet och uppgraderingen av fjärrvärme- och fjärrkylsystem. Det statliga stödet kan hjälpa till att åtgärda detta marknadsmisslyckande genom att uppmuntra ytterligare effektiva investeringar.

4.10.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

341. Detta avsnitt gäller stöd för byggande eller uppgradering av energieffektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla. Investeringar som omfattas av stödet kan avse anläggningar för produktion och lagring av värme eller kyla eller distributionsnätet eller bådadera.
342. Sådana stödåtgärder omfattar vanligen byggande eller uppgradering av produktionsenheten för att använda förnybar energi, spillvärme eller högeffektiv kraftvärme, inklusive lösningar för värmelagring, eller uppgradering av distributionsnätet för att minska förluster och öka effektiviteten, bland annat genom smarta och digitala lösningar.
343. Om en medlemsstat investerar i uppgraderingen av ett system för fjärrvärme och fjärrkyla utan att uppfylla energieffektivitetsnormen måste den förbinda sig att inleda arbetet med att uppnå denna norm inom tre år från uppgraderingen.

4.10.3 Nödvändighet och lämplighet

344. Avsnitten 3.2.1.1 och 3.2.1.2 gäller inte stöd för fjärrvärme eller fjärrkyla. Kommissionen anser att det statliga stödet kan bidra till att komma till rätta med marknadsmisslyckanden genom att få till de investeringar som behövs för att skapa energieffektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla. Statligt stöd för energieffektiva fjärrvärme- och fjärrkylsystem där avfall, inbegripet spillvärme, används som insatsbränsle kan dessutom bidra på ett positivt sätt till miljöskyddet, under förutsättning att de inte kringgår avfallshierarkiprincipen¹¹⁵.

4.10.4 Stödåtgärdens proportionalitet

345. Proportionaliteten kommer att bedömas utifrån principen om finansieringsunderskott såsom föreskrivs i punkterna 47, 50 och 51.
346. För byggandet och uppgraderingen av distributionsnät, enligt punkt 51, är det kontrafaktiska scenariot en situation där projektet inte skulle genomföras.

4.10.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

347. Avsnitt 3.2.2 gäller inte stöd för fjärrvärme eller fjärrkyla. Kommissionen anser att uppgradering eller konstruktion av system för fjärrvärme och fjärrkyla som baseras på de mest förorenande fossila bränslena, som kol, brunkol, olja och diesel, har negativa konsekvenser för konkurrensen och handeln som sannolikt inte kan kompenseras, såvida inte följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- (a) Stödet begränsas till uppgraderingen av distributionsnätet.

---

¹¹⁵ Avfallshierarkin består av a) förebyggande, b) förberedelse för återanvändning, c) materialåtervinning, d) annan återvinning, t.ex. energiåtervinning, och e) bortskaffande. Se artikel 4.1 i direktiv 2008/98/EG.

- (b) Distributionsnätet är eller blir lämpligt för att transportera värme eller kyla som genererats från förnybara energikällor.
  - (c) Investeringen medför ingen ökad produktion av energi från de mest förorenande fossila bränslena (exempelvis genom att ytterligare kunder ansluts).
  - (d) Det finns en tydlig tidsplan med fasta åtaganden att övergå från de mest förorenande fossila bränslena som är i linje med unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmålet för 2050.
348. När det gäller byggande eller uppgradering av anläggningar för fjärrvärmeproduktion kan åtgärder som stimulerar nya investeringar i naturgasbaserad energi minska utsläppen av växthusgaser på kort sikt, men samtidigt förvärra de negativa externa miljöeffekterna på längre sikt jämfört med alternativa investeringar. För att sådana investeringar i naturgas ska anses ha positiva miljöeffekter måste medlemsstaterna förklara hur de kommer att säkerställa att investeringarna bidrar till att uppnå unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmål för 2050 och i synnerhet hur en inlåsning av den gaseldade energiproduktionen eller den gaseldade produktionsutrustningen kommer att undvikas. Detta kan till exempel omfatta bindande åtaganden från stödmottagaren att genomföra CCS/CCU eller ersätta naturgas med förnybar eller koldioxidsnål gas, eller att stänga anläggningen enligt en tidsplan som är förenlig med unionens klimatmål.
349. Vid analysen av hur det statliga stödet till system för fjärrvärme och fjärrkyla påverkar konkurrensen och för att väga det mot den näringsverksamhet som omfattas av stödet kommer kommissionen att göra en bedömning från fall till fall där den väger projektets nytta i fråga om energieffektivitet och hållbarhet mot de negativa effekterna på konkurrensen och i synnerhet den möjliga negativa inverkan på alternativ teknik eller leverantörer av tjänster och nät för värme och kyla.

4.11 Stöd i form av sänkta elavgifter för energiintensiva användare

4.11.1 Bakgrund till stödet

350. Omvandlingen av unionens ekonomi i linje med meddelandet om den gröna given är delvis finansierad av avgifter för elförbrukning. För att genomföra den gröna given krävs att medlemsstaterna inför en ambitiös politik för att minska koldioxidutsläppen i syfte att kraftigt minska unionens utsläpp av växthusgaser fram till 2030 och uppnå klimatneutralitet senast 2050. I detta sammanhang är det troligt att medlemsstaterna kommer att fortsätta att finansiera denna politik med avgifter, och dessa avgifter kan därför komma att öka.
351. För vissa ekonomiska sektorer som är särskilt exponerade för internationell handel och som har ett stort beroende av el för sitt värdeskapande kan skyldigheten att betala hela avgiftsbeloppet innebära en avsevärd ytterligare börda. Denna börda kan öka risken att verksamheter i dessa sektorer flyttas ut från Europeiska unionen till platser med obefintliga eller mindre ambitiösa miljöregler. Sådana avgifter leder dessutom till ökade elkostnader jämfört med kostnaden för direkta utsläpp och kan därför hämma elektrifieringen av produktionsprocesser, vilken är central för att lyckas fasa ut fossila bränslen i unionens ekonomi. För att minska dessa risker kan medlemsstaterna bevilja

nedsättningar av sådana avgifter för företag som är aktiva inom de berörda ekonomiska sektorerna.

352. I detta avsnitt fastställs de kriterier som kommissionen kommer att tillämpa när den bedömer utvecklingen av en näringsverksamhet, stimulanseffekt, nödvändighet, lämplighet, proportionalitet och påverkan på konkurrensen i samband med sänkta elavgifter för vissa energiintensiva användare. Förenlighetskriterierna i kapitel 3 gäller endast de kriterier för vilka det inte finns några specifika regler i detta avsnitt.
353. Kommissionen har använt lämpliga åtgärder för att identifiera de sektorer som är särskilt utsatta för de risker som nämns i punkt 351 och har infört proportionalitetskrav där hänsyn tas till att för stora nedsättningar eller nedsättningar som tilldelas alltför många energikonsumenter kan leda till att den totala finansieringen av stöd till energi från förnybara källor hotas och att snedvridningarna av konkurrensen och handeln blir särskilt påtagliga.

4.11.2 Tillämpningsområde: avgifter av vilka nedsättningar kan beviljas

354. Enligt detta avsnitt kan medlemsstaterna bevilja nedsättningar av avgifter för elförbrukning som används för att finansiera ett energipolitiskt mål. Detta innebär avgifter för att finansiera stöd till förnybara källor eller kraftvärme och avgifter för att finansiera elrabatter för pensionärer etc. eller energipriser i isolerade regioner. Detta avsnitt omfattar inte avgifter som återspeglar en del av kostnaden för att tillhandahålla elektricitet till stödmottagarna i fråga. Undantag från nätavgifter eller avgifter för finansiering av kapacitetsmekanismer omfattas exempelvis inte av detta avsnitt. Inte heller avgifter för förbrukningen av andra former av energi, t.ex. naturgas, omfattas av detta avsnitt.
355. Huruvida avgifterna av vilka nedsättningar kan beviljas påverkar risken för utflyttning från unionen beror på den kombinerade ekonomiska effekten av alla berörda avgifter och alla nedsättningar av sådana avgifter som beviljats de behöriga stödmottagarna. Medlemsstater som vill införa en åtgärd som ska bedömas inom ramen för detta avsnitt måste därför inkludera alla sådana nedsättningar i en enskild stödordning och måste i sin anmälan informera kommissionen om den kumulativa verkan av alla stödberättigande avgifter och alla föreslagna nedsättningar. Om en medlemsstat senare inför ytterligare nedsättningar av de avgifter som omfattas av detta avsnitt måste den anmäla en ändring av den befintliga stödordningen.
356. Kommissionen anser att medlemsstaterna endast kan bevilja nedsättningar av avgifter enligt detta avsnitt om den totala kumulativa nivån av dessa avgifter (före eventuella nedsättningar) uppgår till åtminstone [...] euro/MWh.

4.11.3 Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel

4.11.3.1 Stödberättigande

357. Stödet på detta område bör begränsas till sektorer som drabbas av stora konkurrensnackdelar och riskerar att flytta ut från unionen på grund av de stödberättigande avgifterna. Risken för utflyttning beror på den berörda sektorns elintensitet och dess exponering mot internationell handel. Stödet kan därför endast

beviljas om företaget tillhör en sektor med en handelsintensitet på minst 20 % på unionsnivå och en elintensitet på minst 10 % på unionsnivå. Kommissionen anser dessutom att det finns en liknande risk i sektorer med en elintensitet på minst 7 % och en handelsintensitet på minst 80 %. De sektorer som uppfyller dessa behörighetskriterier anges i bilaga I.

358. Om en medlemsstat endast beviljar stöd till en undergrupp av behöriga stödmottagare eller beviljar olika nivåer av nedsättningar till olika kategorier av behöriga stödmottagare måste den kunna visa att det beslutet fattats på grundval av objektiva, icke-diskriminerande och öppna kriterier och att stödet i princip beviljas på samma sätt för alla konkurrenter inom samma sektor om de befinner sig i en liknande faktisk situation.

4.11.3.2 Stödåtgärdens proportionalitet

359. Kommissionen anser att stödet är proportionerligt om stödmottagarna betalar minst 25 % av kostnaderna för elavgifter som en medlemsstat inkluderar i sin stödordning.
360. Ett eget bidrag på 25 % av de stödberättigande elavgifterna kan dock vara mer än vad företag som är särskilt utsatta kan klara av. Medlemsstaten kan därför i stället begränsa de ytterligare kostnaderna för elavgifterna till 1,5 % av det berörda företags bruttoförelädlingsvärde.
361. Vid tillämpningen av punkt 360 ska ett företags bruttoförelädlingsvärde vara bruttoförelädlingsvärdet till faktorkostnader, vilket innebär bruttoförelädlingsvärdet till marknadspriser minus eventuella indirekta skatter plus eventuella stöd. Bruttoförelädlingsvärdet till faktorkostnad kan beräknas med hjälp av omsättningen, plus produktion som redovisas som tillgång, plus övriga rörelseintäkter, plus eller minus lagerändringar, minus inköp av varor och tjänster¹¹⁶, minus övriga skatter på varor som är kopplade till omsättningen men inte avdragsgilla, minus avgifter och skatter som är kopplade till produktionen. Alternativt kan bruttoförelädlingsvärdet till faktorkostnad beräknas utifrån driftöverskottet brutto genom addition av personalkostnaderna. Inkomster och utgifter som klassificeras som finansiella eller extraordinära inkomster respektive utgifter utesluts från förelädlingsvärdet. Förelädlingsvärdet till faktorkostnad beräknas på bruttonivå, eftersom värdejusteringar (såsom avskrivning) inte dras av¹¹⁷.
362. Vid tillämpningen av punkt 361 kommer det aritmetiska medelvärdet för de senaste tre åren för vilka det finns uppgifter om bruttoförelädlingsvärde tillgängliga att användas.

4.11.3.3 Form av statligt stöd

363. Medlemsstater kan bevilja stödet i form av en nedsättning av avgifter, som ett fast årligt ersättningsbelopp (återbetalning) eller som en kombination av båda¹¹⁸. Om stödet

---

¹¹⁶ ”Varor och tjänster” inbegriper inte personalkostnader.

¹¹⁷ Kod 12 15 0 inom den rättsliga ram som tillhandahålls genom rådets förordning (EG, Euratom) nr 58/97 av den 20 december 1996 om statistik rörande företagsstrukturer (EGT L 14, 17.1.1997, s. 1).

¹¹⁸ Användningen av fasta årliga ersättningar (återbetalningar) har fördelen att stödmottagande företag berörs av samma ökning av marginalkostnaderna för el (dvs. samma ökning av elkostnaden för varje extra förbrukad MWh), varigenom en potentiell snedvridning av konkurrensen inom sektorn begränsas.

beviljas i form av en nedsättning av avgifter ska det införas en mekanism för efterhandskontroll för att garantera att eventuella överutbetalningar av stöd återbetalas före den 1 juli påföljande år. Om stödet beviljas i form av en återbetalning ska det beräknas på grundval av de nivåer i fråga om elförbrukning och i tillämpliga fall bruttoförelägningsvärde som observerats under den tidsperiod då de stödberättigande avgifterna tillämpades.

4.11.3.4 Energibesiktningar och ledningssystem

364. För stöd som beviljas enligt avsnitt 4.11 åtar sig medlemsstaten att kontrollera att stödmottagaren iakttar skyldigheten att utföra en energibesiktning i den mening som avses i artikel 8 i direktiv 2012/27/EU. Detta kan ske antingen som en fristående energibesiktning eller inom ramen för ett certifierat energiledningssystem eller miljöförvaltningssystem, till exempel unionens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas)¹¹⁹.
365. Medlemsstaten måste även åta sig att övervaka stödmottagare som är skyldiga att utföra en energibesiktning enligt artikel 8.4 i direktiv 2012/27/EU för att säkerställa att de vidtar en eller flera av följande åtgärder:
- (a) Genomför rekommendationer i besiktningsrapporten, i den mån återbetalningstiden för de relevanta investeringarna inte överstiger 3 år och kostnaderna för deras investeringar är proportionerliga.
  - (b) Minskar koldioxidavtrycket av sin elförbrukning, så att minst 30 % av elförbrukningen täcks av koldioxidfria källor.
  - (c) Investerar en betydande andel på minst 50 % av stödbeloppet i projekt som leder till väsentliga minskningar av anläggningens växthusgasutsläpp. I tillämpliga fall bör investeringen leda till minskningar långt under det relevanta riktmärke som används för gratis tilldelning i unionens utsläppshandelssystem.

4.11.3.5 Övergångsregler

366. Kommissionen anser att icke anmält stöd i form av nedsatta elavgifter för energiintensiva användare under perioden före offentliggörandet av dessa riktlinjer kan anses förenliga med den inre marknaden på följande villkor:
- (a) Stödet var nödvändigt för utvecklingen av stödmottagarens näringsverksamhet.
  - (b) Överdriven snedvridning av konkurrensen har undvikits.

---

¹¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) och om upphävande av förordning (EG) nr 761/2001 och kommissionens beslut 2001/681/EG och 2006/193/EG (EUT L 342, 22.12.2009, s. 1)

4.12 Stöd för nedläggning av kol, torv och oljeskiffer

367. Avsnitten 4.12.1 och 4.12.2 innehåller de bestämmelser om förenlighet som är tillämpliga på två typer av åtgärder som medlemsstaterna kan vidta för att stödja nedläggningen av kraftverk som eldar med kol (både stenkol och brunskol), torv eller oljeskiffer och möjligen även nedläggningen av utvinningsverksamhet för dessa bränslen (*kol-, torv- och oljeskifferverksamhet*).
368. I de två avsnitten nedan fastställs kriterier som kommissionen kommer att tillämpa när den bedömer stimulanseffekten, nödvändigheten, lämpligheten, proportionaliteten och effekterna på konkurrens och handel. Förenlighetskriterierna i kapitel 3 gäller endast de kriterier för vilka det inte finns några specifika regler i de två avsnitten nedan.

4.12.1 Stöd för förtida stängning

4.12.1.1 Bakgrund till stödet

369. Omställningen från elproduktion baserad på kol, torv och oljeskiffer är en av de viktigaste drivkrafterna för att fasa ut fossila bränslen i unionens energisektor. Denna omställning drivs till stor del av marknadskrafter såsom effekterna av koldioxidpriser och konkurrens från förnybara energikällor med låga marginalkostnader.
370. Medlemsstaterna kan dock besluta att påskynda denna marknadsdrivna övergång genom att förbjuda kraftproduktion från dessa bränslen från och med ett visst datum. Detta förbud kan ge upphov till situationer där lönsam kol-, torv- och oljeskifferverksamhet måste stänga före utgången av deras ekonomiska livslängd och kan därför leda till utebliven vinst.

4.12.1.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

371. I detta avsnitt fastställs bestämmelser om förenlighet för åtgärder som vidtas för att kompensera för förtida stängning av lönsam kol-, torv- och oljeskifferverksamhet.
372. Åtgärderna i detta avsnitt kan underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller regioner. Sådana åtgärder kan till exempel skapa utrymme för utveckling av andra – troligtvis miljövänliga – verksamheter för att kompensera den minskade energiproduktionskapacitet som orsakats av den förtida stängningen. Utan åtgärden kanske denna utveckling inte hade ägt rum i samma utsträckning. Förutsägbarheten och rättssäkerheten i samband med införandet av sådana åtgärder kan dessutom underlätta den beordrade nedläggningen av kol-, torv- och oljeskifferverksamheten.

4.12.1.3 Stimulanseffekt

373. Åtgärden behöver åstadkomma en förändring i aktörernas ekonomiska beteende så att deras kol-, torv- och oljeskifferverksamhet läggs ner före utgången av verksamhetens ekonomiska livslängd. För att avgöra om så är fallet kommer kommissionen att jämföra åtgärdens effekter med ett kontrafaktiskt scenario utan den obligatoriska stängningen och medföljande ersättningen. Det kontrafaktiska scenariot bör grundas på motiverade antaganden i linje med den prognostiserade utvecklingen och bör återspegla de förväntade intäkterna och kostnaderna för anläggningarna i fråga. Kol-, torv- och oljeskifferverksamheten bör läggas ned senast ett år efter tilldelningen av ersättningen,

om inte en korrigeringsmekanism har införts för att uppdatera beräkningen på grundval av de senaste antagandena. I undantagsfall kan medlemsstaten motivera varför en längre period är nödvändig även utan en korrigeringsmekanism. Åtgärden bör inte leda till att de regler som tillämpas på försörjningstrygghetsåtgärder kringgås.

4.12.1.4 Nödvändighet och lämplighet

374. Ersättning för sådan utebliven vinst på grund av en förtida stängning av lönsam kol-, torv- och oljeskifferverksamhet hjälper ofta till att undvika rättstvister med aktörerna och säkerställer rättssäkerhet och förutsägbarhet. Ersättningen för utebliven vinst enligt beslut av en nationell domstol i enlighet med bestämmelser i nationell lagstiftning som är tillämpliga på en part i en liknande situation omfattas sannolikt inte, på grund av dess art, av tillämpningsområdet för kontroll av statligt stöd. Detta gäller dock inte för ersättning enligt beslut av nationella myndigheter eller enligt överenskommelse med företagen. I sådana fall kan kommissionen inte utesluta att dessa former av ersättning involverar statligt stöd, eftersom kommissionen inte kan verifiera huruvida den beviljade ersättningen motsvarar den ersättning som skulle ha tilldelats enligt nationell lagstiftning.

4.12.1.5 Proportionalitet

375. Stödet ska i princip beviljas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande utifrån klara, öppna och icke-diskriminerande kriterier, i enlighet med avsnitt 3.2.1.3¹²⁰. Kravet gäller inte om medlemsstaten kan visa att ett anbudsförfarande troligtvis inte kommer att vara konkurrensutsatt av objektiva skäl. Så kan till exempel vara fallet om antalet möjliga deltagare är begränsat, förutsatt att detta inte är en följd av diskriminerande urvalskriterier.
376. Om stödet beviljas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande kommer kommissionen att förutsätta att stödet är proportionerligt och begränsat till vad som är absolut nödvändigt.
377. I avsaknad av ett konkurrensutsatt anbudsförfarande kommer kommissionen att bedöma proportionaliteten från fall till fall. Inom detta sammanhang kommer kommissionen att i detalj analysera de antaganden som medlemsstaten använt för att fastställa den uteblivna vinsten och ytterligare kostnader i samband med den förtida stängningen genom att jämföra den förväntade lönsamheten i det faktiska och kontrafaktiska scenariot. Ytterligare kostnader kan inte omfatta kostnader som även skulle ha uppkommit i det kontrafaktiska scenariot, såsom nedmonteringskostnader. Om nedläggningen av kol-, torv- och oljeskifferverksamheten sker senare än ett år efter tilldelningen av ersättningen ska medlemsstaten införa en mekanism för att uppdatera beräkningen på grundval av de senaste antagandena, såvida den inte kan visa varför användningen av en sådan mekanism inte är motiverad på grund av exceptionella omständigheter i det aktuella ärendet.

---

¹²⁰ Det krav på 25 % som fastställs i punkt 49 i riktlinjerna tillämpas inte på anbudsförfaranden i detta avsnitt (avsnitt 4.12).

4.12.1.6 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

378. Medlemsstaten ska identifiera och kvantifiera de förväntade miljöfördelarna med åtgärden, om möjligt i subvention per ton utsläpp av koldioxidekvivalenter som undvikits. Vid bedömningen av åtgärdens fördelar i fråga om minskade koldioxidutsläpp kommer kommissionen även att beakta om åtgärden innefattar en frivillig annullering av koldioxidutsläppsätter på nationell nivå.
379. Det är viktigt att säkerställa att åtgärden är strukturerad på ett sätt så att en eventuell snedvridning av konkurrensen på marknaden blir så liten som möjligt. Om stödet beviljas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som är öppet för alla aktörer som bedriver kol-, torv- eller oljeskifferverksamhet utan diskriminering kommer kommissionen att förutsätta att stödet har begränsade snedvridande effekter på konkurrens och handel. Om inget konkurrensutsatt anbudsförfarande har använts kommer kommissionen att bedöma stödets effekter på handel och konkurrens på grundval av åtgärdens utformning och dess effekter på den berörda marknaden.

4.12.2 Stöd för extraordinära kostnader

4.12.2.1 Bakgrund till stödet

380. Nedläggningen av icke-konkurrenskraftig kol-, torv- och oljeskifferverksamhet kan medföra stora sociala och miljömässiga kostnader för de berörda kraftverken och utvinningsverksamheterna. Medlemsstaterna kan besluta att täcka sådana extraordinära kostnader för att minska de sociala och regionala konsekvenserna av nedläggningen.

4.12.2.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

381. I detta avsnitt fastställs bestämmelser om förenlighet för åtgärder som vidtas för att täcka extraordinära kostnader i samband med nedläggningen av icke-konkurrenskraftig kol-, torv- och oljeskifferverksamhet.
382. Åtgärder som omfattas av detta avsnitt kan underlätta den sociala, miljömässiga och säkerhetsmässiga övergången för det berörda området.
383. Detta avsnitt tillämpas om åtgärden inte omfattas av rådets beslut av den 10 december 2010 om statligt stöd för att underlätta nedläggning av icke-konkurrenskraftiga kolgruvor¹²¹.

4.12.2.3 Nödvändighet och lämplighet

384. Kommissionen kommer att anse att stöd för att täcka extraordinära kostnader är nödvändigt och lämpligt i den mån det kan hjälpa till att mildra de sociala och miljömässiga effekterna av nedläggningen av icke-konkurrenskraftig kol-, torv- och oljeskifferverksamhet i regionen och den berörda medlemsstaten.

---

¹²¹ Rådets beslut av den 10 december 2010 om statligt stöd för att underlätta nedläggning av icke-konkurrenskraftiga kolgruvor (EUT L 336, 21.12.2010, s. 24).

4.12.2.4 Stimulanseffekt och proportionalitet

385. Statligt stöd för extraordinära kostnader får endast användas för att täcka kostnader i samband med nedläggningen av icke-konkurrenskraftig kol-, torv- och oljeskifferverksamhet.
386. De kategorier av stödberättigande kostnader som omfattas definieras i bilaga II. Kostnader till följd av bristande efterlevnad av miljölagstiftningen samt kostnader kopplade till nuvarande produktion är inte stödberättigande.
387. Sådant stöd får endast beviljas om förorenaren inte kan identifieras eller hållas rättsligt ansvarig för att täcka sådana kostnader i enlighet med principen att förorenaren betalar, i synnerhet när det gäller stöd för att täcka extraordinära miljökostnader. Förorenaren är den enhet som är ansvarig enligt den tillämpliga lagstiftningen i varje medlemsstat, utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG¹²² eller andra relevanta unionsbestämmelser¹²³.
388. Utan att det påverkar tillämpningen av principen att förorenaren betalar får den enhet som är ansvarig enligt de tillämpliga unionsbestämmelserna och nationella bestämmelserna endast beviljas statligt stöd för att täcka extraordinära miljökostnader som går längre än de rättsliga skyldigheterna enligt de tillämpliga unionsbestämmelserna och nationella bestämmelserna eller inom ramen för tidigare/avtalsmässiga förpliktelser.
389. Om den person som är ansvarig enligt den tillämpliga lagstiftningen inte kan identifieras eller fås att betala kostnaderna får statligt stöd beviljas för att täcka alla de extraordinära miljökostnaderna. Medlemsstaten ska kunna visa att alla rimliga ansträngningar har gjorts för att identifiera den ansvariga enheten. Om den person som har orsakat föroreningen eller miljöskadan kan identifieras ska medlemsstaten kunna visa att alla rättsliga åtgärder har vidtagits för att få förorenaren att stå för kostnaderna. Kommissionen kan konstatera att ett företag inte kan fås att betala kostnaderna för saneringen av den förorening det har orsakat om företaget inte längre existerar i rättslig bemärkelse och det inte finns något företag som kan anses vara dess rättsliga efterträdare och/eller om det saknas eller inte finns tillräcklig ekonomisk säkerhet för att täcka saneringskostnaderna.
390. Stödbeloppet får endast vara så stort att det täcker stödmottagarens extraordinära kostnader och får inte överstiga de kostnader som faktiskt ådragits. Kommissionen kommer att kräva att medlemsstaterna tydligt och separat identifierar stödbeloppet för varje kategori av stödberättigande kostnader, enligt vad som beskrivs närmare i bilaga II. Om medlemsstaten täcker sådana kostnader på grundval av antaganden, innan kostnaderna ens har uppkommit för stödmottagaren, måste den utföra en efterhandskontroll av de uppkomna kostnaderna utifrån detaljerade redovisningar som stödmottagaren lämnat in till den beviljande myndigheten, inbegripet fakturor eller

---

¹²³ Se kommissionens tillkännagivande *Riktlinjer för en gemensam förståelse av begreppet "miljöskada"* enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador, 2021/C 118/01 (EUT C 118, 7.4.2021, s. 1).

intyg som styrker de extraordinära kostnader som uppkommit, och justera de beviljade beloppen i enlighet därmed.

4.12.2.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

391. Under förutsättning att stödet begränsas till att endast täcka de extraordinära kostnader som stödmottagaren ådragit sig anser kommissionen att det har begränsade snedvridande effekter på handel och konkurrens.
392. Det mottagna stödet bör bokföras i stödmottagarens resultaträkning som en särskild intäkt i förhållande till omsättningen. Om stödmottagaren fortsätter att bedriva handel eller verksamhet efter nedstängningen av den relevanta kol-, torv- eller oljeskifferverksamheten ska den noggrant särredovisa denna verksamhet. Det beviljade stödet ska förvaltas på ett sådant sätt att det inte kan överföras till någon annan näringsverksamhet som bedrivs av samma företag.

4.13 Stöd för studier och konsulttjänster i miljöskydds- och energifrågor

4.13.1 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

393. Detta avsnitt gäller stöd för studier eller konsulttjänster som är direkt kopplade till projekt eller verksamhet som omfattas av dessa riktlinjer. Stöd får beviljas oavsett om studien eller konsulttjänsten följs av en investering som omfattas av dessa riktlinjer.

4.13.2 Stimulanseffekt

394. Kravet i punkt 395 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.
395. Stöd för energibesiktningar enligt kravet i direktiv 2012/27/EU kan endast anses ha en stimulanseffekt i den mån energibesiktningen utförs utöver den obligatoriska energibesiktningen enligt det direktivet. I sådana fall kan den ytterligare energibesiktningen anses ha en stimulanseffekt.

4.13.3 Proportionalitet

396. De stödberättigande kostnaderna är kostnaderna för studien eller konsulttjänsterna i samband med projekt eller verksamhet som omfattas av dessa riktlinjer. Om endast en del av studien eller konsulttjänsten avser investeringar som omfattas av dessa riktlinjer utgörs de stödberättigande kostnaderna av kostnaderna för de delar av studien eller konsulttjänsten som avser de investeringarna.
397. Stödnivån får inte överstiga 60 % av de stödberättigande kostnaderna.
398. Stödnivån får ökas med 20 procentenheter för studier eller konsulttjänster som genomförs för små företags räkning och med 10 procentenheter för studier eller konsulttjänster som genomförs för medelstora företags räkning.

5. UTVÄRDERING

399. För att ytterligare säkerställa att snedvridningen av konkurrensen och handeln begränsas får kommissionen kräva att anmälningspliktiga stödordningar omfattas av en

efterhandsutvärdering. Utvärderingar bör genomföras för stödordningar där den potentiella snedvridningen av konkurrensen och handeln är särskilt stor, dvs. stödordningar som kan riskera att begränsa eller snedvrider konkurrensen märkbart om genomförandet av dessa stödordningar inte granskas i god tid.

400. Efterhandsutvärdering kommer att krävas för stödordningar med stor stödbudget eller när dessa är av nydanande karaktär eller kan innebära betydande förändringar när det gäller marknader, teknik eller lagstiftning. Under alla omständigheter kommer en efterhandsutvärdering att krävas för stödordningar med en budget för statligt stöd eller redovisade utgifter på mer än 150 miljoner euro under ett givet år eller 750 miljoner euro under stödordningarnas totala varaktighet. I stödordningarnas totala varaktighet ingår den sammanlagda varaktigheten för stödordningen och eventuella tidigare stödordningar som omfattar ett liknande mål och geografiskt område, från och med den 1 januari 2022. Med tanke på utvärderingens syften och för att inte lägga en oproportionerligt stor börda på medlemsstaterna och på mindre stödprojekt krävs efterhandsutvärderingar endast för stödordningar vars sammanlagda varaktighet överstiger tre år från och med den 1 januari 2022.
401. Med hänsyn till syftet med stödordningen och för att inte lägga en oproportionellt stor börda på medlemsstaterna och på mindre stödåtgärder kommer kravet att anmälningsskyldiga stödordningar ska omfattas av en efterhandsutvärdering endast att gälla för stödordningar med stor stödbudget eller när dessa är av nydanande karaktär eller kan innebära betydande förändringar när det gäller marknader, teknik eller lagstiftning.
402. Kravet på efterhandsutvärdering kan åsidosättas för stödordningar som är direkta efterföljare till stödordningar med ett liknande mål och geografiskt område som redan har utvärderats, för vilka en slutlig utvärderingsrapport har lämnats in i enlighet med den utvärderingsplan som kommissionen godkänt, och som inte föranlett några negativa slutsatser. Alla stödordningar för vilka den slutliga utvärderingsrapporten inte överensstämmer med den godkända utvärderingsplanen måste omedelbart skjutas upp.
403. Utvärderingen bör syfta till att kontrollera om antagandena och villkoren vad gäller stödordningens förenlighet har uppfyllts, i synnerhet stödåtgärdens nödvändighet och effektivitet mot bakgrund av de allmänna och specifika målen, och bör ge indikationer om stödets inverkan på handel och konkurrens.
404. Medlemsstaterna ska anmäla ett utkast till en utvärderingsplan, som kommer att utgöra en väsentlig del av kommissionens utvärdering av stödordningen, enligt följande:
  - (a) Tillsammans med stödordningen om budgeten för det statliga stödet överskrider 150 miljoner euro under ett givet år, eller 750 miljoner euro under dess totala varaktighet.
  - (b) Senast 30 arbetsdagar efter en betydande ändring som ökar stödordningens budget till mer än 150 miljoner euro under ett givet år, eller 750 miljoner under stödordningens totala varaktighet.
  - (c) Senast 30 arbetsdagar efter att i de officiella räkenskaperna ha redovisat utgifter på över 150 miljoner euro under föregående år.

405. Utkastet till utvärderingsplan måste överensstämma med de gemensamma metodologiska principer som kommissionen anger¹²⁴. Den av kommissionen godkända utvärderingsplanen måste offentliggöras.
406. Efterhandsutvärderingen måste utföras av en oberoende expert från den stödbeviljande myndigheten på grundval av utvärderingsplanen. Varje utvärdering ska innehålla minst en interimsvärderingsrapport och en slutlig utvärderingsrapport. Båda rapporterna ska offentliggöras.
407. Om stödordningar utesluts från tillämpningsområdet för en gruppundantagsförordning uteslutande på grund av deras stora budget kommer kommissionen att utvärdera deras förenlighet endast med utgångspunkt i utvärderingsplanen.
408. Den slutliga utvärderingsrapporten ska lämnas till kommissionen i god tid så att det kan bedömas om stödordningen kan förlängas och senast nio månader före dess upphörande. Denna frist kan förkortas för stödordningar som utlöser utvärderingskravet under de två sista genomförandeåren. Närmare omfattning av och formerna för varje utvärdering kommer att fastställas i beslutet om godkännande av stödordningen. För alla efterföljande stödåtgärder med liknande mål ska en beskrivning tillhandahållas om hur utvärderingsresultaten har beaktats.

6. RAPPORTERING OCH ÖVERVAKNING

409. I enlighet med förordning (EU) 2015/1589 och förordning (EG) nr 794/2004 ska medlemsstaterna lämna in årsrapporter till kommissionen.
410. Medlemsstaterna ska föra detaljerade register över alla stödåtgärder. Dessa register måste innehålla all den information som krävs för att man ska kunna fastställa att villkoren rörande stödberättigande kostnader och högsta stödnivåer har uppfyllts. Dessa register ska bevaras i tio år från det datum då stödet beviljades och kommissionen ska ges tillgång till dem på begäran.

7. TILLÄMPLIGHET

411. Kommissionen kommer att tillämpa dessa riktlinjer från och med den 1 januari 2022.
412. Dessa riktlinjer ersätter riktlinjerna för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020¹²⁵.
413. Kommissionen kommer att tillämpa dessa riktlinjer vid bedömningen av förenligheten avseende allt anmält stöd den ska fatta beslut om efter den 1 januari 2022. Olagligt stöd kommer att bedömas enligt de regler som var tillämpliga det datum då stödet beviljades.
414. Kommissionen föreslår följande lämpliga åtgärder för medlemsstaterna i enlighet med artikel 108.1 i fördraget:

---

¹²⁴ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, *Gemensam metod för utvärdering av statligt stöd*, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final.

¹²⁵ Meddelande från kommissionen – *Riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020* (EUT C 200, 28.6.2014, s. 1).

- (a) Medlemsstaterna ska vid behov ändra sina befintliga stödordningar för miljöskydd och energi så att de blir förenliga med dessa riktlinjer senast den 31 december 2023.
- (b) Medlemsstaterna bör ge sitt uttryckliga och ovillkorliga samtycke till de lämpliga åtgärder som föreslås i punkt 414 a inom två månader från offentliggörandet av dessa riktlinjer i *Europeiska unionens officiella tidning*. Om svar uteblir kommer kommissionen att anta att medlemsstaten i fråga inte samtycker till de föreslagna åtgärderna.

8. ÖVERSYN

415. Kommissionen kan när som helst besluta att se över eller ändra dessa riktlinjer om det skulle vara nödvändigt av konkurrenspolitiska eller andra unionspolitiska skäl, av hänsyn till internationella åtaganden eller av något annat motiverat skäl.